BOLŞEVİK PARTİ İNŞASI İÇİN - JÎ BO SAZBÛNA PARTİYA BOLŞEWÎK

BOLŞEVİK PARTİZAN

Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz! • Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar birleşiniz!
Karkerên hemû welatan yekbin! • Karkerên hemû welatan u gelên bindest yekbin!

• Sayı / Hejmar: 195 • Nisan / Nîsan 2025 • Fiyatı / Biha: 50 TL

Kuzey Kürdistan-Türkiye'de şimdiki durum, gelişme yönü ve görevler

"ASRIN AÇIKLAMASI"NIN KRONOLOJİSİ - 2

İÇİNDEKİLER

3 KUZEY KÜRDİSTAN-TÜRKİYE'DE ŞİMDİKİ DURUM, GELİŞME YÖNÜ VE GÖREVLER

12 UMUT İSYANDA, KURTULUŞ DEVRİMDE!

14 "ASRIN AÇIKLAMASI"NIN KRONOLOJİSİ - 2

44 DEVRİMCİ ÖRGÜTLERİN ULUSLARARASI KOORDİNASYONU ICOR 5. DÜNYA KONFERANSINI GERÇEKLEŞTİRDİ!

45 BEŞİNCİ DÜNYA KONFERANSININ SONUÇ BİLDİRGESİ ICOR İLE İLERİYE! KURTULUŞ, DEMOKRASİ, ÖZGÜRLÜK VE SOSYALİZM MÜCADELESİNDE! İLERİ!

48 5. DÜNYA KONFERANSI KARARI ICOR KADINLARI İÇİN PERSPEKTİFLER!

49 TKP-ML 2. KONGRESİ'Nİ YAPTIĞINI DUYURDU. GÖRÜŞ DEĞİŞİKLİKLERİ VAR! AMA TEMEL POZİSYONLARDA GEÇMİŞ YANLIŞLARDAN KÖKLÜ KOPUŞ YOK!

STÊRKA BOLŞEWÎK

55 NEWROZ 2025: KÜRTLERE DAYATILAN TESLİMİYETE, ULUSAL ZULME, ŞOVENİZME, REFORMİZME KARŞI MÜCADELEYE SARILMA GÜNÜDÜR!
AGİRÊ NEWROZÊ Jİ BO ŞOREŞÊ GÛR BİKE! NEWROZ PÎROZ BE!

59 "HASRET" YOLDAŞIMIZ ARAMIZDAN AYRILDI

BOLŞEVİK PARTİZAN

V.i.S.d.P. &Yazışma Adresi: K. İnan
Postale No: 287, 67000 France

İnternet: **www.bolsevikparti.org**
E-Mail: **info@bolsevikparti.org**

Fiyatı: 50 TL, £ 2.50, 3 EURO

Sosyal medyada da yazılarımız yayınlanmaktadır.
Bizi sosyal medya üzerinden de takip edebilirsiniz.
Sosyal medya adreslerimiz:
Facebook:
www.facebook.com/bolsevikmucadele
www.facebook.com/cihan yıldız
Twitter:
@adal_tanya

Kuzey Kürdistan-Türkiye'de şimdiki durum, gelişme yönü ve görevler

Ekonomik görünüm

Türkiye'de 2023 Genel Seçimlerinin hemen ertesinde iş başına getirilen yeni ekonomi ve maliye yönetiminin 2024-2026 yılları arası için izleyeceğini ilan ettiği siyaset şimdilik sapmadan uygulanıyor. Ve bunun sonuçları da yavaş yavaş görülüyor.

2024 yılında beklenen, öngörülen büyüme IMF'ye göre göre %3 civarında idi. Yeni ekonomi ve maliye yönetiminin beklentisi de aynıydı. Gerçekleşen büyüme %3,2 oldu. Bu emperyalist bir güç olma hedefine sahip Türk burjuvazisinin önüne koyduğu hedefler açısından ve AKP döneminin ortalaması açısından düşük, fakat geçmişteki büyük borçlanmalarla elde edilen altı boş yüksek büyümeden ayrı, sürdürülebilir bir büyüme.

2023 Genel Seçimleri öncesinde politik faizi keyfi olarak belirleyen ve sonuçta devlet bütçesini tamtakır eden politikadan vaz geçilmek zorunda kalınması ile egemenlerin ekonomi politikası yeniden ön görülebilir hâle geldi. Bir buçuk yılı aşkın süredir bu keyfiyet döneminin yaraları sarılmaya, Türkiye yabancı yatırım için ve kredi verimi için yeniden çekici ülkelerden biri hâline getirilmeye çalışılıyor. Bunda belli ölçüde yol alındı. Dipsiz kuyu olan kur korumalı mevduatlardan çıkış önemli ölçüde başarıldı.

Burjuvazi açısından ekonomi "iyi" yolda. Bugün Türkiye'de, burjuvazi açısından 2019 sonu başlayan kriz devresinde depresyondan çıkıp, canlanmaya geçilen bir evre yaşanıyor. Bugünkü ekonomi yönetiminin 2027'e kadarki Orta Vadeli Programında öngörülen büyüme hedefi büyüme hızını adım adım arttırmayı öngörüyor. 2025 yılı için öngörülen büyüme oranı %4; 2026 için %4,5, 2027 için %5. Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası gibi uluslararası finans kuruluşlarının da tahminleri bu öngörülerle örtüşüyor. Kuşkusuz bu öngörüler gerek içte gerek uluslararası alanda önemli sarsıntılar olmayacağı "normal gelişme" hesabı üzerine kurulu. Fakat gerek doğadaki gelişmeler (Kuzey Kürdistan-Türkiye açısından her zaman mümkün olan büyük bir deprem, iklim değişikliği sonucu çıkabilecek büyük doğa felaketleri vb.), gerekse "sürprizlere açık" siyasi gelişmeler bütün planları, öngörüleri altüst edebilir. Anda gördüğümüz ve yaşadığımız Türkiye'de burjuva ekonomisinin dünya ekonomisi paralelinde büyüdüğüdür. Gidiş yönü önü kesilmezse, büyümenin ilerlemesidir. Burjuvazinin andaki siyasi yönetime karşı olan kesiminin bütün ahı vahına rağmen, bir bütün olarak burjuvazinin, tabii en başta büyük burjuvazinin işleri tıkırındadır. Burjuvazi kesiminden dillendirilen şikâyetler gerçekte büyüyen ekonomi pastasından, burjuvazinin andaki siyasi iktidara yakın kesiminin daha fazla pay alması olgusuna yönelik şikâyetlerdir. Bu bağlamda TÜSİAD andaki hükümete kendisinin ayar vere-

memesinden şikâyetçidir. Eski, ekonomi siyasetini belirleme tekelini kaybeden bir büyük patron örgütlenmesinin şikâyetidir bu. Olgu büyük burjuvazinin, TÜSİAD içindekiler de dâhil, tümünün cirosu ve kârlarının hiçbir dönemde olmadığı kadar büyümüş olduğudur. Yani burjuvazi açısından ekonominin hâli iyi ve gelişmesi olumludur. Onların ekonomisi büyümektedir.

Fakat bir de **işçilerin, emekçilerin ekonomisi** vardır.

Burada durum tek kelime ile berbattır! Burjuva muhalefetin gösterdiği kadar olmasa da berbat. Sonuçta Kuzey Kürdistan-Türkiye'de açlık ölümleri yok. Bunun nedeni hane halkı denen birimlerde birden fazla kişinin, birçok hâlde birden fazla işte çalışması, aile/sülale dayanışması vb. yanında, devlet kurumlarının, belediyelerin ve özel yardım kurumların yoksullara desteğidir. 2023 yılı itibarıyla devletin "sosyal yardım"larından yararlandırılan hane sayısı (hane halkı 4 kişi olarak hesaplanılıyor) 4 milyon 400 bindi. 17 milyon 600 bin vatandaş, yani nüfusun %20'si gelirine ek olarak sosyal yardımdan yaralanıyordu. İstatistiklere göre nüfusunun küçümsenmeyecek bir bölümünün açlık sınırının altında yaşayan ülkede açlık ölümlerinin olmamasının nedenleri bunlar. Evet, açlık ölümü yok fakat yüksek işsizlik, yüksek enflasyon, hayat pahalılığı halkı eziyor. Türkiye enflasyon rakamları itibarıyla dünya üzerinde en yüksek enflasyona sahip ülkelerden biri. 2023'de Türkiye %53,8'lık enflasyon oranıyla, 193 devletin yer aldığı enflasyon listesinde Zimbabve, Venezuela, Lübnan, Sudan, Arjantin arkasından 6. sırada bulunuyordu. 4 Mart 2025 itibarıyla ekonomi yönetiminin önceliği olan dezenflasyonist politika sonucu enflasyon %38,9'a gerilemişti. Ve bu ekonomi yönetimi sözcüleri tarafından büyük başarı olarak sunuluyordu.

Türkiye bu enflasyon oranıyla da yine enflasyonda başa güreşen ülkeler içindi. Ve bu enflasyon rakamı genel ekonomiyi ilgilendiren enflasyon rakamı idi. Halkın ekonomisi için belirleyici olan en temel ihtiyaç maddeleri, kira, yiyecek, giyecek, sağlık giderleri vb. enflasyonu, halkın enflasyonu genel ekonomi enflasyonunun çok üzerindedir. Çalışan nüfusun büyük bölümü geliri ile "ay sonunu getirememekten" haklı olarak yakınmaktadır. Borçla yaşamaktadır.

Kısaca ekonomi açısından söylenecek şey, burjuvazinin ekonomisi iyi gidiyor; halkın ekonomisi ise kötü şeklindedir.

Siyasi gelişmeler: "Beka" sorunu ve geri planında yatanlar

Türk burjuvazisi, bir yandan dünyadaki gelişmelere bağlı olarak anda yürüyen savaşları dünya ve Ortadoğu'da kendi konumunu güçlendirmek için kullanmaya çalışıyor. Bunun için AKP/MHP iktidarı çok aktif bir dış siyaset izliyor. T.C. burjuvazisi kendini Ukrayna'daki savaşta bir arabulucu, bütün taraflarla konuşabilen "kolaylaştırıcı" olarak öne sürüyor. Ortadoğu'daki savaşta ise Türkiye Ortadoğu'daki krizin merkezinde. Burada Filistin halkının çıkarlarını lafta, söylemde en yüksek sesle savunan NATO üyesi, "Batı müttefiki" devlet konumunda. İsrail'i açıkça soykırımcı ve terörist devlet ilan ediyor. İsrail'e karşı –aslında kendisinin de tam uymadığı– boykot çağrıları yapıyor. 7 Ekim 2023 öncesi yürüttüğü, Hamas/İsrail arasında arabulucu olmaya namzet pozisyonunu, savaşın gidişatı sonucu terk etti. Kendini, kendine karşı da bir tehdit olarak adlandırdığı İsrail'e karşı, lafta Filistin halkının haklı mücadelesini en önde destekleyen bir güç olarak konumlandırdı.

Faşist Türk devleti bugün İsrail'e haklı olarak "soykırımcı" ve terörist damgası basarken, kendisinin PKK'ye karşı sadece T.C. devleti sınırları içinde değil, aynı zamanda Suriye ve Irak'ta Kürdistan

bölgelerinde yürüttüğü savaşı "terörizme karşı kendini savunma" diye adlandırıyor. Bu bağlamda İsrail ile T.C.'nin birbirine edeceği bir laf yoktur.

T.C. devleti Hamas'ın 7 Ekim 2023 eylemini kendisi için, "Filistin sorununu Filistinlileri bütünüyle Filistin'den sürme", "Filistin'i İsrail'in parçası hâline getirme" yoluyla "çözmek" için fırsata çeviren İsrail'i, kendi varlığı açısından da tehlike ve tehdit olarak belirledi. AKP/MHP'nin devlet adına savunduğu bu siyaseti CHP cenahı "İsrail bize saldıracak diyorlar" şeklinde algıladı ve bu algı temelinde eleştirdi. Devletin "beka" sorunu dediği şey, aslında İsrail'in Türkiye'ye saldıracağı vb. değil, onun "Kürt kartını T.C.'yi zayıflatmak için kullanacağı tespiti idi. İsrail'in Ortadoğu'da sınırları askeri güç kullanarak, aktif olarak değiştirmeye yöneldiği bir ortamda, İsrail yöneticilerinden gelen "Artık Kürtlerin kendi devletini kurmaları zamanı gelmiştir", "Biz Suriye'de YPG ve PYD'yi, SDG'yi desteklemeye hazırız" açıklamaları bu tespitin çıkış noktasıdır.

"Kürt kartı" emperyalistler açısından kullanılabilir bir karttır. İran'daki Kürt hareketi, Molla rejimine karşı araçsallaştırılma potansiyeline sahip. Güney Kürdistan'da ABD desteğinde kurulmuş, henüz bağımsız devlet olarak tanınmayan, "Kürdistan Bölgesel Yönetimi" adlı bir devlet yapılanması var. Rojava'nın –Batı Kürdistan'ın– önemli bölümünde de yine ABD desteğinde adı devlet olmayan bir devlet yapılaşması var. Suriye'nin kuzeyinde Rojava'da, YPG önderliğinde –ki bu T.C. devleti açısından PKK önderliğinde okunmaktadır– bir "Kürt devleti" T.C.'nin korkulu rüyasıdır. Bu, PKK'nin T.C.'nin en uzun kara sınırında PKK'nin devletleşmesi demek olur. Kuzey Kürdistan'da PKK'nin askeri varlığına çok ağır darbeler vurulmuş, burada bir devletleşme tehdit ve tehlikesi güncel olarak ortadan kaldırılmıştır. Batı Kürdistan'da ise bu "tehlike" ve "tehdit" sürmektedir.

PKK adına, YPG/PYD adına yapılan açıklamalarda yer alan "Ortadoğu'daki gelişmelerin Kürt halkı açısından yeni fırsatlar" yarattığı, "Kürt hareketinin alternatiflerinin olduğu", " hiçbir dönemde olmadığı kadar "Zafere yakın" olduğu" vb. tespitler de, T.C. açısından "tehdit" ve "tehlike"nin güncelliğini gösteren açıklamalar olarak okunmaktadır.

T.C. açısından "Beka sorunu" dedikleri, bu bağlamda öncelikle "TERÖRİSTAN" diye adlandırıp şeytanlaştırdıkları Kuzey Suriye'de Kürt devletidir. Yarı devlet zaten şu anda var. Bunun güçlenip resmiyet kazanmasından korkuyorlar.

T.C.'nin buna karşı Erdoğan/Bahçeli tarafından, MGK tarafından, savunma bakanı ve genelkurmay başkanı tarafından seslendirilen tavrı "Sınırlarımızda terör devletine izin vermeyiz, vermeyeceğiz" tavrıdır. Bu tavrın uygulama hâli, Güney Kürdistan'da PKK'ye, Rojava'da PKK'nin başka isimlerle devamı olarak görülen YPG/PYD/SDG iktidar alanına yapılan saldırıların yoğunlaştırılmasıdır. İçte ise "iç cephenin tahkim edilmesi" temel siyasettir. Bu yalnızca Ortadoğu'daki gelişmelerle değil, bir bütün olarak artık çok açık olarak yaşanan ve dünyayı adım adım bir üçüncü dünya savaşına sürükleyen yeniden paylaşım dalaşıyla ilgilidir. Kendisi emperyal bir güç olma hedefine sahip, 21. yüzyılı "Türkiye Yüzyılı" yapma iddiasında olan Türk burjuvazisi bu yeniden paylaşım dalaşında kendisi için en büyük payı kapabilmek için hazırlık yapmaktadır. Bunun için silah sanayi son on yıl içinde kendi savaşını kendi ürettiği silah ve mühimmatıyla yürütebilecek şekilde geliştirildi. Bunun için Türk-İslam sentezinde milliyetçilik yanı öne çıkarılan bir yön tutturuldu. Bunun için MHP/AKP ittifakı güçlendirildi. Bunun için "Yerli ve Millî"lik devlet siyasetinin söyleminin merkezine oturtuldu. T.C. hâkim sınıfları Rojava'daki özerk yapılanmanın İsrail ve ABD desteğinde devletleşme ihtimalinden korkuyorlar. Böyle bir gelişmenin Kuzey Kürdistan-Türkiye'ye yansıyıp Kürt ulu-

sal mücadelesini güçlendireceğinden, "iç cephe"yi zayıflatacağından korkuyorlar. Böyle bir gelişme T.C. burjuvazisinin emperyal bir güç, en azından bölgede belirleyici güç olma hedefine varmasını da engelleyebilir.

O hâlde "Kürt kartı"nın emperyalistlerin elinden alınıp, Kuzey Kürdistan Kürtlerinin gücünün T.C.'nin gücüne eklemlenmesi, T.C. açısından "beka sorunu"dur.

Beka söylemi ve "İsrail'in hedefinde Türkiye var" açıklamasının geri planında bu gelişmeler yatıyor.

"Beka sorunu" adına üretilen siyaset

AKP/MHP iktidarı "Beka" için temel meselenin "iç cephenin sağlamlaştırılması" olduğunu ilan etti. Bunun için yapılması gereken iki şey vardı: 1. Türkiye'de iktidar ve muhalefet arasındaki yoğun çatışmalı ortam, kesin bölünme, kutuplaşma mümkün olduğunca "yumuşatılmalı"ydı. 2. Devlet ile PKK arasında yürüyen 40 yılı aşkın savaş, PKK'nin silahsızlandırması ve kendini tasfiyesi ile sonlandırılmalıydı.

İktidar/muhalefet arasında yumuşama adımlarının ilki 2024 Mayıs ayı başında CHP'nin yeni Genel Başkanı Özgür Özel'in Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı AKP Genel Başkanı sıfatıyla AKP Genel Merkezinde ziyareti; ardından Erdoğan'ın Özel'i CHP Genel Merkezinde iade-i ziyareti ile atıldı. Bu yumuşama adımı öncelikle CHP içinden Kılıçdaroğlu tarafından "Sarayla müzakere değil, mücadele edilir" şeklinde eleştirildi. MHP'den de CHP/AKP arasında uzlaşma/yakınlaşma adımı hakkında rahatsızlık açıklamaları geldi.

Erdoğan 1 Ekim 2024'te Meclis'in açılışında "Beka sorunu", "İsrail'in hedefinde Türkiye var", "İç cepheyi sağlam tutmalıyız", "Türkiye Yüzyılını birlikte inşa edelim" ve "birlikte sivil bir anayasa yapılması gereklidir" içerikli bir konuşma yaptı.

CHP'nin yeni başkanı Özgür Özel, grubuna meclisin açılışına gelen Erdoğan'ın ayakta karşılanması çağrısı yaptı. CHP milletvekillerinin çoğunluğu bu karara uydular.

Meclis Başkanı da partiler arası diyalogun önemine vurgu yapan ve "Mecliste kullanılan dile çok dikkat etmeliyiz" içerikli bir konuşma yaptı.

O güne kadar DEM'in yasaklanmasının en ateşli savunucusu olan ve DEM'liler ile birlikte resim vermemeye çok özen gösteren Devlet Bahçeli, DEM grubuna giderek, Mecliste grup başkanvekillerinin ve orda olan milletvekillerinin elini sıktı. DEM'i normalleştiren bu tavır genelde büyük bir şaşkınlıkla karşılandı. Bu tavır sonraki haftalarda siyasi tartışma gündemini belirledi.

22 Ekim 2024'de Bahçeli partisinin meclis grubunda yaptığı konuşmada Türkiye'nin çevresinin ateş çemberi olduğunu, bunun için zamanın birlik zamanı olduğunu vurguladı. Birlik için iç barışın sağlanması gereklidir. Terör son bulmalıdır tespitlerinden sonra konuşmasını

"Terörist başı işin içinde olmazsa bir şey çıkmaz diyenlere de sesleniyorum...Şayet terörist başının tecridi kaldırılırsa, gelsin TBMM DEM Parti grup toplantısında konuşsun. Terörün tamamen bittiğini ve örgütün lağvedildiğini haykırsın. Bu dirayet ve kararlılığı gösterirse, 'umut hakkı'nın kullanımıyla ilgili yasal düzenlemenin yapılması ve bundan yararlanmasının önü de ardına kadar açılsın. Ne Kandil ne de Edirne; adres İmralı'dan DEM'e uzansın, bu ağır ve tarihi terör sorunu ülke gündeminden tamamen çıkarılsın. Hodri meydan, buna varız." sözleri ile tamamladı.

Erdoğan bu konuşmadan üç gün sonra Bahçeli'nin bu çağrısına destek verdi, bununla sorunun çözümü için bir "fırsat penceresi" açıldığını, çağrının muhataplarının "uzatılan ele" sahip çıkması gerektiğini söyledi.

Sonrası Abdullah Öcalan'dan 27 Şubat 2025'de gelen, PKK tarafından "Asrın Çağrısı" olarak nitelenen Çağrı'ya kadar, bütün siyasi güçlerin katıldığı bir tartış-

ma sürecidir. Bu süreci bir başka yazıda belgelediğimiz için burada üzerinde durmayacağız. Sadece kısa bir genel değerlendirmeyle yetineceğiz:

Devlet sözcülerinin tüm açıklamalarından çıkan sonuç şudur:

- Bahçeli'nin yapığı çağrı, Bahçeli'nin kişisel çağrısı değil, devletin siyasetidir.
- **Devlet açısından** "etrafı ateş çemberi" olan ve önüne dünyanın yeniden paylaşılmasında önemli bir aktör olarak rol oynama hedefini "Türkiye Yüzyılı" hedefini koymuş olan T.C.'nin iç cepheyi sağlamlaştırması elzemdir.
- İç cepheyi sağlamlaştırmanın önündeki en önemli engel "terörist PKK'nin" Türkiye'ye karşı yürüttüğü savaştır. Bunun bitirilmesi gerekir. Esas olarak askeri yöntemlerle "T.C. sınırları içindeki terör" büyük ölçüde sonlandırılmış, örgütün T.C. sınırları içindeki askeri eylemlilik gücü nerdeyse sıfırlanmıştır.
- Fakat PKK T.C. sınırları dışında hâlâ varlığını sürdürmektedir. T.C. sınırları dışında da PKK güçlerine yönelik operasyonlarla onlara büyük zarar verilmektedir. Fakat hâlâ operasyonel güçleri vardır.
- Türkiye'nin en uzun kara sınırı olan Suriye sınırında ve Suriye'nin Kuzey doğusunda bir "terör devleti yapılanması"na doğru bir gelişme vardır. Bu gelişme durdurulmalıdır.
- Türkiye'nin büyümesinden rahatsız olan emperyalist güçler PKK'yi, onun devamı olan YPG/PYD/SDG vb.'ni T.C.'nin ilerlemesini durdurmak için kullanmaktadır, kullanacaktır. "Kürt Kartı"nın T.C.'nin düşmanı dış güçlerin elinden alınması, Kürtlerin gücünün T.C.'nin gücüne eklenmesi Türkiye'yi büyütecektir.
- Bu amaca ulaşmak için bütün imkân ve araçlar kullanılmalıdır. Yıllardır devletin elinde tutsak olan PKK'nin kurucusu Abdullah Öcalan tutsak edilip Türkiye'ye getirildiğinden beri Kürtlerin gücünün T.C.'ye katılması ile Türkiye'nin Ortadoğu'da güçleneceğini, kendisinin bundan yana olduğunu, Türk-Kürt savaşının emperyalistlerin çıkarına olduğunu, bu savaşın durdurulmasından yana olduğunu açıklamıştır. PKK içinde, öncelikle tabanında Abdullah Öcalan'ın önemli bir karşılığı vardır.
- PKK bütün açıklama ve belgelerinde, pratikte birçok hâlde Abdullah Öcalan'ın önerilerinin tersine işler yapsa da onu önder olarak gördüğünü, onun çizgisini uyguladığını, onun alacağı kararlara uyacağını açıklamaktadır.
- O hâlde Abdullah Öcalan, eğer böyle bir çağrı yapmaya hazırsa, bu yol denenmelidir.
- Devletin siyaseti Kürt sorununun çözümü siyaseti değildir. Çünkü devlete göre T.C.'de Kürt sorunu yoktur, çözülmüştür, terör sorunu vardır.
- Devletin siyaseti "Barış" siyaseti de değildir. Barış savaş yürüten taraflar arasında önce karşılıklı ateşkes, sonra yapılan barış görüşmeleri vb. ertesinde yapılan hukuki temellere sahip bir anlaşmayla olur. Devletin istediği bu değil, PKK'nin tek taraflı olarak silahları teslim etmesi ve kendi kendini feshetmesidir.
- Devletin siyaseti, kimilerinin umduğu, sandığı gibi "demokratikleşme" siyaseti de değildir. Devlet PKK'den şartsız teslimiyet talep etmektedir. Bu olmadan demokratik adımlar vs. beklenmemelidir.
- Bahçeli'nin Çağrısı'nda (ki bu devletin çağrısıdır) devletin vermeye hazır olduğu ilan edilen "taviz"ler tecridin kaldırılması, umut hakkının kullanılması için gerekli yasal değişikliklerin yapılması ve "terörist başı!!'nın umut hakkından yararlandırılmasının önünün açılmasıdır. Onun ön şartı gelinen yerde Apo'dan beklenen talep edilen Çağrının, kayıtsız şartsız silahları teslim edin, örgütü feshedin Çağrı'sının gelmesidir.
- Ve tabii sonrasında örgütün bu çağrıya uyup uymadığına bakılacaktır.
- Devlet açısından yürüyen sürecin adı "Terörsüz Türkiye"dir.
- Süreçte DEM'e biçilen rol haber taşımacılığı; verilen görev kendini PKK'den kesin hatlarla ayırma ve PKK'nin tasfiye sürecine destek verme görevidir. Bu gö-

revi yerine getirmemesi hâlinde DEM'in tasfiyesinin gündeme geleceği devlet tarafından açıkça ortaya konmaktadır.

● Devlet Bahçeli'nin yaptığı çağrı, bugüne dek PKK ile her türlü görüşme, anlaşmaya karşı çıkan biri üzerinden yapılarak, Türk milliyetçilerinin önemli bölümünün gelinen yerde silahların teslim edilmesi, PKK'nin feshi karşılığında Kürtlerin yasal alanda siyaset yapmasına karşı çıkmayacaklarının ilanıdır.

● Çağrı'nın bir amacı da kuşkusuz DEM'i anayasayı değiştirme, ya da erken seçim kararı almada kendi yanına çekmektir. Çünkü "Cumhur İttifakı"nın adayının Erdoğan olduğu ilan edilmiştir ve bu ilan edilenin gerçekleşmesi için ya anayasa değişikliği (400 oy, ya da 360 oy + referandum) ya da parlamentonun kendini feshi gerekmektedir (360) oy. Bunun ikisine de anda "Cumhur İttifakı"nın oy gücü yetmemektedir. DEM'in kazanılması hâlinde ikisi de mümkündür. Fakat Çağrı'nın esas amacının bu olduğu yorumu iç ve dış gelişmeleri görmeyen yanlış bir yorumdur. "Cumhur İttifakı" erken seçim kararı için eksiğini, satın alma yöntemiyle de tamamlayabilir.

Daha önceki deneylerde ön planda yer alan AKP ve Erdoğan'ın süreçte arka planda kalmasının nedeni bir yandan Kürt hareketine, bu sefer geçmiş deneylerde benzer sürece karşı olanlar da yeni bir süreçten yana, devlet ciddi mesajını verme fonksiyonuna sahip. Diğer yandan ama sürecin başarısız olması hâlinde Erdoğan'ı korumaya yarıyor.

27 Şubat'ta Abdullah Öcalan'dan gelen Çağrı başlığında "Barış ve Demokratik Toplum Çağrısı" başlığını taşısa da özü itibarıyla devletin Apo'dan talep ettiği, PKK'ye yönelik "silahları teslim edin, kendinizi feshedin!", barışçıl siyasi mücadelenin parçası olan çağrısıdır.

Çağrı ertesinde devletin tavrı, şimdi PKK'nin en kısa zamanda –Bahçeli yer ve zaman da veriyor– kongresini toplayıp, silahları teslim ve kendini fesih kararı alması gerektiği şeklinde.

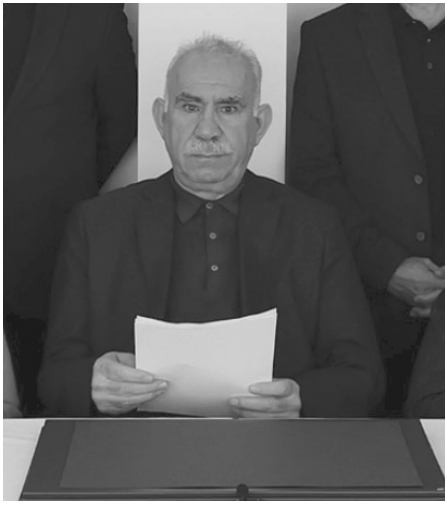

PKK "çağrı"ya uyacağını açıkladı. Uyduğunu göstermek için ateşkes ilan ettiğini açıkladı. Şimdi sıranın devlette olduğunu, sürecin devamı için Abdullah Öcalan'ın fiziki özgürlüğünün sağlanması gerektiği, kongrenin toplanması ve yönetilmesi işlerinin ancak onun tarafından yapılabileceği, bunun şartlarının yaratılmasının gerektiği vb. tavrını takındı.

YPG/PYD, Çağrıyı desteklediğini, kendilerinin PKK olmadığını, Çağrının kendilerine silah bırakın, örgütü lağvedin çağrısı olmadığını açıkladılar.

Bu arada devlet savaşı sürdürüyor. İçte faşizmi daha da derinleştiriyor.

Gelişmeler, halkların büyük bölümünün, bu arada Kürt hareketinin içinde ve çevresinde yer alanların önemli bölümünün de bu savaşın bitmesinden yana olduğunu gösteriyor.

PKK'nin "bizim çizgimizdir" diye sahiplendiği Apo'nun çizgisi temelinde bu savaşın sürdürülmesi, Apo'nun tespit ettiği gibi anlamsızdır. Çünkü bu çizginin talepleri evet, yasal, barışçıl siyasi mücadeleyle de elde edilebilir. Bu savaşın bitirilmesi halkların yararınadır.

Şimdilik çağrıya uyma konusunda devlet ve PKK'nin tavırları uzlaşmaz görünüyor.

Pazarlıklar sürüyor. Sürecin ucu açık.

Burada sürecin gelişmesinde kuşkusuz Suriye'deki gelişmeler, Rojava'daki silahlı mücadelenin ve yapılanmanın nereye gelişeceği de belirleyici rol oynayacaktır.

Burada da İsrail'in tavrı belli, fakat ABD'nin ne yapacağı henüz tam açık değil. Bu Türkiye ile ABD arasında yapılan ve yapılacak pazarlıklar sonucu açıklığa kavuşacak.

Fakat şimdiden belli olan bir şey var: PKK sonuçta Apo'nun çağrısına, Apo'nun fiziki özgürlüğünü sağlama adına, uymasa bile, devlet bu süreçten PKK'nin içini karıştırarak, DEM ve legal Kürt siyasetinin önemli bölümünü PKK'den koparak çıkacaktır.

Egemen sınıf içinde iktidar dalaşı sertleşiyor, faşizm koyulaşıyor

"Beka" siyasetinin bu ayağında 2024 Mayıs'ı başında atılan adımlar çok kısa süre içinde kesildi. Her iki tarafın da şikâyet ettiği, sorumluluğunu karşı tarafa yüklediği kutuplaşma derinleşti, derinleşiyor. Yeni CHP yönetimi, parti içinden gelen ve yönetimi sarayla uzlaşma ile suçlayan eleştirilere göğüs geremedi. Kendisinin de ne kadar saray düşmanı, Erdoğan'la uzlaşmaz olduğunu gösterecek "sert muhalefet" siyasetine sarıldı. Erken seçim, derhâl seçim, bu iktidarın meşruiyeti yoktur, bitmiştir siyasetine döndü. Bu, CHP içindeki iktidar mücadelesi açısından yararlı olan siyaset, "devletin bekası için iç cephenin sağlamlaştırılması" bakış açısından düşman görülen bir siyaset. Sonuç hükümetle burjuva muhalefet arasındaki kavganın sertleşmesi. Erdoğan yönetiminin devletin tüm gücüyle CHP'ye de saldırması. Faşizmin daha da koyulaşması.

Son olarak, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun üniversite diplomasının üniversite yönetimi tarafından iptali, yolsuzluk ve teröre destek suçlamalarıyla gözaltına alınıp, yolsuzluk dosyasından tutuklanıp Silivri'ye yollanması yalnızca AKP/Erdoğan'dan nefret edenleri değil, öncelikle zenginler daha da zenginleşirken, kendileri hep daha yoksullaşan emekçi kitlelerin bir bölümünü ve yüksekokul öğrencilerinin önemli bir bölümünü sokaklara döktü.

Halkta haklı olarak biriken öfkeyi

CHP'nin andaki yönetimi hem CHP içindeki iktidar mücadelesinin sorunlarını çözmek hem de iktidarı mümkünse erken seçime zorlamak için ustaca kullandı, kullanıyor.

- CHP içindeki "kim cumhurbaşkanı adayı olacak" kavgası şimdilik İmamoğlu lehine sonuçlandı. Ama seçimlere daha üç yıl var. Ve İmamoğlu'nun gerçekten aday olup olamayacağı gelişmelere bağlı.
- CHP içinde parti başkanlığı mücadelesinde anda Özgür Özel, yerini sağlamlaştırmışa benziyor. Fakat alelacele topladığı olağanüstü genel kurul sonuçlarının kalıcı olup olmayacağı gelişmelere bağlı.
- Sokak eylemleri ile erken seçime zorlama, AKP/MHP iktidarının andaki gözünü karartmış faşist tavrı göz önüne alındığında, işlemez plan olarak görünüyor. Fakat bu plan iktidar mücadelesini sertleştirecek, faşizmi daha da koyulaştırmak için araçsallaştırma potansiyelini içinde taşıyor.
- CHP'nin önümüzdeki dönemde 28 milyon imza toplayarak seçime zorlama planı da tek adaylı –çok demokratik, cumhurbaşkanı adayı önseçimi– gibi iktidarı fazla rahatsız etmeyecek bir tiyatro olarak kalmaya, ya da hiç yapılmamaya aday.

Halk kahramanı mı?

Halk yığınlarının önemli bölümünün ve CHP'nin kuyruğuna takılan sol kesimin gözünde İmamoğlu âdeta bir halk kahramanı yapıldı. Kendisine büyük haksızlık yapılan, Erdoğan'ı yenmiş olduğu ve yine yeneceği için önü Erdoğan tarafından kesilmeye çalışılan, bu yüzden saldırıya uğrayan, ama yiğitçe direnen, yenilmeyen, yenilmeyecek olan, CHP'nin –tek adaylı cumhurbaşkanı adaylığı seçiminde!!!– 15 milyon oyla, halk tarafından seçilmiş olan yeni "Cumhurbaşkanımız!" Yaratılan bu gürültülü algıyı olgu kabul edenler için ona yöneltilen yolsuzluk, ihaleye fesat karıştırma vb. gibi suçlamaları sorgula-

mak gereksiz. Her kalıba giren, dincisi ile dinci, kemalisti ile kemalist, bozkurtu ile bozkurt, solcusu ile solcu, egosu şişkin, kibirli bir kişilik, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin imkânları ile de CHP'yi, kendisinin cumhurbaşkanlığının yolunun taşlarını döşeyecek partiye dönüştüren, her devrin adamı müteahhit zenginimiz halkın kurtarıcısı oldu! Bu algı tam bir yanılgıdır.

Erdoğan/İmamoğlu; AKP/CHP işçiler, emekçiler açısından birbiri ile güya halk için dövüşen gerçekte ise kendi ve hizmet ettikleri burjuva sınıfının çıkarlarının temsilcisi olan iki kardeşlerdir.

Çare devrimde, sosyalizmde!

Aslında burjuva siyasetçilerinin yok birbirlerinden farkı. Her biri çıkarcı, her biri hırsız, her biri yiyici, her biri rüşvetçi, her biri iktidar için her şeyi yapan faydacı, her biri yalancı, her biri işçi-emekçi düşmanı, sermaye dostudur. İçlerinde hâlâ temiz kalmış olanlar varsa, bunlar mutlak istisnalardır. Kapitalist sistemin muteber siyasetçileri yukarda bazı sıfatlarını saydıklarımızdır.

İşçilerin, emekçilerin bunlardan birilerini, bir başkasına karşı desteklemesi, hiçbir gerekçe ile doğru değildir.

İşçi sınıfı ve emekçiler egemen kapitalist sınıfın kendi içindeki iktidar kavgasının tarafı ve parçası olmamalıyız.

Çıkalım sokaklara… Ama İmamoğlu için değil. CHP kuyruğunda değil. Kendi somut sınıf taleplerimiz için çıkalım!

İşçi sınıfı ve emekçilerin kurtuluşu, egemen sınıfın şu veya bu kesiminin iktidarında değil, kendi sınıf iktidarındadır.

Görev, bunun için bilinçlenmek, örgütlenmek, örgütlenmektir.

Bugün işçi sınıfı ve emekçileri, egemen sınıfın kendi içindeki iktidar mücadelesinin kuyruğuna takmada aracı olan güya "sosyalist", "sol", pratikte bugün CHP kuyrukçuluğu yapan partileri de işçi ve emekçiler elinin tersiyle itmeli, burjuvaziden bağımsız örgütlenmeli, kendi bağımsız sınıf mücadelesini yükseltmeli, kendi yolunda, halk demokrasisi, sosyalizm, komünizm yolunda yürümelidir.

Bu yolun ve mücadelenin yol göstericisi Bolşevik partilerimizdir.

İşçileri ve emekçileri kendi sınıfı çıkarları, kendi sınıf iktidarları için mücadelede Bolşevik partilerimize güç vermeye, desteklemeye, örgütlenmeye çağırıyoruz.

Umut isyanda, kurtuluş devrimde!

Hâkim sınıf siyasetçilerinin iktidar dalaşı 19 Mart sabahı İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun içinde olduğu 106 kişiye yönelik bir operasyon, sorgu süreci ve devamında yaşanan gelişmelerle yeni bir aşamaya ulaştı.

Ülkelerimiz Kuzey Kürdistan-Türkiye'de sermayenin devleti ve onun 31 Mart 2019 yerel seçimlerinden başta İstanbul olmak üzere büyük şehirlerin çoğunda yenilgiyle çıkan andaki AKP (ve yedeğindeki MHP) iktidarı, işçilere, emekçilere, ezilenlere düşmanlığını bütün çıplaklığıyla ortaya koydu, koyuyor. Sermayenin bütün iktidarları gibi AKP iktidarının da işçilere ve emekçilere reva gördüğü şey; azgın bir sömürü, açlık, yoksulluk, işsizlik, devlet terörü, faşizm, ulusal baskı, katliamlar vb. vb. olmuştur. Özellikle son yıllarda uygulanan ekonomik politikalar sonucu, yüksek enflasyon, pahalılık, işsizlik, zamlar, ödenmesi güç kiralar... İşçi örgütlenmelerine yönelik baskılar, yasaklamalar... tutuklanan işçiler, sendikacılar ... hakkını aramak ve sesini duyurmak isteyen işçilerin seslerinin polis/jandarma zoruyla kısılması... vb. vb. koşullarında yaşamak yoksul kitleler arasında iktidara karşı öfkenin artmasını beraberinde getirdi. Öfkenin artmasında iktidardaki partilerin yolsuzluk, yiyicilik, rüşvetçilik, hak gaspları, hukuksuzluk gibi edimleri yanında, muhalif olan herkesi "terörist" görmeleri, kendinden, kendi partisinden/iktidarından yana olmayanları ötekileştirmeler, kutuplaşmayı arttırıcı politikaları da rol oynadı, oynuyor.

Bu nedenlerle 31 Mart 2024 yerel seçimlerinde rant alanlarının önemli bir bölümünü muhalefetteki partilere kaptıran, daha da önemlisi yerel seçimlerde 22 yıl sonra ilk kez birinci parti olma konumunu yitiren AKP (ve 2018'den bu yana yedeğindeki MHP) iktidarı, kitleler nezdinde iyice yıpranan meşruiyetini kazanmak ve gelecek seçimlerde çoğunluğu ele geçirerek iktidarda kalabilmek için siyaseti yeniden dizayn etme peşindedir.

AKP-MHP iktidarı, bu yeniden dizayn işinde bir yandan seçim döneminde kendisine karşı "kent uzlaşısı" temelinde oluşan birlikteliği bozmak ve Kürt seçmenini yanına çekmek istiyor. Son ayların en önemli gelişmelerinden birisi "terörsüz Türkiye", "iç cephenin sağlanması için silahların teslim edilmesi" siyasetidir. Bu siyasetin hedeflerinden biri geçmişte "kent uzlaşısı" adı altında ortaya çıkan "cepheyi" yarma Kürt muhalefetini kendi yanına çekme, bu, olmazsa en azından "tarafsız" hâle getirmedir. İktidar partileri bu adımı atarken, ne denli bir ikiyüzlü politika izledikleri de açıkça görülüyor. AKP-MHP iktidarı bir yandan Öcalan üzerinden PKK'ye silah bırakma çağrısı yaptırıp görüşmeler yaparken, siyasi hasmı İmamoğlu'nu "terör örgütüne yardım etmekle" suçlayabiliyor!

AKP yerel seçimlerde kazandığı başarı ertesinde "uslu muhalefetten" uzaklaşan ve "erken seçim"i sıkça dillendiren CHP'yi "hizaya getirmek" ve gelecek seçimlere kadar tekrar birinci parti konumuna gelmek istiyor. İmamoğlu'nun diplomasının iptal edilmesi, ardından 100'den fazla kişiyle birlikte gözaltına alınması ve tutuklanması bir yanıyla Ekrem İmamoğlu'nun Cumhurbaşkanı adayı olmasını engellemek için yapılmıştır. Diğer yandan İmamoğlu hamlesi İstanbul Büyük Şehir Belediyesi'nin muazzam boyuttaki rantının CHP/İmamoğlu takımı tarafından tepe tepe kullanılmasını engellemek içindir.

Ortada burjuva siyasetin esasta bu iki partisi arasında bir iktidar kavgası yürüyor. Bu kavga ne iktidar partilerinin ifade ettikleri gibi "yolsuzlukla", "rüşvetle", "sahtecilikle" vb. mücadeledir; ne de Ekrem İmamoğlu'nun tutuklanmasına tepki gösteren CHP'lilerin de-

dikleri gibi "hak, hukuk, adalet", "demokrasi" mücadelesidir.

Burjuva siyasetin bu iki kesimi arasında yürüyen kavga iktidar kavgasıdır, devlet nimetlerinden kimin yararlanacağı kavgasıdır.

İktidar partileri, görünen o ki, İmamoğlu' hamlesini yaparken yıllardır ezdikleri, baskı altında tuttukları... öfke biriktiren toplum kesimlerinin boyutlarını ya hesap etmemiş ya da yeterince hesap edememişlerdir!

İmamoğlu'nun diplomasının iptal edilmesi, Cumhurbaşkanlığı adaylığı engellenmesine, gözaltına alınmasına karşı CHP'liler tepki göstermiş, sokaklara inmiştir. Ama sadece onlar değil: Sokağa inerek iktidarın bu adımına karşı çıkanlar arasında geleceği ellerinden alınmış üniversite gençliği yanında yıllardır öfke biriktiren yoksul işçiler, emekçiler de vardır.

Aslında hiç de "sokak mücadelesini" istemeyen düzen partisi CHP, yığınların öfke patlamasını kendi siyasi çıkarları için kullanıyor. Daha düne kadar iktidara "yumuşama politikası", "kutuplaşmayı bir kenara bırakma" siyaseti uygulayan CHP, bugün "Sokaksa sokak!" "Sokaklar bizimdir!" deme noktasına gelmiştir. CHP'ye bunu dedirten güç AKP/Erdoğan'a nefret duyan yığınların biriken öfkesidir. Patlayan bu öfkedir.

Yoksul kitlelerin bir bölümünün de katıldığı, en radikal kesimini yüksek okul gençliğinin bir bölümünün oluşturduğu eylemler gerçekte CHP'nin ilerisindedir ve CHP'yi de sürüklemektedir. Ne yazık ki bu eylemlerde devrimci bir önderlik yoktur. Eylemlerde yer alan emekçiler burjuvaziden bağımsız bir şekilde, kendi temel talepleri, kendi çıkarları, kendi özgünlüğü içinde hareket edemediği için eylemler sonuçta burjuva iktidar kavgasının bir parçası olarak kalmaktadır.

Geçmişte yaşadığı "Gezi travmasından" mustarip iktidar partisi AKP (ve MHP) iktidarı kitlesel gösterileri, yürüyüşleri yoğun faşist polis şiddeti ile bastırmaya çalışıyor. Faşist terör özellikle üniversite gençliğine karşı yoğunlaştırılıyor. Gözaltılar, tutuklamalar, TOMA'lar, gaz sıkmalar, polis barikatları... vs. ile harekete engel olmaya çalışıyorlar.

KAVGAMIZ İŞÇİLERİN, EMEĞİN, EMEKÇİLERİN KAVGASIDIR!

Burjuva partiler arasında süren kavga bizim, işçilerin, emekçilerin, ezilenlerin... kavgası değildir. İmamoğlu/CHP demokrat, İmamoğlu'na özgürlük, onun başkan olma, CHP'nin iktidar olma kavgası demokrasi kavgası değildir. Biz bu kavgada taraf değiliz! Bizim derdimiz, hangisi gelirse gelsin, bizi ezen, sömüren, baskı altında tutan... sistemin partileri arasında tercih yapmak, birisini diğerine karşı savunmak, tarafı olmak değildir, olmamalıdır. Biz işçiler, emekçiler için sorun şu ya da bu düzen partisinin iktidarda olması değil, bizi sömüren, baskı altında tutan bu sermaye düzeninin varlığıdır. Biz; bizi açlığa, yoksulluğa mahkûm eden bu sermaye düzeninin, sermaye devletinin yıkılmasından yanayız! Biz, işçilerin, emekçilerin burjuva siyasetten bağımsız, kendi sınıf mücadelesini vermesinden yanayız! Görev, burjuvazinin iktidar dalaşının parçası olmaksızın kendi bağımsız sınıf savaşımımızı büyütmektir. Bu bilinçle, işçilere, emekçilere çağrımız şudur:

Bulunduğumuz her alanda, işçilerin, emekçilerin, kır ve kent yoksullarının, ezilenlerin taleplerini meydanlara taşıyalım, sömürüye ve baskıya karşı, adaletsizliğe karşı, halkın iradesinin gaspına karşı... iş için, ekmek için, özgür bir gelecek için... **kendi mücadelemizi yürütelim!**

Burjuva partilerinin birisinin arkasına takılmakla gerçek demokrasi kazanılmaz! Hedef sadece tek adam rejiminin değil, sömürü düzeninin yıkılması olmalıdır! Bu düzen sürdüğü sürece gerçek bir demokrasi gelmeyecektir! Gerçek anlamda demokrasi ancak ve ancak demokratik bir devrimle gelecektir. Kurtuluşumuzun tek ve gerçek yolu olan devrim için **partimiz saflarında örgütlenelim, devrim mücadelesini yükseltelim!**

KURTULUŞ, İŞÇİLERİN, EMEKÇİLERİN BİRLİKTE MÜCADELESİNDE!
FAŞİZME ÖLÜM, TEK YOL DEVRİM!

22 Mart 2025

“ASRIN AÇIKLAMASI”NIN KRONOLOJİSİ - 2

DEM heyetinin tutuklu mahkûm ziyaretleri

11 Ocak 2025: İmralı Heyeti, Ahmet Türk ile birlikte 11 Ocak’ta Edirne cezaevinde Selahattin **Demirtaş** ve Selçuk Mızraklı’yı; 12 Ocak’ta Kandıra Cezaevinde Figen Yüksekdağ ile Sema Güzel’i, 31 Ocak’ta Sincan cezaevinde DTK eşbaşkanı Leyla Güven ve diğer kadın siyasetçileri ziyaret etti.

Selahattin Demirtaş görüşme ertesinde şu görüşlerini de kamuoyuyla paylaştı:

“***Her ne kadar sürece bir isim konulmasından ısrarla kaçınılıyor olunsa da bizim açımızdan bu süreç, ‘Demokratikleşme, Barış ve Kardeşlik’ sürecidir***. *Bizler demokratik, barışçıl zeminde siyaset yapan aktörler olarak çatışmaların, şiddetin kalıcı şekilde son bulmasını arzuluyor, istiyor, destekliyoruz.* ***Sayın Öcalan, koşulları oluştuğunda bu konuda bir inisiyatif alacaksa, yanında olacağımızı belirtiyoruz. Olası bir çağrının tüm inisiyatifi elbette kendisindedir. Kendisinin de belirttiği gibi, böylesi bir çağrının hukuki, siyasi zeminini oluşturma sorumluluğu da iktidar ve parlamentodadır. Bizler, barış girişimlerine bu aşamada her türlü desteği sunarız. Ancak çağrıyı yapacak olan da olası bir çağrının muhatabı da biz değiliz.*** *Siyasetçiler olarak bizim rolümüz ve misyonumuz, barış zeminini güçlendirmek, tarafları barış için cesaretlendirmek, teşvik etmek ve barışı kolaylaştırmaktır. Fakat bundan da öte temel sorumluluğumuz, demokrasi, özgürlükler, eşitlik, adalet ve temel insan hakları için barışçıl, sivil, siyasi mücadeleyi büyütmektir. Bu mücadelenin kanal ve imkânlarının şimdiden açılması gerekir ki barış zemini de güçlensin. Bu hususu da ilgililerin dikkatine sunmak isteriz.*

Herkes şunu bilmeli ki, ortada bazı iyi niyetler ve bu iyi niyetlerle yürütülen hazırlıklar var. Ancak sürecin ete kemiğe bürünebilmesi için, ***güven verici somut adımların hızlıca atılması gerekiyor****. Yıllardır bu topraklarda tarifi imkânsız acılara neden olan ve ülkenin bütün enerjisini tüketen çatışmaların ortadan kaldırılması, siyasal bir barışın sağlanması için her türlü desteği vermeye hazırız.*

Ancak siyasal barış, beraberinde toplumsal barış yani demokratikleşme, eşitlik, adalet ve özgürlükler mücadelesinin ***tüm kanallarını açacak şekilde*** *yapılırsa kalıcı olur, herkesin ve ülkenin yararına olur. Bu şekilde, siyasal barışın toplumsal desteği de artar, halkın ekseriyetinin sahiplenmesiyle tüm provokasyonlar ve baltalama girişimleri de boşa çıkar.*

“***Yine bu kritik ve tarihi dönemde, Sayın Cumhurbaşkanı başta olmak üzere Sayın Devlet Bahçeli, Sayın Özgür Özel ve diğer tüm parti liderlerine, barış için aldıkları ve alacakları inisiyatifler nedeniyle teşekkürlerimi sunuyor, desteğimi iletiyorum. Her türlü kişisel, partisel çıkarın ötesinde, demokrasinin güçlenmesine dair atılacak her adımın tereddütsüz yanında olacağımı belirtiyorum.***

Son olarak şunu da özellikle belirtmek istiyorum; Kürtlerin çoğunun yönü de yüzü de Türkiye’ye dönüktür. Barış ve güçlü bir

demokrasi inşa edilebilirse, bu süreçten hep birlikte kazanarak çıkacağımıza inanıyorum. Bunun için, Türkiye Cumhuriyeti devletinin de yönünü, yüzünü tüm Kürtlere çevirerek büyük ve onurlu barışın inşasını sağlayacağını umuyor, diliyorum."

DEM ve Demirtaş ve sivil Kürt siyasetçileri barış için devletin demokratikleşme yönünde adımlar atması gerektiğini haklı olarak söylüyorlar. Fakat devletin buna niyeti yok. Devletin planı önce PKK'yi silahsızlandırmak. Bu olmadan herhangi bir demokratikleştirme adımı devlet açısından "terörist örgütle pazarlık" olarak değerlendirilip ret ediliyor.

Arap Ligi toplantısında T.C.

12 Ocak 2025: Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, Suudi Arabistan'ın başkenti Riyad'da Arap Ligi'ni temsil eden ülkeler ile Suriye konulu toplantıya katıldı. Toplantıda konuşma yapan Fidan,

"*Suriyeli kardeşimiz Şeybani'nin masada bizimle birlikte olması bir dönüm noktası ve tarihi bir andır. Bölge ülkeleri olarak Suriye'deki gelişmelerin doğru yöne yönlendirilmesinde en büyük sorumluluğu taşıyoruz.* ***Suriye'nin toprak bütünlüğü, birliği ve egemenliği, tüm çabalarımızı üzerine inşa ettiğimiz temel ilkeler olmaya devam etmektedir"*** dedi.

Bunu söyleyen kişi Suriye topraklarının küçümsenmeyecek bir bölümünün askeri işgal altında bulunduran, Rojava'ya "bir gün ansızın gelebiliriz" tehditleri savuran, Rojava'yı bombalayan T.C.'nin temsilcisi! SDG konusunda da şunları söyledi:

"***Eğer "SDG" merkezi yönetimle bütünleşme çabalarında samimiyse, feshedildiğini açıklamalıdır. Terör örgütü Fırat'ın doğusundaki Arap çoğunluk için ciddi bir tehdit oluşturmaya ve Suriye halkının en çok ihtiyaç duyduğu doğal kaynakları yağmalamaya devam etmektedir.***"

Özetle faşist Türk devletinin Rojava siyasetinde oradaki yönetimi tanıma vb. bir gündem yoktur. Rojava'daki oluşum ya kendi kendini feshe ettiğini açıklayacak (HTŞ ile bunun nasılı konuşulur), ya da T.C. tarafından feshedilecektir.

Bir kez daha Mehmet Uçum...

Aynı gün, Erdoğan'ın baş danışmanı **Mehmet Uçum**'dan da yazılı bir açıklama geldi. Uçum açıklamada şöyle diyordu:

"*Cumhurbaşkanı Erdoğan 6 Ocak Kabine toplantısından sonra net bir mesaj verdi: 'Biz iktidar ve ittifak olarak Terörsüz Türkiye hedefimizi öyle veya böyle ama mutlaka gerçekleştireceğiz'*

Bu mesajda Terörsüz Türkiye hedefine yönelik güvenlik pratiğinin yanında farklı imkânları devreye sokmak için ***alınan Devlet İnisiyatifi 'istismar edilmesin' uyarısı da vardır.***

İlk dikkat çeken; bu yeni aşamayı bir müzakereymiş gibi gösterme çabası, İmralı görüşmesi üzerinden politik şovlara yeltenilmesi ve konuya yeni aktörler katma girişimi oldu. Bunlar tarihi fırsatı tahrip edecek tutumlardır*. Burada Devletin açtığı imkânlarla sorumluluk alanlar ve siyasi olarak sorumlu olanlar azami özen göstererek olası zararlandırıcı sonuçların önüne geçmelidir. (...)*

Öte yandan Gazze örneği vererek Devleti ve Halkı kaos, kargaşa ve yıkımla tehdit eden hadsizler ortaya çıktı. Umut hakkı, ev hapsi, af gibi konuları yersiz yere veya başka niyetlerle tartışanlar oldu. Oysa Sayın Bahçeli sadece terörün bitmesi, teröristlerin teslim olması ve terör örgütünün lağvedilmesi şartına bağlı olarak umut hakkı demişti. *(...)*

Konuyu Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bir kez daha aday olmasına bağlayanlar ise tam bir aymazlık içinde*. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın istisnai adaylığı için anayasal imkân (m.116/3) olmasına rağmen, 'bu girişimle adaylıktaki anayasal engeli kaldırmak istiyorlar' şeklinde yalan söyleyip bunda ısrar edenler de var"*

Mehmet Uçum bir kez daha "pazarlık yok", umut hakkı filan yok önce "terör bitecek, teröristler teslim olacak ve terör örgütü lağvedilecek" diyor!

Ve arkasından sivil siyasete de saldırılar, seçilmiş belediye başkanlarının yerine kayyum atamaları vb. tüm hızıyla sürüyor.

13 Ocak 2025: Mersin Akdeniz Belediyesi'ne kayyum atandı.

Sırrı Süreyya Önder'in açıklamaları

Aynı gün İmralı heyetinde yer alan Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM Parti) Milletvekili **Sırrı Süreyya Önder**, Mezopotamya Ajansı'na süreç hakkında açıklamalarda bulundu. İktidarın henüz sürece ilişkin net bir karar vermediğini belirten Önder, şöyle konuştu:

"***İktidar, bizim atfettiğimiz anlamda 'devlet aklını' devreye sokup, belirsizlik karşısında Kürtlerle barışacak ve Ortadoğu'da bu şekilde mi temel aktör hâline gelmeye çalışacak, yoksa "kadife eldiven içindeki demir yumrukla" Suriye'de Kürtlerle sert bir çatışmaya mı girecek? Şu anda ulaşılmak istenen temel nokta bu iki seçenek arasında karar kılmak.***"

Öcalan'ın ve Kürtlerin barış konusunda net olduğunu belirten Önder, devletin de net olması hâlinde esas sürecin başlayacağını dile getirdi:

"*Öcalan da Kürt hareketi de barış konusunda net. Devlet de belli bir netliğe kavuştuğunda, esas 'süreç' o zaman başlamış olacak. Bu sürece şimdilik 'çözüm süreci' denmiyor olabilir. Ama barış, çözümün önemli ve ilk adımlarından biri olarak değerlendirilmeli.*"

Görüşmeler devam ederken, Rojava bölgesine yönelik operasyonların ve kayyum atamalarının sürmesini de değerlendiren Önder,

"*Biz heyet olarak işin pozitif olarak ilerletilmesine odaklanmış durumdayız. Kuşkusuz bu negatif gelişmeler yaşanmasın diye elimizden gelen çabayı gösteriyoruz. Ama sadece bizim değil bütün toplumun sorumluluğu her şeye rağmen bu süreci sonuca ulaştırmaktır. O yüzden süreç ilerledikçe bazı şeyleri daha net konuşma imkânımız olacak*" dedi...

Aslında devletin de "barış" konusunda görüşü netti ve net. Fakat onun barıştan anladığı DEM'in –en azından şimdiye kadarki tavrında– barıştan anladığı bir ve aynı şey değil. Devlet barış dediği yerde önce PKK'nin silahsızlandırılması, tasfiyesini kastediyor. DEM barış dediği yerde demokratikleştirilmiş bir Türkiye'yi kastediyor.

Burda Apo'nun ne diyeceği her iki taraf açısından da bekleniyor.

Bahçeli: İkinci görüşme ertesi açıklama gelmelidir

14 Ocak 2025: Bahçeli, grup toplantısında konuştu. Süreçle ilgili şunları söyledi:

"*DEM heyetinin temas ve görüşmeleri müspettir.* ***DEM heyetiyle İmralı arasında yapılacak ikinci görüşmenin ithamında, PKK'nın örgütsel varlığının bittiğini, bu kanlı sayfanın birçok bedel ödenerek kapandığı, hiçbir şart ileri sürmeksizin açıklanmalıdır. PKK'lı teröristler ya silahlarını gömmeli ya da silahlarıyla birlikte teslim olmalı veya kaçınılmaz sonlarıyla karşılaşmalıdır.***

Fırat'ın doğusunu, meşru müdafaa ilkeleri gereğince darmadağın etmesi Türkiye Cumhuriyeti'nin bir devlet onurudur."

Hâl böyle iken, hâlâ çözüm iradesi konusunda AKP ile MHP'yi karşılaştırıp MHP'nin daha çok çözüm yanlısı olduğu değerlendirmeleri yapılabiliyordu. Murat Karayılan örneğin 11 Ocak 2025'de yayınlanan bir değerlendirmesinde

"*Gözlemlediğimiz kadarıyla sağdan soldan Türkiye siyasetinin ekseriyeti aslında Kürt sorununun çözümünden yanadır. MHP'nin çözüm iradesi AK Parti'den daha güçlü. AK Parti, çözüm yerine savaşı tercih etmekte.*" diyordu.

17 Ocak 2025:

DEM İmralı heyeti İmralı ziyaretinden sonra yaptığı görüşmeler hakkında kamuoyuna şu açıklamayı yaptı:

"*28 Aralık 2024'te İmralı'da Sn. Abdullah Öcalan ile gerçekleştirdiğimiz görüşme son-*

rası, yine bu görüşmenin sonuçları ve kendisinin de istemi üzerine TBMM, siyasi partiler ve cezaevindeki siyasetçi arkadaşlarımızla bir dizi görüşme gerçekleştirdik.

3 Ocak'ta TBMM Başkanı Sn. Numan Kurtulmuş'la başlayan ziyaret ve görüşmelerimiz Milliyetçi Hareket Partisi, Gelecek Partisi, Adalet ve Kalkınma Partisi, Saadet Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Deva Partisi ve Yeniden Refah Partisi başkan ve temsilcileriyle devam etti. 11-12 Ocak tarihlerinde de cezaevlerinde tutulan eski eş genel başkanlarımız ve siyasetçi arkadaşlarımız Sn. Figen Yüksekdağ, Sn. Selahattin Demirtaş, Sn. Leyla Güven ve Sn. Selçuk Mızraklı ile görüşmeler gerçekleştirdik.

Diyalog ve barış odaklı bu görüşmelerimiz ve fikir teatisi süreci, Eş Genel Başkanlarımız ve parti kurullarımız, parti bileşenimizi oluşturan siyasi parti ve oluşumlar, ittifak hâlinde olduğumuz siyasi partiler ve sivil toplum kuruluşlarıyla da başlatılmış ve sürdürülmektedir.

Öncelikle bizi nezaket ve hüsnükabulle karşılayarak kıymetli görüş ve önerilerini paylaşan, kaygı ve eleştirilerini son derece yapıcı bir dille ifade eden tüm siyasi partilerimize ve sayın liderlerine en içten saygı ve teşekkürlerimizi sunmak isteriz.

Ziyaret gündemlerimizin ana eksenini, Sn. Öcalan ile yaptığımız görüşmenin sonuçlarının aktarımı ve ortaya çıkan yeni durumun karşılıklı olarak değerlendirilmesi oluşturmuştur. Bunlar da özetle, Kürt sorununa ve bundan kaynaklı çatışmalı sürece kalıcı çözüm bulmak için pozitif katkı sunma istek ve iradesine, Türk-Kürt kardeşliğinin güçlendirilmesinin tarihsel sorumluluğuna, Ortadoğu'da yaşanan köklü ve geri döndürülemez gelişmelerin yüklediği sorumluluğa, TBMM ve demokratik siyasetin sorunun en önemli çözüm zeminini oluşturduğuna odaklanmıştır.

Hemen tüm görüşmeler samimi ve umut verici düzeyde olumlu geçmiştir. Sayın liderler ve heyetleri, ilkesel olarak barış sürecine desteklerini bildirmişlerdir. Bununla birlikte çeşitli hususlarda kaygı ve önerileri de olmuştur. Bunlar da temelde sürecin şeffaflığı ve TBMM bünyesinde yürümesi/yürütülmesi hususlarında toplanmaktadır. Bu görüşmeler süresince heyetimizin, kaygıları ve soru işaretlerini gidermeye dönük açıklamaları ve sunumları olmuştur.

Görüşmelerden edindiğimiz izlenim, tüm siyasi partilerde Kürt sorunundan kaynaklı çatışmalı ve gerilimli süreci geride bırakma hususunda ortak bir arzu ve irade bulunduğu yönündedir. Bunu aşarak ülkemizdeki tüm etnik, dini ve mezhebi unsurların birlik ve kardeşliğini geliştirmenin herkesin yararına ve hayrına olduğu ise ortak fikirdir. Buna paralel bir husus da barış sürecinin genel demokratikleşmeye ve demokratik siyaset alanının genişlemesine vesile olması gerektiğidir.

Cezaevlerinde başkanlarımız ve arkadaşlarımızla yürüttüğümüz tartışmalarımız son derece olumlu sürmüştür. Sn. Öcalan'ın ve DEM Parti'nin bu süreçte üstleneceği role dair açık desteklerini belirtmişler, siyasal ve toplumsal zeminin güçlendirilmesi yönünde üzerlerine düşen pozitif katkı sorumluluğunun gereklerini yerine getireceklerini ifade etmişlerdir.

Türkiye ve bölge için barış, demokrasi ve kardeşliğe odaklandığımız bu dönemde, yazılı ve görsel basında zaman zaman karşılaştığımız ayrıştırıcı ve önyargılı üslup ve bunun yarattığı spekülasyon alanı işimizi güçleştirmektedir. Bu sürece dair herkesin, her toplumsal kesimin beklentileri ve ümitleri olduğu kadar kaygıları, hassasiyetleri ve soru işaretleri de vardır. Bunun bilincindeyiz. Hâl böyle iken, kulaktan dolma dahi denilemeyecek uydurma söylemleri üreterek dolaşıma sokmak ve yer yer ahlaki sınırları dahi zorlayıcı gündemler oluşturmaya çalışmak, olsa olsa sonucu itibariyle savaş çığırtkanlığına bağlanmaktır.

Tüm iyi izlenimlerimizle birlikte en kısa zamanda Sn. Öcalan'a bir ziyaret gerçekleştirip sürecin sağlıklı yöntemlerle barışa ulaşması için hiçbir emeği esirgemeyeceğiz.

Kamuoyunun bu çabalarımıza verdiği desteğin sürdürülmesi, barışın ve çözümün inşasında en kıymetli yapı taşı olacaktır."

DEM heyeti ZAFER PARTİSİ, İYİ PARTİ gibi Bahçeli'nin Çağrısı'nı en baştan ret eden, "Vatana Millete İhanet", "Türkiye'yi bölüp parçalama projesi" vb. olarak değer-

lendiren azgın ırkçı Türkçü partiler dışındaki tüm partilerle görüşmeler yürütmüştür.

DEM heyeti görüşmeleri gayet olumlu değerlendirmekte, sürecin belli bir noktasında İmralı'dan Bahçeli'nin çağrısı doğrultusunda bir açıklama geleceğine inanmaktadır.

Erdoğan: Nihai aşamaya yaklaştık

18 Ocak 2025: AKP'nin Mersin İl Kongresinde konuşan **Erdoğan** süreç ile ilgili yaptığı değerlendirmede şunları söyledi:

"***Nihai aşamaya yaklaştık. Terör örgütü, elebaşının çağrısını dinler, siyasi uzantısı da üzerine düşenleri yaparsa, kazanan herkes olur. Aksi takdirde meseleyi operasyonlarla çözmeyi biliriz.*** *Biz meseleyi kendi mecrasında çözeriz.* ***Tercihimiz bu meselenin kalıcı şekilde tarihe karışmasından yanadır. Bölücü terör belası bertaraf edilecektir****.*

Avrupa'dan yükselen çatlak seslere ise aldırış etmiyoruz. Avrupalılar önce kendi meselelerini çözsünler. Ondan sonra gelip bölgemize nizam vermeye kalksınlar. Böl-parçala-yönet politikasıyla son bir asırdır bu bölgede diledikleri gibi cirit atanların devri bitmiştir. ***Coğrafyamızda kardeşliğin, barışın ve istikrarın rüzgârı esiyor. Kalkınma ve refahın egemen olacağı yeni bir dönemin kapıları aralanıyor. Artık bölgenin geleceğini bu toprakların kadim halkları belirleyecektir****. Doğal kaynaklar üzerindeki her türlü tasarrufta bölgenin asıl sahiplerinin uhdesinde olacak. Allah'ın izniyle kimse bunun önüne geçemeyecek."*

Erdoğan sürecin geldiği yerden memnundur. Fakat sürecin ilk adımı onun açısından PKK'nin Apo'nun çağrısını dinlemesi, DEM'in de üzerine düşeni yapmasıdır. Bunun yapılmaması hâlinde mesele "operasyonlarla" çözülecektir!

YPG konusunda da Erdoğan şunu söyledi:

"3-5 fanatiğin Türkiye-Suriye kardeşliğini bozmasına izin vermeyiz. Teröre en küçük müsamahamız yok. Ülkenin 3'te 1'ini işgal altında tutan ***YPG terör örgütüne karşı en küçük müsamahamız yoktur. Yakında bu meseleyi kökten çözecek adımları atacağız****."*

Cemil Bayık'ın değerlendirmeleri

Aynı Gün Sterk TV'de yayınlanan özel programda konuşan **Cemil Bayık** şunları söyledi:

"Deklarasyondaki 7 madde (Kastedilen İmralı heyetinin kamuoyuna açıkladığı Apo'nun mesajıdır –BN) *Türkiye kamuoyunda bir umut yarattı. Fakat* ***özellikle AKP hükümeti, Erdoğan, medyası, yine bazı AKP'li yetkililer çok çirkin, provokatif bir dil kullanıyor.*** *Şüphesiz Kürt halkı bunu gördüğünde, "dilinde kardeşlik, elinde hançer olmaz" diyor. Bu dil Türkiye'yi nereye götürüyor ve toplumda nasıl bir durum yaratıyor?*

Başlangıçta da belirttiğim gibi Rêber Apo deklarasyonu yayınladığında Türkiye toplumu rahatladı, geleceğini, önünü biraz gördü. Rêber Apo yanına giden heyetle konuştu, "Parlamentodaki partilerle konuşun, görüşlerini alın" dedi. "Pratik ve teorik olarak bu sorunu çözebilecek güçteyim" dedi. Bu temelde heyet Meclis'teki ***diğer partilerle görüştü****, şüpheleri olan partilere de olumlu bir şekilde yaklaştılar, açıklamalarını da ona göre yaptılar.* ***Devlet ve AKP gerçekten samimi ise, Kürt sorununu çözmek istiyorsa, biz yardım etmeye hazırız, bu konuda sorun yok, dediler****. Bu da Türkiye siyasetinde bazı değişimlerin yaşandığını gösteriyor. Eskiden böyle değildi, Türkiye siyasetinde hâkim zihniyet Kürt halkını kabul etmemekti. Kürtlerin ortadan kaldırılmasını esas alıyorlardı. Fakat şu an açıklamalarında onların da bu sorunun çözülmesini istedikleri belli oluyor. Bu önemlidir. Yeni bir siyaset gelişiyor, buna ilişkin tartışmalar da yürütüyor. Bu olumludur. Fakat AKP'ye baktığımızda, heyetin kendileri ile görüşmelerinin ardından, "biz sohbet ettik" dediler. Yani gayri ciddi bir şekilde yaklaştılar. O heyet AKP'ye herhâlde sohbet etmek için gitmedi. Bu yaklaşımdan da anlıyoruz ki* ***AKP'nin Kürt***

sorununu çözmek, Türkiye'nin demokratikleşmesi gibi bir amacı yok.

(...) Kürtlerin konumu da PKK'nin konumu da eskisinden çok daha büyük artık. Bunu görmeleri lazım. Gaflete düşmemeleri gerekir. ***"Ya silahlarıyla teslim olurlar ya da silahlarıyla birlikte onları toprağa gömeriz" diyorlar; çok iyi düşünmeleri ve gaflete düşmemeleri lazım. Toprağa gömülecek olan onlardır.*** *İçinde bulundukları durum bunu gösteriyor. AKP ve Erdoğan'ın kullandığı dil, savaş dilidir. Barış ve kardeşlik dili değildir. Sorunu çözecek bir dil değildir. Zaten kullandıkları dile göre pratik yürütüyorlar. Sadece propaganda yapıyorlar, tabanına mesaj veya moral veriyorlar gibi bir durum da değil.* ***Temelde Kürt sorununu şiddet, terör, katliamla tamamlamak istiyorlar. Tüm konuşmaları öldürme üzerine. Bunun dışında bir şey konuşmuyorlar****. Bu dil çözüme hizmet etmez***."

Heyet görüşmeler üzerine yaptığı değerlendirmede "*Görüşmelerden edindiğimiz izlenim, TÜM siyasi partilerde Kürt sorunundan kaynaklı çatışmalı ve gerilimli süreci geride bırakma hususunda ortak bir arzu ve irade bulunduğu yönündedir*" derken, Bayık çok açık bir şekilde AKP'yi diğer partilerden ayırmaktadır. Haklı olarak AKP'nin zehirli dilinden yakınırken, "diğer" partilerin, örneğin Bahçeli'nin, MHP'nin diline tek laf etmemektedir. Gerçekte AKP/MHP ve Bahçeli/Erdoğan'ın dili birdir. Bu MHP ve AKP'yi birbirinden ayırma, ya da ayırmaya çalışma tavrı PKK'nin bu bağlamdaki genel tavrıdır. Bu, taktik kaygılarla yapılmış olsa bile yanlıştır. Eğer ciddi ise kendini ve tabanını kandırmaktır.

Trump işbaşı yapıyor

20 Ocak 2025: Seçilmiş Başkan Trump görevi önceki Başkan Biden'den devraldı. Görevi devralmasının hemen ertesinde gösterili bir şekilde imzaladığı yüze yakın Başkanlık Kararnamesi bundan böyle dünya siyasetinde de ABD'nin iç siyasetinde de önemli değişiklikler olacağını gösteriyordu. ABD'de yerleşik düzen berhava edilecek, bürokrasi tümüyle Trump'a karşı olan bürokratlardan temizlenecek, Trump kendi devlet bürokrasisini hâkim kılacaktı. Dışa yönelik olarak ise izlenecek siyaset Çin ile hesaplaşmaya yönelik bir merkeze oturtulacak, her ilişkide emperyalist ABD'nin çıkarları açıkça ilan edilerek merkeze konacaktı. Açık tehdit, pazarlığı yüksekten açan talepler ve diplomasi dili yerine, at pazarında pazarlık dili bu "yeni siyaset"in parçaları olacaktı. Bu siyasetin Ortadoğu açısından tek değişmeyen ilkesi İsrail'e destek olacaktı. Türkiye ile ilgili olarak trumpist siyaset henüz net değildi tabii. Ama burada da Trump'ın siyasetinin Biden siyasetinin birebir devamı olmayacağı açıktı.

Öcalan'la ikinci görüşme

22 Ocak 2025: DEM Parti İmralı heyeti, Öcalan ile ikinci kez görüştü. Bahçeli ve Erdoğan'ın süreç uzatılmasın, açıklama yapılsın çağrıları kamuoyunda bu ikinci toplantı ertesinde beklenen çağrının geleceği beklentisini yaratmıştı.

Heyet 23 Ocak'ta görüşme ile ilgili olarak şu kısa açıklamayı yaptı:

"DEM Parti İmralı Heyeti olarak 22 Ocak 2025 tarihinde İmralı Adası'nda Sayın Abdullah Öcalan'la bir görüşme gerçekleştirdik. Görüşmede, Sayın Öcalan öncelikle Bolu'da yaşanan elim yangında hayatını kaybedenlerin ailelerine başsağlığı, yaralılara acil şifalar dilemiştir. ***Heyetimiz, yürüttüğümüz görüşmelerle ilgili olarak kendisine gerekli bilgilendirmelerde bulunmuştur.***

Sayın Öcalan'ın sürece ilişkin çalışmaları devam etmektedir. Bu konudaki hazırlıkları tamamlandıktan sonra kamuoyuna gerekli açıklamalar yapılacaktır. *Bizler de heyet olarak çalışmalarımızı ve temaslarımızı yürüteceğiz, g****elişmeler oldukça da kamuoyunu bilgilendireceğiz. Bu süreç herkesi, hepimizi birlikte ve özgürce yaşatacaktır****. Bunun gerçekleşmesi umuduyla tüm toplumsal kesimlerin kıymetli katkılarını bekliyoruz."*

Apo'dan beklenen Çağrı bir başka toplantıya, toplantı öncesi yapılacak yeni

görüşmelerden çıkacak sonuçlara kalmıştı. Ama heyet süreç ve sonuç konusunda gayet iyimserdi. ***Bu süreç herkesi, hepimizi birlikte ve özgürce yaşatacaktı***.

T.C.'nin yeni Suriye tahayyülü

27 Ocak 2025: Suudi Arabistan merkezli Asharq News televizyonuna değerlendirmelerde bulunan Dışişleri Bakanı **Hakan Fidan**, yabancı güçlerin bölgeye çok aşırı şekilde müdahale etmesinin, belli devletlerin kendi ülke çıkarlarını değil de başka ülkelerin çıkarlarını savunmasının ve başka ülkeler adına hizmet etmesinin Suriye'deki gibi sonuçlar doğurduğunu ifade etti.

Yeni dönemde bundan ders çıkartarak, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Katar, Mısır, Ürdün ve Irak gibi bölge ülkeleriyle bir araya gelerek daha fazla istikrarı önceleyen bir politika üretmeye çalıştıklarını belirten Fidan, "*Yoksa önceki döneme baktığımız zaman savaş var, bölünme var, istikrarsızlık var, yerinden edilen milyonlarca insan var. Maalesef bizim yaşadığımız coğrafyaların kaderi bu olmamalı. Müslümanların, Arapların, Türklerin, Farsların yaşadığı coğrafyanın kaderi artık değişmeli. Ben bu değişimin inşallah bütün bölgede başlamış olduğunu düşünüyorum*" diye konuştu.

Fidan değerlendirmesinde şunları da belirtti:

"***Suriye'deki yeni yönetimin artık bölge için bir tehdit teşkil edecek yapıda olmaması, terörizme asla yer verilmemesi DEAŞ ve PKK başta olmak üzere. Ülkedeki azınlıklara iyi muamele edilmesi, kapsayıcı bir hükümet kurulması ve ülkenin toprak bütünlüğünün, siyasi egemenliğinin tam olarak sağlanması****. Bu şartlar üzerinde uluslararası toplum ve bölge ülkeleri olarak biz anlaştık ve bu taleplerimizi Suriye yönetimine ilettik. Şu anda hangimiz gidersek gidelim aynı şeyleri konuşuyoruz.* ***Suriye'den bizim beklentimiz bu. Esas itibarıyla önceki rejimden de biz bunu bekliyorduk***."

"***Kuzeyde 80 binden fazla silahlı unsurun olduğu Türkiye'ye yakın gruplar var. Biz bunlara hiç düşünmeden dedik ki gidin milli orduya katılın, milli ordunun parçası olun ve ülkede bir düzensizlik çıkmasına izin vermeyin. Umarım güneydeki gruplarda, Suveyda ve Dera'da aynı şey olur.***"

"***Bizim burada beklentimiz bütün etnik grupların; Kürtlerin, Türklerin, Yezidilerin, Hristiyanların, Arapların, Sünnilerin, Şiilerin, Alevilerin, Nusayrilerin kendi kültürlerini yaşarken aynı zamanda eşit vatandaş olarak Suriye toplumunda yerini almaları.*** *Bunu mümkün kılacak bir sistemin tabii olmasını biz istiyoruz açıkçası. Şimdi bu yeni yönetim de bunu yapmak istiyor.* ***Bu olurken YPG'nin silahlarından vazgeçmiyorum demesi kabul edilebilir bir durum değil. Bu şu anda Suriye'nin kendisi için bir problem***."

"*Uluslararası kamuoyunun önüne Mazlum Abdi (Kobani) kod adlı Ferhat Abdi Şahin' çıkartılıyor. Bu adam aslında PKK'nın bir alt organının yöneticisi. Bunun üstünde Suriye'de PKK yöneticileri var. Sabri Ok var, Fehman Hüseyin var. Birisi siyasi konulara bakıyor, birisi askeri konulara bakıyor, PKK yöneticileri. Ferhat Abdi Şahin'in bunların izni olmadan herhangi bir karar vermesi, adım atması mümkün değil. Dolayısıyla Suriye'de yeni dönemde bir terör örgütünün bu şekilde faaliyet gösteriyor olması kabul edilemez*."

"***Şimdi DEAŞ mahkûmlarının hapishanelerde kalmalarını sağlayacak, YPG'nin de terör faaliyetinden vazgeçmesini sağlayacak ve Kürtlerin de hakkını koruyacak bir denkleme ihtiyacımız var.*** *Biz bu denklemi biliyoruz. Nedir bu denklem? Bu denklem,* ***birincisi, YPG silahlarını bırakacak, Şam'daki yeni yönetim hemen hapishaneleri ve kampların yönetimini devralacak****. Gerekirse Türkiye olarak biz bu konuda destek vermeye hazırız, biz ve diğer ülkeler, hiçbir problem yok. Amerika'nın zaten önceliği DEAŞ mahkûmlarının dışarı çıkmaması. Onun sağlanması gerekiyor.* ***Onun dışında da silahlı grupların artık silahlarını tasfiye etmesi ama oradaki diğer etnik grupların da kültürel haklarını kullanması gerekiyor.*** *Bunun formülü çok basit.*"

YPG'nin silahlarını bırakması T.C. açısından Suriye'de yeni yapılanmanın olmazsa olmazı, ön şartı.

Bahçeli'nin "Samimi dileği"

28 Ocak 2025: Devlet Bahçeli partisinin grup toplantısında "***DEM heyeti ile İmralı arasındaki görüşmelerin terörsüz Türkiye'ye ön şartsız destek olması ve beklenen çağrının bir an evvel açıklanması samimi dileğimdir***"

Bahçeli aynı konuşmasında şunları da söyledi:

"*Şanı, şerefi, tarihi ve vicdanı çok büyük olan* ***Türk milleti, k****açınılmaz olan son vuku bulmadan ülkemize her türlü kötülüğü yapmış ve yapmak amacıyla pusuda bekleyen* ***terör örgütüne ve bütün teröristlere bir kapı açmış bulunmaktadır. Geliniz; silahlarınızı öldürülmeden önce siz kendi iradenize bırakınız. Pişman olduğunuzu, bu mücadelenin asla sonuç vermeyeceğini açıklayınız. Binlerce insanımıza yaşattığınız acılardan duyduğunuz pişmanlığı duyurunuz. Küresel güçlerin hizmetinde bölgesel aktörler olmaya bir son veriniz. Aziz milletimizin sizler için göreceği akıbete teslim olunuz.*"

DEM'e göre Apo'nun mesajları

Aynı gün: DEM Parti Eş Genel Başkanı Tülay Hatimoğulları, partisinin grup toplantısında Öcalan'ın ikinci İmralı görüşmesinde verdiği mesajlarını açıkladı.

Hatimoğulları'nın söyledikleri şunlar:

"Sayın Öcalan küresel ve bölgesel ve ulusal krizlerin üst üste bindiği tarihsel bir dönemden geçtiğimizi değerlendirmiştir. 'Bu üst üste binmiş kriz döneminde Kürt sorununun çözümü ve Türkiye'nin demokratikleşmesi ile ilgili oyalama, zaman kazanma, bekle-gör politikalarına tevessül etmek Türkiye halklarına yapılacak en büyük kötülük olur' demiştir. Yaşanan krizlere karşı Türkiye toplumunu ve bölge halklarını korumanın yolu bellidir. Sayın Öcalan'ın çağrısı nettir. Türkiye'yi demokrasi zeminine çekmek krizlerden kurtarmanın tek çaresidir.

Bu kapsamda Sayın ***Öcalan, meseleyi şiddet ve çatışma zemininden demokratik hukuk ve demokratik siyaset zeminine çekmeyi hedeflediğini bir kez daha bu görüşmede de ısrarla vurgulamıştır.***

Sayın Öcalan'ın son görüşmede vurguladığı gibi tarihin kritik dönemeçlerinde sağlanan ortaklaşmalar sorunların çözümüne katkılar sağlar. 22 Ocak tarihindeki görüşmede sayın Öcalan mevcut sorunların ancak demokratik hukuk yoluyla kökten çözümünün önemle vurgulamış. Sayın Öcalan'ın şu hususların önemle altını çizdiğini ifade etmeliyim:

'Sürekli beka kaygısı üreterek işçi ve emekçinin alın terini güvenlik politikalarına harcandığı, yoksulluğun derinleştiği, hukuksuzlukların sıradanlaştığı, sömürünün yaygınlaştığı, kadın ve çocuk düşmanlığının arttığı bu kısır döngüden çıkmanın yol haritasını sunmaya hazır olduğunu' ifade etmiş. Türkiye'nin bütün prangalardan kurtulmasının zeminini oluşturmaya hazır olduğunu güçlü bir şekilde dile getirmiştir.

Ayrıca sayın Öcalan son görüşmede heyetimize ***'Bahçeli'nin yaklaşımının devlet aklıyla buluşması hâlinde barışa hizmet edecek tarihsel bir çıkışa vesile olacağını****' belirtmiştir."*

Hatimoğlu'nun aktarımına göre, Abdullah Öcalan da Bahçeli'nin yaklaşımının "devlet aklı" olmadığını düşünmektedir. Eğer öyle ise, Öcalan bu konuda yanlış düşünmektedir. Bahçeli bu bağlamda kendisinin de içinde yer aldığı, önemli bir aktörü olduğu "devlet aklı"nın ona verdiği görevi yerine getirmektedir. Üslup ona aittir, ama görevin içeriği "devlet aklı" tarafından belirlenmiştir.

Tecrit şartlarında verilecek mesajın meşruiyeti

Aynı gün Medya Haber TV'de yayınlanan özel programda **Besê Hozat** şunları söyledi:

"***İkinci görüşmeden sonra*** *heyetin Önderliğin mesajlarını, görüşlerini partilerle paylaşmak için önemli çalışmaları oldu. O çalışmalardan da görüşmelerden de çıkan mesajlar olumluydu, pozitifti. Bu anlamda Türkiye'de,*

Kürtlerde, Türkiye toplumunda, tüm demokrasi güçlerinde hatta bölge halklarında, demokratik tüm kesimlerde ***olumlu bir hava oluştu. Kürt sorununun demokratik çözümüne, anlamlı, onurlu bir barış sürecinin gelişeceğine dair, bu soykırım savaşının biteceğine dair iyimser bir hava oluştu.***

Fakat bu havayı besleyen, güçlendiren, Önder Apo'nun bu girişimlerini destekleyen, bu anlamda Kürt halkında, genel olarak demokratik kamuoyunda, halkta oluşan ***bu iyimser duygu ve düşünceleri güçlendiren bir yaklaşım gelişmedi iktidar tarafından.***

Şimdiye kadar da somut herhangi bir adım söz konusu değil. Sürecin gelişmesi açısından, Kürt sorununun demokratik çözümü, Türkiye'nin demokratikleşmesi, yaşanan bu savaşın son bulması açısından gerekli olan temel şey, elbette tecridin kalkmasıdır. Önder Apo'nun güvenlik, sağlık, özgür yaşam ve çalışma koşullarının oluşturulmasıdır.

Bu koşullar oluşturulmadan Önder Apo'nun rolünü oynaması, çalışması, özgürce çalışması, topluma dönük çağrılarda bulunması, Kürtlere dönük mesaj göndermesi, çağrılarda bulunması mümkün değil. *Yani Önder Apo'nun koşulları değişmiş mi ki, tecrit ortadan kalkmış mı ki Önder Apo rahat kamuoyuna seslensin, Kürtlere seslensin, görüşlerini rahat bir biçimde dışarıya aktarsın. Her kesimle, istediği kesimlerle; avukatları olur, ailesi olur, siyasetçiler olur, çeşitli görüşmek isteyen kesimler olur, sivil toplum kurumları olur, demokratik kitle örgütleri olur, tüm bu kesimlerle iletişime geçebiliyor mu, görüşlerini, değerlendirmelerini iletebiliyor mu, mesajlarını verebiliyor mu, onun koşulları mevcut durumda oluşmuş mudur? Hayır.*

Peki tecrit koşullarında Önder Apo bir çağrı yapabilir mi? Yapacağı çağrının bir meşruiyeti tecrit koşullarında olabilir mi? Gerçekten bir hükmü olabilir mi tecrit ve işkence koşullarında yapacağı herhangi bir çağrının vereceği herhangi bir mesajın. Bu mümkün müdür? Mümkün olamaz*. Tecrit ve işkence koşullarında Önder Apo'dan nasıl çağrı beklenir, nasıl çağrı istenir, nasıl açıktan kamuoyuna seslenmesi istenir ve beklenir? Tecrit ve işkence koşullarında bu olamaz.*

Dünyada bunun hiçbir örneği yoktur. Mandela hangi süreçlerde rol oynadı? Güney Afrika'da çözüm süreci, barış süreci nasıl gelişti? Mandela'nın koşulları değiştirilerek oldu. Mandela özgür yaşam ve çalışma koşullarına kavuşturuldu. Her kesimle rahat ilişkiye, iletişime geçti, görüştü, tartıştı ve düşüncelerini paylaştı, çağrılarını yaptı, mesajlarını herkese ulaştırdı. O tecrit koşulları kaldırıldıktan sonra bütün bunlar gelişti. Dünyanın her yerinde böyledir. Tüm örnekler böyledir. Şimdi Önder Apo üzerinde çok katı bir tecrit uygulanacak, mutlak bir tecrit uygulanacak bir işkence ve tecrit sistemi 25-26 yıl boyunca aralıksız sistematik bir biçimde sürdürülecek, böyle ***birkaç görüşmeyle tecrit kaldırılmadan, Önder Apo'nun koşullarında hiçbir değişiklik yapmadan, özgür yaşam ve çalışma koşulları oluşturulmadan Önder Apo'dan çağrı, mesaj bekleniyor. Bu beklentiler yersizdir. Bu beklentiler doğru değildir.***

Önder Apo'nun özgürce çalışması, her kesime mesaj vermesi, çağrılarda bulunması için her kesime -Hareket'e de dâhil- tecridin kalkması gerekiyor*. Derhâl tecridin kalkması gerekiyor. Önder Apo'nun sağlık, güvenlik ve özgür yaşam çalışma koşullarının oluşturulması gerekiyor.*

Bu da öyle sadece fiili olarak değil, bunun bir resmiyete de kavuşması gerekiyor. Dolayısıyla mecliste yasa çıkması gerekiyor. *Yasa çıkmalıdır mecliste. Tecridin kaldırıldığı resmileşmelidir. Bunun yasası çıkarılmalıdır."*

KCK Yürütme Konseyi Eş Başkanı Besê Hozat'ın burada söyledikleri, aslında PKK'nin –en azından PKK yönetiminin önemli bir bölümünün– tavrıdır. Bu tavır nettir:

Apo'nun üzerindeki tecrit kaldırılmadan, Apo istediği ile istediği biçimde konuşma imkânına kavuşmadan ve bu imkân yasal güvenceye bağlanmadan, onun yapacağı bir çağrının "meşruiyeti olmaz, olamaz." Bu yalnızca faşist devlete yönelen "adım atın" çağrısı değil, aynı zamanda "Kürt hareketinin tüm kurumlarına" yapılan, bu şartlarda yapılacak bir çağrıya uymayın çağrısı, "Reber Apo"ya da bu şartlarda bize

"silah bırak deme!" çağrısıdır. PKK, DEM heyeti üzerinden değil doğrudan mesaj vermektedir Apo'ya.

Devletin beklediği ön şartsız silah bırakma, örgütü feshetme çağrısıdır.

PKK böyle bir çağrı gelirse eğer, ona uymayacağını açıklamakta, ön şartlarını saymaktadır. Apo üzerindeki tecridin kaldırılması, Apo'nun PKK ile doğrudan teması, bunun yasal güvenceye bağlanması silahların bırakılması için ön şarttır.

Bundan sonra tartışma-pazarlık, doğrudan veya dolaylı bu minvalde yürüyecektir.

Kayyum atamalarına devam

29 Ocak 2025: Siirt belediyesine kayyum atandı.

Bu yeni kayyum atamasına DEM Parti Eş Genel Başkanı Tuncer Bakırhan *"Bir taraftan kayyım bir taraftan müzakere olmaz. (...) Sayın Bahçeli'ye sesleniyorum, Türkiye barışını böyle mi sağlayacaksınız"* diye sorarak tepki verdi.

Bakırhan'ın olmaz dediği oluyor ve bu devlet siyaseti. Başta DEM olmak üzere tüm demokrat ve muhalif kesime maksimum baskı ile "müzakere" burada birbirinin tamamlayıcısıdır. Devlet açısından "Türkiye Barışı"nı sağlamak **önce** PKK'nin kayıtsız koşulsuz silah bırakması, kendini feshetmesi ile olabilir. Devletin yaklaşımında barış ayrı, demokratikleşme ayrı şeylerdir.

Tabii bu yeni kayyum atanmasında da kayyum atamalarına karşı mücadeleyi yükseltme çağrıları yapıldı. Gösteriler yapıldı. Fakat yine örgütlü kesim dışındaki insanlar harekete geçirilemedi.

HTŞ/SDG görüşmeleri

30 Ocak 2025: Şam ile Suriye Demokratik Güçleri (SDG)'nin kurduğu temaslara ilişkin açıklamalarda bulunan SDG Lideri Mazlum Abdi:

"***Biz ayrılıkçılığı hedeflemiyoruz. SDG, daha geniş bir siyasi çözümün parçası olarak birleşik bir Suriye ordusunun ayrılmaz bir parçası olmayı öngörüyor... Amacımız, tüm toplulukların haklarına saygı duyan, demokratik ve birleşik bir Suriye inşa etmektir***"

*"HTŞ ile görüşmelerimiz ilerliyor ve bu süreçte Suriye'nin güvenliğini veya birliğini tehdit edebilecek girişimlerin önlenmesine odaklanıyoruz... **SDG'nin birleşik bir Suriye ordusuna entegrasyonu konusunda siyasi bir çözüm çerçevesinde anlaşmaya vardık... Ancak bu noktaların uygulanmasıyla ilgili mekanizma, nasıl ve içerik olarak bu meselelerin ne zaman hayata geçirileceği konusunda hala devam eden tartışmalar ve müzakereler var."***

SDG ve HTŞ esas olarak Suriyeli örgütler ve Suriye'de yaşayan halkların siyasi/askeri örgütleri. Bunların ve Suriye'de yaşayan bütün milletlerin, halkların, azınlıkların temsilcilerinin yeni Suriye'nin inşası konusunda görüşmeleri kadar doğal ve gerekli olan bir şey yoktur. Yeni Suriye ya bütün etnisitelerin, dinlerin, mezheplerin, siyaset ve ideolojilerin yönetimde bir türlü temsil edileceği bir birleşik Suriye olacaktır; ya da birkaç parçaya bölünmüş, iç savaşın sürdüğü bir düşük devlet durumunu sürdürecektir.

T.C., Hakan Fidan'ın söyledikleri ciddiye alınırsa, aslında T.C.'nin SDG ile HTŞ yakınlaşmasından gocunmaması gerekir. Fakat T.C. hâlâ PYD/YDG/SDG'yi terörist olarak değerlendirmeye devam etmektedir. Siyaseti hâlâ onu eğer silah bırakmazsa, yok etme siyasetidir.

PKK'nin Avrupa kanadının tavrı

31 Ocak 2025: Kürdistan Halk Kongresi (KONGRA-GEL) Eş Başkanı **Remzi Kartal,** Mezopotamya Ajansı'na değerlendirmelerde bulundu ve "*Devlet, Önder Apo'ya bazı mesajları söylemesi konusunda ısrar ediyor. Önder Apo ise son derece net. Kürt sorununun çözümünde **yasal altyapı oluşturulmadan, devletin talepleri çerçevesinde bir çağrının olmayacağını** tutumuyla anlatıyor*" dedi.

Remzi Kartal, "Reber Apo"nun açıklamayı henüz yapmamış olmasını bir tavır olarak okuyor.

Remzi Kartal'ın beklentisi, Apo'dan gelecek çağrıda eğer "Silah bırakın/PKK'yi feshedin!" tavrı olacaksa, çağrının "altyapının oluşturulması" ön şartına bağlı olarak yapılması. Bu da PKK'nin Avrupa kanadının tavrı olarak görülebilir. Bu, Besê Hozat tarafından açıklanan PKK tavrının başka sözlerle tekrarıdır.

DEM'in halk toplantıları

1 Şubat 2025: DEM aldığı 10 Şubat'a kadar 42 merkezde halk toplantıları yapma kararına uygun olarak ilk "Halk Toplantısı"-nı **İstanbul Esenyurt**'ta büyük bir mitingle yaptı. Mitingde bir konuşma yapan **Tülay Hatimoğulları** diğer şeylerin yanında şunları da söyledi:

"Bakın kendi belediyeniz, halkın ortak iradesiyle seçilen değerli Ahmet Özer şu an cezaevinde. Bununla kalınmadı; İBB Başkanı hakkında açtıkları davalarla onu cezaevine göndermeye çalıştılar. Bu irade kastıdır. DEM Parti'nin belediyelerine kayyım atıyorlar. Bunu kabul edebilir miyiz?

Siirt'te yeni kayyım atandı. Biraz önce kayyım atanmış belediyeleri değerli yoldaşım tek tek saydı. ***Bizler bir elde sopa bir elde havuçla barışın olamayacağını haykırmak istiyoruz.*** *Bir yandan barış diyeceksiniz bir yandan Rojava'ya İHA'larla suikastlar düzenleyeceksiniz. Umuyorum ki saray bizi dinliyor.*

Barışı biz kendi ellerimizle getireceğiz. Mitingler yapacağız. Türkiye'de muhalefetiyle her kesimi her kurumu tek tek dolaşacağız. 10 Şubat'a kadar 42 merkezde halk toplantıları yapacağız. İmralı'daki görüşmelerin bilgisini sizlerle paylaşacağız*. Barışa bu kadar yaklaştığımız bir dönemde yapmamız gereken daha çok çalışmak.* ***Bizler İmralı'dan gelen mesajları çok iyi okuyoruz. Mesaj çok net. Türkiye demokratikleşmeli, İran demokratikleşmeli****. Aksi takdirde bölgede nelerin yaşandığını herkes görüyor.*

İktidara çağrımızdır. Barışın üzerinde bu kadar gölge oluşturmazsınız. ***Sayın Öcalan bir adım attı. DEM Parti üzerine düşeni yapmaya hazır. Devlete ve iktidara düşen görev konusunda henüz onlar somut bir adım atmadı****.* ***Taleplerin başında Sayın Öcalan üzerindeki tecridin kalkması, barış için daha fazla çalışabilmesi için olanakların geliştirilmesi var. İkinci talebimiz güven artırıcı adımların atılması. Ama kayyım atamaları devam ederse, değerli haklarımızın barışa inancını kaybetmesini sağlarsınız.****"*

Hatimoğulları devletin siyasetini haklı olarak "bir elde havuç, bir elde sopa" siyaseti olarak niteliyor. Bu siyasetle barış olmayacağını söylüyor. Fakat devlet açısından barış DEM'in anladığı barıştan ayrı bir şey. Hatimoğulları'nın görmediği ya da görmek istemediği gerçek şu: Devlet için barış, PKK'ye silah bıraktırmak ve onun tasfiyesi ile eş anlamlı. Ve bunun için "bir elde havuç, bir elde sopa", "kadife eldiven içinde demir yumruk" vs. birbiri ile çelişen şeyler değil.

Mazlum Kobani röportajı

2 Şubat 2025'te Almanya'nın önemli günlük gazetelerinden biri olan **Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ)'**ta Mazlum Kobani ile yapılmış olan şu röportaj yayınlandı:

Suriye Demokratik Güçleri (SDG) Komutanı Mazlum Kobani Alman gazetesi Frankfurter Allgemeine Zeitung'a (FAZ) konuştu. Kobani'nin FAZ'da yayımlanan röportajı şöyle:

"Trump, dünya çapındaki tüm yardım fonlarını dondurma kararı aldı. Aynı durum, on binlerce kadın ve çocuğun IŞİD militanları tarafından tutulduğu Hol kampı için de geçerli. Bundan ne sonuç çıkar?

Tüm destek tamamen kesildi. USAID ve Blumont gibi kuruluşlar kampta çalışmayı bıraktı. Uzun vadede bu ihtiyaçların hepsini tek başımıza karşılamamız mümkün değil*. Bu kötü bir karardır. Yenilenmesi gerekiyor. Aksi takdirde kaotik bir duruma yol açacaktır. İnsanlar yeterli gıda alamazlarsa, protesto etmeye başlayacaklar. Kampın dışından gelen* ***IŞİD güçleri bundan***

faydalanmaya çalışacaktır. Bu durum güvenlik boşluğuna yol açacaktır.

Trump'ın geçmişte yaptığı gibi SDG'ye verilen askeri desteği de kesmesinden endişe ediyor musunuz?

Özellikle Başkan Trump'ın Ortadoğu politikasını emanet ettiği ekiple, yeni Trump yönetimiyle temas hâlindeyiz. Hızlı politika değişiklikleri öngörmediklerini biliyoruz*. Yeni hükümet bize desteği azaltacağına dair hiçbir sinyal vermedi. Buradaki duruma büyük ilgi duyduğunu biliyoruz. Ve umarız durumu olumsuz etkileyecek kararlar çıkmaz.*

ABD'nin çekilmesi, Türkiye'yi 2019'da olduğu gibi SDG'ye karşı askeri bir operasyon başlatmaya teşvik edebilir. Türkiye Cumhurbaşkanı bununla birkaç kez tehdit etti. Tehlikeyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bunu ciddi bir tehdit olarak değerlendiriyoruz. *Türk tarafında ise birlikler toplandı. Ayrıca Kobani çevresini ele geçirmek için nehri geçmeye çalışan Suriye Milli Ordusu'na da destek veriyorlar.* ***Amerikalılar, İngilizler, Fransızlar ve Almanlar bu konuyu çok ciddiye alıyorlar. Ateşkes için arabuluculuk yapmaya hazırlar ancak Türkiye'den şu ana kadar bir yanıt gelmedi.***

Türkiye, PKK'nın tüm güçlerinin Suriye'yi terk etmesini istiyor. PKK, on yıllardır Türk devletiyle mücadele ediyor. PKK'lılar neden SDG saflarında yer alıyor?

PKK'nın varlığına ilişkin: 2014 yılında Kobani'deki çatışmalar sırasında, tüm Kürtleri terörist milis grubu 'İslam Devleti'ne karşı mücadelede bize destek olmaya çağırdık. Peşmerge geldi, PKK geldi. Birçoğu yine gitti. ***Bir grup ise Kürtlerin öz savunmasına yardımcı olmak amacıyla kaldı. Ateşkes sağlandığı anda bu grup gidecektir, çünkü o zaman kalmaları için bir sebep kalmayacaktır.***

Aynı zamanda şu anda Türkiye'de PKK'nın kurucusu Abdullah Öcalan'la görüşmeler yapılıyor. Görüşmeler kontrolünüz altındaki bölgeyi nasıl etkiliyor?

Bu sürecin olumlu etkileri olacak. PKK ile anlaşacaklar ve Türkiye'nin bize saldırması için bir neden kalmayacak. Bu süreçte PKK mensuplarına af çıkarılmasının da konuşulduğunu düşünüyorum. *Bu, artık istenmedikleri için bu grubun ülkelerine dönmelerine yardımcı olacaktır. Müzakereler prensipte gerginliğin azaltılmasına yardımcı olacak. Kürtler ve Türkler arasındaki çok eski çatışmanın sona ermesi için tarihi bir adım olacağını düşünüyorum.*

Ahmed eş-Şara ile SDG'nin gelecekteki Suriye silahlı kuvvetlerine entegrasyonu konusunda müzakereler yürütüyorlar. Siz ancak SDG'nin mevcut topraklarında bir birlik olarak kalması hâlinde bunu yapmaya razı olacağınızı ifade ettiniz. Peki, bundan sonra ne olacak?

Biz de ordu içinde ordu fikrine karşıyız*. Bu durum birçok kişi tarafından yanlış anlaşıldı. Bizim söylediğimiz şu ki* ***SDG, Şara'nın milis gücü olan Heyet Tahrir el-Şam (HTŞ) var olduğundan beri var olan büyük bir güçtür. Rakamlara bakıldığında SDG'nin HTS'den daha büyük olabileceği düşünülüyor. Çok sayıda operasyonun yürütüldüğü askeri bir kurumdur.*** *Uluslararası koalisyonla birlikte yürütülen terörle mücadele operasyonu (2.000 Amerikan askerinin sahada olması) ve DEAŞ tutuklularının tutulduğu tesislerin güvenliğinin sağlanması gibi.* ***Suriye Savunma Bakanlığı ile entegre olmamız için zamana ihtiyacımız olduğunu söyledik. Biz iki yıllık bir süre önerdik. KSD mensuplarının haklarının korunmasını talep ediyoruz.***

Hangi haklardan bahsediyorsunuz?

Komutanlarımız var, liderlerimiz var, yaralılarımız var, Savunma Bakanlığı'na dâhil edilecek muvazzaflarımız var*. Bunun için standartların olması lazım. Bu keyfi olarak gerçekleşemez.* ***Orduda mevkilere ve rütbelere ihtiyaçları var****. HTŞ Şam'ı ele geçirdiğinde, aralarında Savunma Bakanı, Genelkurmay Başkanı ve diğer birçok generalin de bulunduğu çok sayıda lider terfi ettirildi. Aynı standartların SDG için de geçerli olması gerekiyor.*

Şara, Kürtlerin kültürel haklarının yeni anayasada yer almasını teklif etti. Sizce bu, Suriye'deki Kürtlerin haklarının korunmasını garanti altına almaya yeterli olur mu?

Sadece kültürel haklar değil, aynı zamanda siyasal haklar *da söz konusudur.* ***Kürtlerin yaşadıkları şehirleri yönetmeleri***

söz konusudur. Kürtlerin şehirlerini geri alacağının garantisi olmalı.

Şu anda Suriye'nin petrol rezervlerinin büyük bir kısmını kontrol ediyorlar. Bu zenginliğin adil bir şekilde dağıtılması için nasıl bir mekanizma düşünüyorsunuz?

Bunun iki aşamada gerçekleşmesi gerekiyor. İlk etapta diğer bölgelerde elektrik üretimi için yakıt temin etmeye hazırız. Elbette ki ulusal kaynaklar Suriyelilerindir. Ve gelecekte bunların Şam hükümeti tarafından yönetilmesi gerekiyor. Ancak valiliklerin nüfus büyüklüklerine ve ihtiyaçlarına göre pay almalarını sağlayacak yasalar olmalı."

FAZ'ta yayınlanan bu röportajda SDG lideri Mazlum Kobani, SDG'nin yeni kurulacak Suriye rejimin içinde, rejimin bir parçası olarak yer almak istediğini; bunun için SDG'nin silahlı gücünü yeni rejim ordusu içine entegre etmeye hazır olduğunu ortaya koyduktan sonra, bunun şartlarını sıralıyor. Bunlar kuşkusuz HTŞ ile görüşmelerde pazarlık konusudur.

T.C.'nin Rojava'ya SDG'ye karşı daha geniş bir askerî harekâtı konusunda, bu ihtimali ciddiye aldıklarını belirtiyor. PKK'nin tasfiyesi konusunda yürüyen pazarlıkların bu bağlamda olumlu bir rol oynayacağı konusunda umutlu. PKK'nin Rojava'daki varlığı konusunda, buradaki PKK gücünün az bir güç olduğunu, bunların da "ateşkes sağlandığında" bölgeden gideceğini söylüyor. Bunun dışında Trump yönetiminin YPG ile ilişkiler konusunda henüz eski yönetimden ayrı bir siyaset belirlemediğini, ilişkilerin sürdüğünü belirtiyor.

Röportaj Suriye'de yürüyen ve sürecek olan pazarlıklarda SDG'nin pozisyonunu net olarak ortaya koyan bir belge.

Tarihi çağrı gelecek açıklaması

4 Şubat 2025:

DEM Parti grup toplantısında konuşan **Tuncer Bakırhan,** Öcalan'ın önümüzdeki günlerde bir "**Tarihi Çağrı**" yapmaya hazırlandığını açıkladı. Açıklama şöyle:

"***Tarihi çağrı birçok şeyi içerisinde barındırıyor. Kesin içeriği bilmiyorum. Heyetlerden aldığımız bilgilere göre konuşuyoruz. Kısa bir sürede bir hazırlık var, bir çalışma var.*** *Tarihini belirtemiyorum.* ***15 Şubat da olabilir biraz sonrası da olabilir. Çağrıyı bekliyoruz***."

Eşit vatandaşlık tartışmaları

Bu arada Kuzey Kürdistan-Türkiye medyasında bu merakla beklenen Çağrı konusunda devletle ile Öcalan arasında nasıl pazarlıkların yapıldığı hakkında yüzlerce "uzman" görüşü ve tartışması, yüzlerce "köşe yazısı", yorum vb. yayınlandı. "Güvenilir kaynaklar"a dayandığı söylenen ne kadarının ne ölçüde doğru olduğunun denetimi mümkün olmayan spekülasyonlar "bilgi" olarak sunuldu kitlelere. Ve tabii zaten bölünmüş kesin inançlı kesimler, kendilerinin inandığı kanalların yaydığı spekülasyonları bilgi olarak kabullendi.

Bu spekülasyonların en önemlilerinden biri kuşkusuz Apo'yla anayasa değişikliği ve anayasanın ilk üç maddesinin değiştirilmesi ve vatandaşlık tanımının yeniden düzenlenmesi konusunda pazarlıklar ve hatta anlaşma yapıldığı konusunda olan idi. Vatandaşlık tanımında tartışma "eşit vatandaşlık" kavramı ve talebi üzerinden yürüyordu.

Bu bağlamda Meclis Başkanı Numan Kurtulmuş, Eski Başbakan Binali Yıldırım gibi AKP'nin kimi ağır toplarının da vatandaşlık tanımı üzerine tartışılabilir anlamına gelen sözleri de ateşi harlandırıyordu.

Bu konuda cumhurbaşkanlığından tavır, Cumhurbaşkanı Baş Danışmanı **Mehmet Uçum**'dan:

5 Şubat 2025'te yazılı açıklama olarak geldi. Açıklamada şöyle deniyordu:

"Terörsüz Türkiye hedefine yönelik yeni aşama adım adım ilerlerken, iç ve dış bazı çevrelerin eşit vatandaşlık konusunda ciddi bir ideolojik kampanya yaptığı gözleniyor.

Sanki Türk Vatandaşlığı etnik ya da ırki bir esasa dayanıyormuş gibi çarpıtma yapılıyor. Oysa "Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli kültürdür" (Atatürk).

Türk Vatandaşlığı ırki ya da etnik değil Cumhuriyetle kazanılmış; içeriği Cumhuriyet vatandaşlığı olan, eşit vatandaşlığa dayanan ve Devletle kurulan hukuki bağdır. *Sonraki vatandaşlıklar da Milli Devletin ve ulusal bilincin temel unsurlarının kabul edilmesi esasına dayandığı için aynı kapsamdadır.*

(...)

Buna göre eşit vatandaşlık etnik ve dinsel kimliğine veya herhangi bir farklılığına bakılmaksızın devlete hukuken bağlı herkesin aynı haklara ve ödevlere sahip vatandaş olmasını ifade eder.

Bizim hukuk sistemimiz Türk Vatandaşlığı'nı etnik, dini ya da ırki bir bağ değil hukuki bağ olarak düzenler. *Yani vatandaşlıkta hiçbir farklılık dikkate alınmaz, hukuki bağ tek ve belirleyici ölçüdür. Ayrıca vatandaş olan herkes aynı haklara ve ödevlere sahiptir. Bu nedenle* ***hukuken eşit vatandaşlık konusunda bir sorunumuz yoktur.***

Bu yüzden Türkiye'nin Kürtleri cebindeki nüfus cüzdanını gururla taşımak konusunda bir soruna sahip değildir. ***Kürtlerin bu ülkenin gerçek eşit vatandaşı olduğuna kalpten inanması konusunda da duygusal bir engel yoktur.***

Kuşkusuz "eşit vatandaşlık"la ilgili hukuki ve duygusal sorunumuz yok ama bütün "vatandaşlarımız arasında eşitlik" duygusunun pratikte egemen olmasını sağlamak da Devletin en önemli görevidir.

Bu konuda Devletin çok yoğun bir gayret içinde olduğu ortadadır. Devlet İnisiyatifine dayanan yeni aşamanın ve Terörsüz Türkiye hedefinin nihai amaçlarından biri de budur.

Hukuken ve duygusal olarak bir sorunumuz yokken, bazı çevreler bir eksiklik varmış gibi eşit vatandaşlık konusunu başka bir bağlamda ileri sürüyor*.*

Bu bağlam Türkler ve Kürtlerin iki ayrı ulus olduğu bu nedenle siyasi olarak iki ayrı vatandaşlık kabul edilmesi gerektiği iddiasına dayanıyor. Bunların da anayasal seviyede eşit olması savunuluyor. *Türkiye açısından bölücülük tezi anlamına gelen bu iddiayı bu kadar açıklıkla ifade edenlerin sayısı az.*

Çünkü iki ulus varsayımına dayanan eşit vatandaşlık tezi emperyalist dış Kürt sorunu projesinin hedefi olan Türkiye'nin bölünmesine yöneliktir.

Emperyalizmle birlikte hareket ettiklerini kabul etmekten utanmayanlar hariç bu görüşü savunanlar eşit vatandaşlık tezinin manasını söylemekten kasten kaçınıyor. ***Bir yandan Türkiye'nin bütünlüğü deyip öte yandan "iki ayrı ulusa dayanan eşit vatandaşlık" demek tam bir hiledir. Emperyalist bölünme projesine payandalık yapmaktır.***

Bu nedenle açık ya da örtük "iki ulus kurgusuna dayanan eşit vatandaşlık tartışması" asla Türkiye'nin gündemine getirilmemeli, getirme çabası olursa da bu çabalar kesin bir dille reddedilmelidir."

Aslında yeni olmayan, daha önceki "çözüm süreci"nde de tartışılan, hatta AKP'nin program tartışmaları, anayasa tartışmalarında da kendi içinde hararetle tartışılan, Erdoğan dâhil bir dizi AKP yöneticisinin savunduğu bir şeydir eşit vatandaşlık ve bunun anayasada bir türlü ifade edilmesi konusu. Ve bu o dönemde MHP ve CHP'nin o dönem tartışılmasını hiddet ve şiddetle ret ettiği bir konu idi. Mehmet Uçum'un açıklaması AKP'nin geldiği yerin MHP'nin yanı olduğunu göstermesi açısından ilginçtir. Bu açıklama, görünen odur ki, öncelikle AKP içinde ve çevresinde bu konuda eski görüşleri dillendirenleri hizaya çekmeye yöneliktir. Ve nitekim kastedilenler bu açıklama ertesinde "düzeltme"lerini yapmıştır.

Bunları ancak önder Apo yapar

6 Şubat 2025: PKK Yürütme Komitesi Üyesi Murat Karayılan, ANF'de yayınlanan bir yazıda;

"Silah bırakmak için karar almaya ihtiyaç vardır. Mesela kongre kararı gereklidir. PKK Kongresi'nin toplanması ve böylesi bir karar alması gerekir. ***Bunların hepsini kim yapabilir? Önder Apo yapabilir****. Önder Apo kongre çağrısı yapabilir; kongre toplanınca Önderlik kongrede konuşabilir.* ***Fiziki olarak orada bulunmasa da birçok kez mesajları ulaşabilir. Bunun için öncelikle Önder Apo özgür olmalı ve bir yerde özgür bir***

biçimde, teknik mi olur, farklı yöntemlerle mi olur, heyetler yoluyla mı olur, bu tür çalışmalar üzerinde durmalı. Özcesi bir ikna sürecinin gelişmesi gerekiyor *ve bunu bir tek Önder Apo yapabilir"* değerlendirmesini yaptı.

Karayılan burada alınacak bir silah bırakma ve fesih kararı için tabanın ikna edilmesinin ancak önder Apo'nun kongreye bir türlü doğrudan katılımı ile olabileceğini dile getirip, devletin bu imkânı sağlamasını talep etmektedir. Burada yeni olan fiziki özgürlük, Apo'nun fiziki olarak kongrede bulunması taleplerinin geriye çekilmiş olmasıdır. İkna edilmesi gerekenler aslında kafa karışıklığı içinde olan yöneticilerdir. Bir yandan "Apo'ya bağlılık" yeminleri, öbür yanda silahlar bırakıldığında PKK'nin pazarlık gücünün sıfırlanması arasında sıkışıp kalmanın sonucudur bu.

Gülten Kışanak süreci değerlendiriyor

9 Şubat 2025: Halkların Demokratik Kongresi (HDK) tarafından İstanbul'un Küçükçekmece ilçesinde düzenlenen 'Halkların Eşit ve Özgür Yaşamı Yolunda Çözüm Barışta' başlıklı konferansta yaptığı bir konuşmada şunları söyledi:

"**Kürtlerdeki kandırılma ile Türklerdeki bölünme korkusunu yüz yüze getirmemiz *gerekiyor.*** *Kürt toplumunda bir dolu soru işareti var. Bir tarafta tokalaşma, işte Öcalan'ın Meclis'te konuşmasının ardından CHP çevresine yönelik çok büyük bir baskı dalgası geldi. CHP Genel Başkanı Özgür Özel'in Kürt meselesini bir eşitlik meselesi olarak görmesi çok önemliydi. Ama artık CHP'nin gündeminde değil. CHP iç siyasetine döndü.* ***Geçen süreçteki en büyük problem alanı iktidar ile Kürt siyaseti arasında bir müzakere arasında kaldı. MHP ve CHP dışarda kalmıştı. Bu defa biraz daha umutvardık. Sürece en çok karşı olan MHP'den ses gelmişti. CHP de 'ben de varım' demişti. Ama artık hep beraber konuşamıyoruz. Bunu aşmalıyız. Türkiye toplumu 'Kürt sorunu benim de sorunum' derse, o zaman çözülür. Sadece Kürtlerin sorunu olarak kaldığı taktirde bir çatışmayı doğruyor.*** *Sivil alanda barış konusunda rol alacak sivil bir akil insanlar heyetini kurabilir miyiz? Bunu gündemimize almamız gerekiyor.* ***Toplumsal barış gelinceye kadar çalışacak bir sivil akil insan heyetine ihtiyaç var****. 'Barışın kaybedeni yoktur' diyoruz ama biz bunun da altını dolduramıyoruz. Bunun altını dolduracak bir çalışmaya ihtiyaç vardır."*

Gülten Kışanak'ın burada sözünü ettiği "Kürtlerdeki kandırılma korkusu" ve "Türklerdeki bölünme korkusu" gerçekten de halklar arasındaki birliğin güçleştiren ve egemenlerin halkları birbirine düşürmek için kullandığı travmalardır. Ve bunlar daha önceki denemelerde savaşın sürmesinden yana olan güçler tarafından kullanılmış, bütün denemeler sonuçsuz kalmıştır. Ve evet, sorunun gerçek çözümü "Türkiye toplumu" öncelikle Türkler "Kürt sorunu benim de sorunumdur" demesine bağlıdır. Yürüyen süreçte toplumda genel olarak silahların susması anlamında barış isteği büyümekte, bu isteğin tabanı genişlemektedir.

Sırrı Süreyya Önder: Barış bahçesinin inşası

11 Şubat 2025:

DEM Parti İmralı Heyeti'nde yer alan Sırrı Süreyya Önder, PKK lideri Abdullah Öcalan'dan gelmesi beklenen çağrıya dair konuştu. Önder, "Hem topluma hem de bize düşen görev, tasavvur edilen yere barışın bahçesini inşa etmektir" dedi.

Mezopotamya Ajansı'na konuşan Önder gelişmelerle ilgili soruları cevaplandırdı. Yayınlanan metinde jöne çıkanlar şöyle:

"Evet, ***bir yandan kardeşlik çağrıları, diğer bir yandan kayyım politikaları ve operasyonlar var. Bunlar bu sürecin geliştirilmesi adına ciddi kuşkulara yol açıyor****. Özellikle devlet ve yönetim katında belirginleşmiş ya da ortaklaşmış bir irade var mıdır, yok mudur sorusunu sorduruyor hâliyle. Bununla birlikte ve bu yaşanan olumsuzlukları asla meşrulaştırmaksızın,* ***çatışma çözüm-***

lerinde son evreye dek olumsuzlukların yaşanabileceği bilgisini aklımızda tutmak zorundayız. Şunu da belirtmeliyim; olumsuzlukları kesin bilgiye ve bilgiyi de hazza dönüştürmemek gerekli. *Bunu yaparsak, var olan acıları biraz daha katlamış oluruz. Burada siyaset yine konuşma biçimini alır ve bir şey elde edemeyiz. (...)*

Şimdi, biz heyet olarak iki defa Sayın Öcalan ile bir araya geldik. Bu şu demektir; Bir eserin yazım aşamasındayız. Sayın Öcalan'ın sergilediği tutumu doğru anlamak gerektiğini düşünüyorum. ***Çok sancılı, zamana yayılmış, toplum ve dinamikleri açısından yıpratıcı bir sorunun çözüm ihtimalinden bahsediyoruz. Bir günden diğerine herkesin ve her şeyin değişmesi beklenemez.*** *Tamamen tozpembe bir tablo asla çizilmedi.* ***Aşırı beklentilere de aşırı bir karamsarlığa da yer yok bu dönemde. Sayın Öcalan'ı son derece umutlu ve coşkulu gördük****. Çünkü hedeflenen barış ihtimalinin gerçekleşmesi için çabalıyor, olumsuzluklara son vermeyi amaçlıyor ve bu sürecin herkesi, hepimizi yaşatacağı fikrini benimsiyor. Asıl umut verici olan bu. (...)*

Barışa giden yol düz değildir hiçbir zaman, hatta bazen doruklar ve dipsiz çukurlar bile olur. Hem topluma hem de biz barış emekçilerine düşen görev, tasavvur edilen yere barışın bahçesini inşa etmektir. (...)

Bugün gerçekleşen görüşme trafiği, yapılan açıklamalar, Sayın Öcalan'ın söyledikleri ve hazırlandıkları kuşkusuz ***yeni bir duruma ve sürece*** *işaret ediyor. Fakat bu yeni dönemi 2013-2015 arası yaşananlarla kıyaslayarak değerlendirmemeliyiz. O dönemde taraflar arasında bir ateşkes hâli vardı ve sürecin yasal çerçevesi oluşturuluyordu. Fakat nihayetinde* ***belirleyici olanın tarafların barış iradesinin gücü olduğunu, o sürecin bozulma biçiminden biliyoruz. Dolayısıyla bugünkü girişim ve belirlemeleri bu yeni duruma göre okumalıyız.***

Sayın Öcalan'ın çağrısını bizler de sizin gibi heyecanla bekliyoruz. Çok şey konuşabilir, çok şey öngörebiliriz fakat esas olan onun neler diyeceğidir. Ben olası bir çağrının tek bir anlamı değil, ***birçok boyutunun olacağı kanısındayım****. Demokratik siyaset vurgusu ve çağrısı elbette çarpıcı olabilir. Fakat bunun kadar Kürt sorununun demokratik çözümünün yasal, kültürel ve sosyal boyutlarına dair de vurgular bekleyebiliriz ve her şeyden önce de iletişim kanallarının açılması önemlidir.* ***Toplum tıkanmıştır. Yüz yüze gelmeyen, konuşamayan, tartışmayan, kendisiyle çatışan ama bunu başkasına fatura eden hatırı sayılır bir yığın var karşımızda. Biri diğerine alerji besliyor ve Öcalan bu alerjiyi kıracaktır diye düşünüyorum.***

(...)

Bu çözüm perspektifinde Ortadoğu'da yaşanan son gelişmelerin yeri ve değerlendirme boyutu büyük elbette. Artık ***eskisi gibi bir Ortadoğu olamayacağı ortaya çıktı.*** *Sayın Öcalan, Suriye'nin çözülüşünü, Sykes-Picot Anlaşmasının çözülüşü olarak değerlendirdi. Bu anlaşma İngiltere, Fransa ve Rusya'nın çıkarlarını esas alıyordu; Kürtler, doğuda Rus, güneydoğuda Fransız hâkimiyetine veriliyorlardı.* ***Sayın Öcalan'ın barış odaklı çıkışının ise bu karmaşa hâline yanıt olarak halkların, toplulukların bir arada yaşama arzusu tarafında geliştirilmiş gerçek bir toplumcu proje önerdiğini söyleyebiliriz.***

Öcalan'ın eşitlik ve özgürlüğün yanına güvenliği de yerleştirdiğini gözlemliyoruz. Bu yüzden ilk hedefin çatışma hâlini sona erdirmek olacağını düşünüyorum*.* ***Sayın Öcalan, Suriye'nin toprak ve devlet yapısı olarak bütünlüğü ile Kürtlerin demokrasi temelinde bu bütünlük içinde yer almasını önemli buluyor. Devlet içinde devlet olamayacağı gibi tersinden oradaki Kürtlerin Arap milliyetçiliği içinde erimeleri de elbette beklenemez.*** *Yine en doğrusunu bizzat kendisi ifade edecektir ki* ***çatışma tutumundan kesin uzak durmayı, Türkiye'nin hassasiyetlerine özen göstermeyi, demokrasiye dayalı ve demokrasi kurumlarının gelişmesini önceleyen bir yaklaşım****a sahip olduğunu söyleyebiliriz.*

(...)

Sayın Erdoğan'ın ve yakın zamanda Sayın Bahçeli'nin çıkışlarıyla diğer siyasi partilerimizin soruna yaklaşımlarındaki

retçilikten uzak tutumlarını göz ardı edemeyiz**. Eğer bu coğrafyada bir bin yıl daha kardeşçe yaşayacaksak -ki herkese kazandıracak olan budur- **zihinsel değişim ve dönüşümü hepimizin gerçekleştirmesi gerekiyor**. Her şeyden önce bu süreci sahiplenen ve çözüm iradesini ifade eden siyasi bir iradenin ete kemiğe kavuşması gerekir. Demokratik yönetimin, demokratik uzlaşı dilinin, kültürel özgürlüklerin, bir bütün olarak demokratik bir hukuk uygulamasının geliştirilme gereği var. Elbette bu değişimlerin tümünü devletten beklemek gerçekçi bir tutum olmaz. Ancak devletin ve iktidarın, bu sorunların çözüm arayış ve tartışmalarına dönük demokratik siyaset zeminini sınırlandırmaması, aksine teşvik etmesi beklenir. **Süreç başarılı bir biçimde ilerlerse bütün bunlar için hep birlikte çaba sarf etmemiz gereken uzun bir yol olacak önümüzde**. **Ancak en önemlisi, bu yeni yolun demokratik siyasetin aygıt ve yöntemleriyle yürüneceği fikridir.

(...)

*Bir kez daha açığa çıktı ki **üzerinde tecrit uygulanan Öcalan gerçekliği, Kürt meselesinin gerçek siyasi çözüm odağı olma konumunu ortaya çıkarmıştır**. Bu gerçeklik kendisine dönük sağlıklı yaklaşımın yolunu da gösteriyor; hayatın gerçekleri de bunu ifade ediyor. **Tecridin ana hedefi bu odağı ve ihtimali dile getirilemez kılmaktı. Şimdi doğrudan Cumhur İttifakı liderlerince çağrılar yapıldığına göre artık tecrit sistemi anlamsızlaşmıştır.** Bunu sürdürmeye çalışmak, süreci tam tersi bir yöne çevirmek anlamına gelir. **Dolayısıyla bu süreçle İmralı Hapishane sisteminin lağvedilmesi gerekir.***

***Bu konuda ciddi bir hazırlık var mıdır, düzeyi nedir gibi detayları bilemiyoruz ama en azından ilk aşamada çağrıyla birlikte özgür ve güvenli çalışma olanaklarının sağlanması gerekiyor.** Onun özgür ve eşit muhataplığı sürecin selameti açısından çok önemlidir. Hızlı ve sağlıklı koşullarda devreye girmesi gerek. Sayın Öcalan, bunun bir temelinin olduğunu da biliyor. Geçmişte **Özal**, görüşmelere başlamak istediğinde **Şartlı İndirim Yasası**nı çıkarmıştı. **Erbakan** görüşme amaçlı mektup teması kurduğunda da **beş yıl siyaset yasağı** önermişti. Sayın **Bahçeli** bu gerekliliği "**umut hakkının uygulanması**" olarak ifade etmişti, hatta Sayın **Öcalan'ın gelip TBMM'de çağrı yapması**nı önermişti. Elbette bu istemin somut nedenleri var. Bu kadar çetrefilli bir meselenin tek bir çağrıyla sonuçlanacağı düşünülebilir mi? Eğer gerçekten **Öcalan'ın rolünü oynaması bekleniyorsa, onun gereken görüşmeleri ve tartışmaları yapabileceği özgür çalışma, iletişim ve bilgiye erişim koşullarının oluşması gerekir**."*

Sırrı Süreyya Önder süreci ilerletecek olanın "tarafların barış iradesinin gücü" olduğu tespitini yapıyor ve şimdi yürüyen sürecin bu bağlamda öncekilerden ayrı olduğunu, Öcalan'ın bunu böyle gördüğünü ve çok umutlu olduğunu belirtiyor. Gerçekten de bu kez en azından söylem düzeyinde geçmiş süreçlerde sürece karşı çıkan güçlerden MHP ve CHP sürecin yanındadır. Bahçeli süreci bir anlamda başlatan siyasi figürdür. Taraflar silahların susması konusunda fikir birliği içinde görünmektedir.

Sırrı Süreyya Önder, sürecin başarılı ilerlemesi hâlinde de gidilecek uzun bir yol olduğunu belirtmektedir. Devletin atması gereken adımlar konusunda öncelikle İmralı hapishane sisteminin lağvedilmesi gerektiğine vurgu yapmaktadır. Bunun yolu ve yöntemleri konusunda da daha önce getirilen önerilere ve en son Bahçeli'nin önerdiği "umut hakkının kullanılması"na dikkat çekmektedir.

Burada Bahçeli'nin "umut hakkı" önerisinin şarta bağlanmış olduğu gerçeğini atlamaktadır.

Apo'dan gelecek çağrı beklenirken, 15 Şubat 1999 yıldönümü dolayısıyla PKK açıklamaları:

Nedim Seven: Apo özgür olmadan olmaz, bu, olmazsa alternatifsiz değiliz

11 Şubat 2025:

PKK Merkez Komite Üyesi Nedim Seven, Apo'ya yönelik "15 Şubat Uluslararası Komplo"nun yıl dönümüne ilişkin ANF'ye

konuştu. Bu konuşmada süreç konusunda öne çıkan düşünce PKK'nin adım atması için ön şartın "Apo'nun fiziki özgürlüğü" olduğu düşüncesidir. Şunları söylüyor Nedim Seven:

"PKK kongrelerinin aldığı kararlar ve özellikle son 11. Kongre'de alınan kararlar, Önder Apo'nun fiziki özgürlüğü sağlanmadan hiçbir şeyin kabul edilmeyeceğini netleştirdi. *Önderliğin fiziki özgürlüğü sağlandığında, müzakere, çözüm ve atılan diğer adımları kabul edeceğiz. Türk devleti, AKP hükümeti ve Devlet Bahçeli, nihayetinde Önderliğin ayağına gitmek zorunda kaldılar. (...)*

"Basında da takip ettiğimiz kadarıyla, Uluslararası Komplo'nun 27. yıl dönümü vesilesiyle Önderlik bir açıklama yapacak. Biz de bu açıklamayı bekliyoruz. ***Bazı sorunlar sadece açıklamalarla çözülmeyebilir ama biz Önder Apo'nun ardıllarıyız. Eğer sağlık, güvenlik ve fiziki özgürlük koşulları sağlanmazsa, Özgürlük Hareketi'nin farklı alternatifleri de vardır.*** *Ortadoğu'da artık siyasi dengeler eskisi gibi değil. Bakın İsrail nereye kadar geldi. İran'ın durumu göz önünde. Ortadoğu'daki hegemonik güçlerin gaz, petrol ve enerji hatları uğruna yürüttüğü politikalar açıkça görülüyor.*

Dolayısıyla ***Özgürlük Hareketi, böylesine büyük bir bedel, mücadele ve devrim süreci sonucunda alternatifsiz kalmayacaktır. Komutanlığımızın da ifade ettiği gibi bizim de seçeneklerimiz var****. Biz bu seçenekleri değerlendirdiğimizde, en doğru tercihin demokratik çözüm olduğuna inanıyoruz.* ***Kimse Rêber Apo'nun çözüm gücünü kendi siyasi çıkarları için kullanamaz. Her şeyden önce Önderliğin yaşam koşullarının değişmesi, fiziki özgürlüğünün sağlanması lazım.*** *İnanıyorum ki; tüm yönetimimiz, PKK ve PAJK kadroları bu süreçte doğru hareket edecektir. Rêber Apo gerçeğini esas alarak yaşayacak ve mücadele edecektir. Biz Rêber Apo ile var olduk, onu tanıyarak yeniden canlanan bir halkız. Ve onunla birlikte özgürlüğe yürüyeceğiz"*

Burada söylenenler açık ve daha önce de dile getirilmiş olan şeyler. Apo'nun fiziki özgürlüğü sürecin ilerlemesi için ön şart. Fazladan bu yapılmazsa, "seçeneklerimiz var" tespiti var. Ve bu gibi açıklamalar, PKK/YPG/PYD/SDG'nin emperyalistler ve siyonistlerle işbirliği yapma, onların uzantısı olarak hareket etme tehdidi olarak algılanıp, kullanılıyor.

PKK Yürütme Komitesi: Herkes için değişim, dönüşüm, yeniden yapılanma süreci

12 Şubat 2025'te Abdullah Öcalan'ın esir alınıp Türkiye'ye teslim edildiği 15 Şubat komplosunun yıldönümü dolayısıyla PKK Yürütme Komitesi imzasıyla yayınlanan bildiride şunlar deniyor:

"Kuşkusuz uluslararası komplo saldırısı, ***tarihin en haksız, zalim ve vahşi saldırısı****ydı. Buna karşı 26 yıldır* ***Önder Apo öncülüğünde Özgürlük Hareketimizin, halkımızın ve dostlarımızın yürüttüğü mücadele de tarihin en haklı, doğru, anlamlı bir özgürlük mücadelesi*** *oldu. Böyle tarihi bir mücadele içinde Kürt halkı ve dostları otuz binden fazla şehit verdi. Yaşanan tutuklanmalar ve çekilen diğer acıları ise dile bile getirmiyoruz. Yani hiçbir şey bedelsiz, kendiliğinden ve mücadelesiz gerçekleşmedi. Kelimenin tam anlamıyla her şey dişle ve tırnakla sökülerek kazanıldı. Böyle bir mücadele ile Kürt sorununu yaratan erkek egemen, faşist, sömürgeci ve soykırımcı zihniyet, siyaset ve sistem deşifre edildi; DAİŞ gibi insanlık düşmanı gerici çete odakları dağıtıldı; kapitalist modernite sistemi tarafından daha çok karanlığa boğulmak istenen* ***Ortadoğu aydınlatılarak, Ortadoğu'da demokratik modernite alternatifi yaşanabilir ve geliştirilebilir hâle getirildi.*** *Erkek egemenliğinin en katı bir biçimde yaşandığı bu zeminde Kadın Özgürlük Devrimi başlatıldı.*

Şimdi 26'ncı yıldönümünde Önder Apo'nun, halkımızın ve dostlarımızın yürüttüğü bu büyük mücadele yeni bir çıkış yapmaya aday görünüyor. 26 yıllık büyük mücadelenin ve ***Ortadoğu'da yaşanan üçüncü dünya savaşının*** *birleşik etkisiyle artık uluslararası komplo saldırısı ve* ***İmralı***

tecrit, işkence ve soykırım sistemi tümden teşhir edilip kırılmış ve parçalanmış bulunuyor. Bu haksız, adaletsiz ve zalimce olan saldırı ve sistem artık aşılıyor*; söz konusu sistemi hiç kimse sahiplenemiyor ve sahipleri bile yükünü taşıyıp sürdüremiyor. 26'ncı yıl dönümünde başta Kürdistan ve Türkiye ortamı olmak üzere* ***dünyadaki herkes, Önder Apo'dan yeni bir çıkış, yeni bir başlangıç bekliyor.***

Öyle anlaşılıyor ki, çok ciddi bir karşıtlık ve darbesel bir müdahale olmazsa, Önder Apo tarafından yeni bir süreç, ***herkes için bir değişim, dönüşüm ve yeniden yapılanma süreci*** *başlatılacaktır.* ***PKK ve Kürtler değişecek, Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Türkiye ortamı değişecek, Ortadoğu ve tüm dünya değişecektir. Devlet korkmasın; Önder Apo ve Kürtler devleti yıkmayacak, demokrasiye duyarlı ve açık temelde yeniden yapılandıracaktır. Türkiye toplumu korkmasın; Önder Apo ve Kürtler Türkiye'yi bölmeyecek, Kürt özgürlüğü temelinde Türkiye'nin demokratikleşmesi için çalışacaktır. Önder Apo'nun ve Kürtlerin özgürlük ve demokrasi çabaları,***

Devrimci silahlı mücadele adına

Bu arada PKK'ye eklemlenmiş ve Halkların Birleşik Devrim Hareketi (HBDH), Kadınların Birleşik Devrim Hareketi (KBDH) vb. adı altında hareket eden Türkiye'li kimi devrimci örgütlerin Kuzey Kürdistan-Türkiye içindeki az sayıdaki silahlı güçleri de araç yakma, fabrika atölye yakma vb. yoluyla faşistleri cezalandırma "gerilla eylemleri" ile biz varız mesajları vermeye devam ediyordu.

8 Şubat 2025'te ANF'de yayınlanan şu eylem açıklaması yapılan mesaj eylemlerine bir örnektir:

"Kadınların Birleşik Devrim Hareketi (KBDH) Sema Yüce Milisleri, 7 Şubat gece yarısı Kocaeli-Gebze, Tavşanlı Mahallesi Atatürk Caddesi'nde bulunan bir Palet Fabrikası, ateşe verildi. Fabrikada büyük maddi hasar yaşandı. Sema Yüce Milisleri Eylem sonrası üslerine geri çekildi.

KBDH Sema Yüce Milisleri açıklamasında şunlar belirtildi: "Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'a uygulanan Uluslararası Komplo'nun yıl dönümünde, Türkiye faşizminin saldırıları her geçen gün daha da artmaktadır. Emek sömürüsünü yoğunlaştırarak, alın terinden çalınan para savaşa aktarılmıştır. Faşist Erdoğan ve sermaye yandaşları savaşa her türlü aktarımı gerçekleştirmektedir.

Savaş suçu işlemekten çekinmeyen faşizm, halkın iradesini gasp ederek belediyelere saldırmakta, hapishanelerde tecridi arttırmakta, Kürdistan'ı işgal saldırılarına hız vermiştir. Kadın mücadelesinin kazanımlarına tahammülü yoktur.

Bizler, KBDH milisleri olarak, bu eylemimizi Güneşimizi Karartamazsınız fedailerine adıyoruz. Fedailerin cüreti, bugün, Kürdistan dağlarında, faşizmin zindanlarında, Rojava topraklarında, Türkiye şehirlerindedir. Faşizmin kâbusu olmaya devam etmektedir!

Halka yapılan her saldırının hesabını soracağız. Yataklarınızda rahat uyuyamayacaksınız!"

Büyük laflarla ve iddialarla yapılan "devrimci silahlı eylem", "silahlı mücadele" en iyi hâlde, sonuçta devlete ve burjuvazinin sistemine bir zararı olmayan, halk desteği sıfıra yakın olan bu gibi ekonomik terör eylemleri seviyesine kadar gerilemiş durumdadır. Devrimci silahlı mücadele adına bu dönemde yapılan intihar eylemleri ve ekonomik terör eylemleri gerçekte devrimci enerjiyi çarçur eden eylemlerdir. Halk savaşı adına yürütülen "Halksız öncü savaş" anlayışının pratik hâlleridir.

Ortadoğu ve dünyada hiç kimseye karşı olmayacak; herkesin demokratik yararını esas alacaktır.

Belli ki Önder Apo'nun beklenen açıklamasıyla yeni bir süreç başlayacaktır. Kuşkusuz her şey bir açıklama ile gerçekleşmeyecek ve her şeyi sadece Önder Apo yapmayacaktır. ***Sorun hepimizin olduğu gibi, görev de hepimizindir. Herkesin yeni süreçteki görev ve sorumluluklarını doğru anlaması ve sahip çıkıp pratikte yerine getirmesi gerekecektir****. Yeni süreç beklenti ya da temenni ile gerçekleşecek bir süreç olmayacaktır; tersine daha çok bilinçli, örgütlü ve katılımcı bir çalışma ve mücadele ile başarılacaktır.*

Bunlar temelinde, başta kadınlar ve gençler olmak üzere tüm halkımızı, Türkiye'nin demokratik güçlerini ve tüm demokratik dostlarımızı, Önder Apo'yu daha yakından izlemeye ve daha doğru anlamaya, yeni süreçte görev ve sorumluluklarına daha güçlü bir biçimde sahip çıkmaya, güncel olarak da 26'ncı yıldönümünde sokakları ve meydanları her alanda doldurarak 15 Şubat komplosunu daha güçlü protesto etmeye, 15 Şubat Kürt Soykırım Gününü gerçek Özgürlük Günü hâline getirmeye çağırıyoruz!"

Bu açıklamada birçok PKK belgesinde getirilen ön şart vb. yok. Zaten bu bildiride "İmralı sistemi... parçalanmış ve aşılmış" görülüyor. "Tarihin en haksız, en zalim ve vahşi saldırısı", "Tarihin en haklı, en haklı, anlamlı bir özgürlük mücadelesi" gibi en, en, enli, PKK'yi ve onun mücadelesini dünyanın merkezine koyan abartılı tespitler bir kenara bırakılırsa, bu açıklama gelmesi beklenen Çağrı'ya uyulacağının işareti idi.

13 Şubat 2025'te PKK yöneticisi Cemil Bayık, Sterk televizyonuna yaptığı açıklamada kendilerine Abdullah Öcalan'dan bir mektup ulaştığını açıkladı.

15 Şubat 2025: Van Büyükşehir Belediyesi'ne kayyum atandı.

15 Şubat 2025: DEM Parti Eş Genel Başkanları Tülay Hatimoğulları ve Tuncer Bakırhan, Van Büyükşehir Belediyesi'ne kayyum atamasına tepki gösterdi. Hatimoğulları, "*Saraya ve doğrudan Erdoğan'a soruyoruz: Siz bugün Van'a kayyum atayarak var olan diyalog sürecini dinamitlemeyi mi hedefliyorsunuz?*" diye sordu.

Yine devletin ne yapmak istediğini anlamayan sorular.

16-17-18 Şubat 2025: İmralı Heyeti, Mesut Barzani, Neçirvan Barzani ve Bafıl Talabani'yle görüştü.

17 Şubat 2025: DEM Parti Sözcüsü Ayşegül Doğan; Öcalan'ın Kandil, Suriye ve Avrupa'ya mektup gönderdiğini söyledi ve "Kandil'de KCK'li yetkililere, Kuzey ve Doğu Suriye'de SDG'li yetkililere ve Avrupa'da da işte KCDK-E ve KNK'ye ulaştırılmış bir mektup var" dedi.

18 Şubat 2025: Halkların Demokratik Kongresi'ne (HDK) yönelik olarak 10 ilde eş zamanlı olarak yapılan operasyonlarda aralarında siyasi parti yöneticileri, sendikacı, sanatçı ve gazetecilerin de yer aldığı 52 kişi gözaltına alındı. Bu bağlamda haklarında soruşturma talep edilen 4753 kişinin yer aldığı bir liste olduğu, yalnızca İstanbul'daki listenin 1640 kişiyi içerdiği ortaya çıktı. 21 Şubat'ta gözaltına alınanların 30'u savcılık iddianamesinde "Terör örgütü" olarak tanımlanan "HDK" üyesi olma suçlamasıyla tutuklandılar.

18 Şubat 2025: Tuncer Bakırhan, partisinin meclis grup toplantısında yaptığı konuşmada kayyum atamalarını ve HDK operasyonunu hatırlatarak ***"Ortağınız ve yürütme erki olan Sayın Erdoğan çözümün neresindedir Sayın Bahçeli?"*** diye sordu. Yine Bahçeli ve Erdoğan'ın gerçekte aynı telden çaldıklarını anlamayan soru.

HDK'ye, DEM'e genelde sivil muhalif siyasete maksimum faşist baskı, eğer devletin istediği yapılmazsa, neler olacağını göstermeye yarayan bir araç. HDK ile şu veya bu tarihte, şu veya bu biçimde ilişkisi olan insanlara, örgütlere, kurumlara gözdağı vermenin aracı. Bu araç kullanılarak, Apo da baskı alına alınıyor. Bütün sorumluluk, eğer istenen açıklamayı yapmazsa, onun omuzlarına yükleniyor.

20 Şubat 2025: Öcalan'ın açıklamasının yöntemi tartışılmaya başlandı. Beklenen açıklamanın görüntülü olması talebine Adalet Bakanı Yılmaz Tunç, *"Mevzuatımızda bir hükümlünün, videoyla kamuoyuna seslenmesi gibi bir durum yok"* diyerek tavır takındı.

24 Şubat 2025: Kars'ın Kağızman ilçesine kayyum atandı.

25 Şubat 2025: KCK yöneticisi Besê Hozat açıklamanın videolu olması gerektiğini, aksini kabul etmeyeceklerini söyledi.

Ve "yüzyılın çağrısı"

27 Şubat 2025: İmralı heyeti genişletildi ve Sırrı Süreyya Önder, Pervin Buldan, Ahmet Türk, Tülay Hatimoğulları, Tuncer Bakırhan, Cengiz Çiçek ve Özgür Erol'dan oluşan 7 kişilik heyet İmralı'ya gitti. İmralı'da tutuklu bulunan PKK'li Ömer Hayri Konar, Hamili Yıldırım ve Veysi Aktaş da görüşmede yer aldı. Abdullah Öcalan, İmralı Heyeti ve 3 tutuklu, İmralı'da ortak açıklama yaptı. Açıklamanın görüntüsü çekildi, ancak heyete verilmedi. Açıklamadan sadece fotoğraf kareleri heyete teslim edildi. Heyet aynı gün, Taksim'de bir otelde Öcalan'ın mesajını kamuoyuyla paylaştı. Çağrı'nın canlı olarak izlenmesi için birçok merkezde büyük led ekranlar kurulmuştu.

Açıklamanın okunacağı salondaki ekrana "Barış ve demokratik toplum çağrısı" yazısı yansıtılmıştı.

Heyet açıklamadan 15 dakika önce salona giriş yaptığı esnada Mezopotamya Ajansı çağrının fotoğrafını paylaştı.

Açıklamayı 140'ı aşkın basın örgütü ile 300'ü aşkın gazeteci takip etti. Sırrı Süreyya Önder açıklamayı saat tam 17.00'de yapacaklarını söyledi. Sırrı Süreyya Önder dev ekranlarla kent meydanlarında tarihi açıklamayı bekleyenlere selam gönderdi.

Salonda saat 17.00'de Abdullah Öcalan'ın fotoğrafının ekrana yansıtılmasıyla alkışlar ve zılgıtlar yükseldi. Sırrı Süreyya Önder barışa inancını yitirmeyenlere teşekkür etti.

Sonra Çağrı'nın Kürtçesi Ahmet Türk, Türkçesi Pervin Buldan tarafından okundu.

Kürt Hareketi Bileşenlerinin "Asrın Çağrısı", "Yüzyılın Çağrısı" olarak adlandırdıkları çağrının tam metni şöyle:

"Barış ve Demokratik Toplum Çağrısı

PKK; tarihin en yoğun şiddet yüzyılı olan 20. asrı, iki dünya savaşı, reel-sosyalizm ve dünya genelinde yaşanan soğuk savaş ortamları, Kürt realitesinin inkârı, başta ifade olmak üzere özgürlükler konusunda yasaklardan kaynaklı oluşan zeminde doğmuştur.

Teori, program, strateji ve taktik olarak yüzyılın reel-sosyalist sistem gerçeğinin ağır etkisinde kalmıştır. ***1990'larda reel-sosyalizmin iç nedenlerle çöküşü ve ülkede kimlik inkârının çözülüşü, ifade özgürlüğünde***

sağlanan gelişmeler, PKK'nin anlam yoksunluğuna ve aşırı tekrara yol açmıştır. Dolayısıyla ömrünü benzerleri gibi tamamlamış ve feshini gerekli kılmıştır.

Kürt-Türk ilişkileri; 1000 yılı aşan tarihler boyunca Türkler ve Kürtler, varlıklarını sürdürmek ve hegemonik güçlere karşı ayakta kalmak için gönüllülük yönü ağır basan, hep bir ittifak içinde kalmayı zorunlu görmüşlerdir.

Kapitalist modernitenin son 200 yılı, bu ittifakı parçalamayı esas gaye edinmiştir. Etkilenen güçler, sınıf temelleriyle birlikte buna hizmeti esas bellemişlerdir. Cumhuriyetin tek tipçi yorumlarıyla birlikte bu süreç hızlanmıştır. Günümüzde çok kırılgan hâl alan tarihsel ilişkiyi, kardeşlik ruhu içinde inançları da göz ardı etmeden yeniden düzenlemek esas görevdir.

Demokratik toplum ihtiyacı kaçınılmazdır. Cumhuriyet tarihinin en uzun ve kapsamlı isyan ve şiddet hareketi olan PKK'nin; güç ve taban bulması, demokratik siyaset kanallarının kapalı olmasından kaynaklanmıştır.

Aşırı milliyetçi savruluşunun zorunlu sonucu olan; ayrı ulus-devlet, federasyon, idari özerklik ve kültüralist çözümler, tarihsel toplum sosyolojisine cevap olamamaktadır.

Kimliklere saygı, kendilerini özgürce ifade edip, demokratik anlamda örgütlenmeleri, her kesimin kendilerine esas aldıkları sosyo-ekonomik ve siyasal yapılanmaları ancak demokratik toplum ve siyasal alanın mevcudiyetiyle mümkündür.

Cumhuriyetin ikinci yüzyılı ancak demokrasiyle taçlandırıldığında kalıcı ve kardeşçe bir sürekliliğe sahip olabilecektir. Sistem arayışları ve gerçekleştirmeler için demokrasi dışı bir yol yoktur. Olamaz. Demokratik uzlaşma temel yöntemdir.

Barış ve demokratik toplum döneminin dili de gerçekliğe uygun geliştirilmek durumundadır.

Sayın Devlet Bahçeli'nin yaptığı çağrı, Sayın Cumhurbaşkanın ortaya koyduğu iradeyle diğer siyasi partilerin malum çağrıya dönük olumlu yaklaşımlarıyla oluşan bu iklimde silah bırakma çağrısında bulunuyor ve bu çağrının tarihi sorumluluğunu üstleniyorum.

Varlığı zorla sona erdirilmemiş her çağdaş cemiyet ve partinin gönüllü olarak yapacağı gibi devlet ve toplumla bütünleşme için kongrenizi toplayın ve karar alın; tüm gruplar silah bırakmalı ve PKK kendini feshetmelidir.

Ortak yaşama inanan ve çağrıma kulak veren tüm kesimlere selamlarımı iletirim."

Açıklama sonrası Sırrı Süreyya Önder, Abdullah Öcalan'ın heyete söylediği *"Şüphesiz pratikte silahların bırakılması ve PKK'nin kendini feshi, demokratik siyaset ve hukuki boyutun tanınmasını gerektirir"* cümlesini *"bunu da aktarmış olalım"* diyerek açıkladı.

Barış ve demokratik toplum çağrısı mı, silahları teslim ve fesih manifestosu mu?

Çağrı'nın başlığı "Barış ve Demokratik Toplum"dur. Fakat Çağrı metninde Barış bağlamında ve Demokratik Toplum bağlamında faşist devlete yönelik bugünle ilgili herhangi bir somut eleştiri ve talep yoktur. Bu bağlam yalnızca "*Cumhuriyetin ikinci yüzyılı ancak demokrasiyle taçlandırıldığında kalıcı ve kardeşçe bir sürekliliğe sahip olabilecektir*" genel lafları ile geçiştirilmektedir. Devletin bilgisi dâhilinde ve devlet görevlileri ile birlikte hazırlandığı açık olan Çağrı esasında devletin talebine uygun olarak PKK'ye ve onun tüm bileşenlerine yönelik bir çağrıdır. Ve onlara görev-direktif vermektedir. [1]

1 Devlete yönelik talep vardır. Fakat bu talep Çağrı metni içinde değildir. Açıklama sonrası Sırrı Süreyya Önder, başkanın ayrılmadan önce de toplantıda açıklanmasını istediği "ve bunu da söylemiş olalım" diyerek aktardığı şu sözlü mesajındadır talep:
"Şüphesiz pratikte silahların bırakılması ve PKK'nin kendini feshi, demokratik siyaset ve hukuki boyutun tanınmasını gerektirir".
Görünen odur ki, devlet kendisinin İmralı ile pazarlık yaptığı şeklinde yorumlanabilecek herhangi bir cümlenin açıklama metni içinde yer almasını istememiş ve bu istek kabul edilmiş, sözlü açıklama ile yetinilmiştir. Devlet'te talep, içeriği belli olmayan, çok genel tutulan "demokratik siyaset ve hukuki boyutun tanınması" talebidir. Fakat bu talep de ön şart olarak getirilmemektedir.

PKK bileşenlerinin ve kuyrukçularının değerlendirmesine göre; "Barış ve Demokrasi" başlığını taşıyan Çağrı "Asrın Çağrısı"dır. O sadece Türkiye ve Ortadoğu'da barış ve demokrasiyi sağlamakla kalmayacak, dünyaya yön verecek bir Çağrıdır. Böyle bir belgede Kuzey Kürdistan-Türkiye'de "*Cumhuriyet tarihinin en uzun ve kapsamlı isyan ve şiddet hareketi PKK*"nin ortaya çıkışının gerçek sebebi, 40 yılı aşkın kanlı bir savaşın haksız yanı olan faşist devletle ilgili "eleştiri" geçmişe yöneliktir: *Kürt realitesinin inkârı, başta ifade olmak üzere özgürlükler konusunda yasaklar"*, *"demokratik siyaset kanallarının kapalı olması".* Devletin bugünüyle ilgili değildir eleştiri. Tersine "ülkede kimlik inkârının çözülüşü ve ifade özgürlüğünde sağlanan gelişmeler", "PKK'nin anlam yoksunluğa"na yol açan gelişmeler içinde sayılmaktadır. Tersine, bu devletin andaki yöneticileri olan Bahçeli ve Erdoğan ve onların çağrısına olumlu yaklaşan diğer partilere övgü dizilmektedir.

Çağrı herhangi bir koşula bağlı olmaksızın PKK'ye "silah bırakma" çağrısı yapmakta, Apo bu çağrının "tarihi sorumluluğunu üstlendiğini " açıklamaktadır.

Çağrı yine herhangi bir koşula bağlı olmaksızın PKK'ye "devlet ve toplumla bütünleşme" görevi vermekte, bunun için kongresini toplama", orada "tüm grupların silah bırakma ve PKK'nin kendini feshetme kararını alması" direktifini vermektedir.

Yani "Reber Apo" Bahçeli/Devlet'in çağrısına uymuş, mecliste DEM grubunda değil ama İmralı'da DEM heyeti ile birlikte yaptığı açıklamada, PKK'ye silahları bırakma ve kendini feshetme direktifi vermiştir.

Bu çağrı "Barış ve Demokrasi" çağrısı değil, PKK'nin silah bırakma ve fesih manifestosudur. Bu Çağrı'ya PKK uymasa bile bu, bu çağrının niteliğini değiştirmez.

Silahları bırakma ve PKK'nin kendini feshetme direktifinin teorik gerekçelendirilmesinde PKK'nin 20. yüzyılın soğuk savaş ortamında ve Türkiye'de Kürt realitesinin inkârı, başta ifade olmak üzere özgürlükler konusunda yasaklardan doğmuş bir örgüt olduğu, 1990'larda reel-sosyalizmin iç nedenlerle çöküşü ve ülkede kimlik inkârının çözülüşü, ifade özgürlüğünde sağlanan gelişmelerin, PKK'nin "anlam yoksunluğuna ve aşırı tekrara yol açtığı, dolayısıyla ömrünü benzerleri gibi tamamlamış ve feshini gerekli kıldığı" açıklamaları yapılmaktadır.

PKK'nin kuruluşunda ve ilk döneminde reel sosyalizm diyerek savunduğu ve işbirliği aradığı sistem'in yalnızca adı sosyalizmdi. Ve biz komünistler o dönemde Reel Sosyalizm denen ucubenin gerçekte modern revizyonizm ve sosyal emperyalizm olduğunu çoktan ortaya koymuştuk.

Abdullah Öcalan ve reel sosyalizm'i, sosyalizm olarak savunanlar için, onun onursuz çöküşü tam bir felaket oldu. Öyle ya onlara göre reel-gerçek-yaşayan sosyalizm çökmüştü.

Biz komünistler için bu çöküş savunduklarımızın teyidi oldu. Fakat Abdullah Öcalan ve benzerleri için bu çöküş aslında sosyalizmin günün soru ve sorunlarına cevap vermediği için yeni teori arayışlarına savrulmayı beraberinde getirdi.

Abdullah Öcalan faşist devletin elinde tecrit altında sosyalizmi geliştirme adına Wallerstein, Bookchin gibi troçkizm, revizyonizm, anarşizm, liberalizm, feminizm, çevrecilik, sivil toplumculuk karışımı eklektik teorileri yeni sosyalizm olarak savunan "teorisyen"lerden devraldığı bir çizgiye evrimlendi.

Bu çizgide ezilen ulusların kendi ulusal devletlerini kurma mücadelesine yer yoktur. PKK'nin doğuşunda hedeflediği Birleşik Demokratik Kürdistan devleti gibi, "federasyon, idari özerklik ve kültüralist çözümler (de) tarihsel toplum sosyolojisine cevap olamamaktadır."

Çağrıya göre ulus devlet, federasyon, idari özerklik, kültüralist çözümler'in savunulması "Aşırı milliyetçi savruluş"un sonucudur.

Çözüm ne idüğü belirsiz, sınıflar üzeri bir "demokratik toplum"dur. Onu da "gerçekleştirme(k) için demokrasi dışı bir yol yoktur. Olamaz. Demokratik uzlaşma temel yöntemdir.

Bu çağrı PKK'de kırıntıları kalmış devrimcilikten bütünüyle kopuş, sivil toplumculuk reformizmine demir atma çağrısıdır.

Bu çağrı PKK'ye yapılmış silahları teslim ve kendini feshetme çağrısıdır.

Biz silahların susması, bu savaşın sonlandırılmasından yanayız

Bizim bu çağrıya getirdiğimiz eleştiriler, yaptığımız değerlendirme hiçbir şekilde bizim bugün Kuzey Kürdistan-Türkiye'de yürüyen Devlet/PKK savaşının sürmesinden yana olduğumuz anlamına gelmiyor. Tersine biz faşist devletle/PKK arasında bundan önce silahların susması, yürüyen savaşın durdurulması için yürüyen pazarlıklarda da bu savaşın durmasının halklar açısından doğru olduğunu savunduk, savunuyoruz.

PKK'nin sahip çıktığı Apo'nun çizgisi aslında en geç İmralı savunmasından itibaren ayrılma, ayrı devlet kurma mücadelesi olmaktan çıkmıştı. PKK'nin –Apo'nun– teorisinde savunulan en ileri ulusal hak talebi, Avrupa "yerel özerklik sözleşmesi"nde yer alan "yerel özerklik" talebini aşmıyordu. Verili ulus devletin toprak bütünlüğünü sorgulamayan böyle bir talep, silahlı mücadeleyi zorunlu kılan bir talep değildi. Demokratik yollardan verilecek barışçı mücadeleyle de bu veya bunun gerisinde ulusal talepler elde etmek mümkündü, mümkündür. Bu geri talepler için yürütülen silahlı mücadele, hatta halkların birbirine kırdırılmasından çıkarı olanlar tarafından, bu taleplerin de kazanılmasını engellemek için kullanılabilir. Apo tam da bunu gördüğü için savaşın durdurulmasından yana tavır takındı. Bunun için hazır olduğunu defalarca açıkladı. Şimdiye kadarki tüm savaşı durdurma çaba ve denemeleri hem içte hem dışta savaşın sürmesinden çıkarı olan kesimler tarafından sabote edildi.

Kuşkusuz yürüyen savaşın durması Kuzey Kürdistan-Türkiye'de Kürt ulusal sorununun gerçek çözümü değildir. Kürt ulusu kendi devletine kavuşmayacaktır. Savaşın durması ile T.C. birdenbire demokrat da olmayacaktır. Fakat savaşın durması faşist Türk devletinin Kürdistan'da –Kürdistan'ın değişik bölümlerinde– akıttığı kanı durduracaktır. Halkları birbirine kırdıran ırkçı milliyetçiliğin geriletilmesine vesile olabilecek, ulusal sorunun sınıf sorununun önüne geçme durumunda değişiklik yaratabilecektir. Biz bu yüzden bugün Kuzey Kürdistan-Türkiye'de yürüyen savaşın, onun uzantısı olan Güney Kürdistan, Rojava'daki savaşın derhâl durmasından, biz dün olduğu gibi bugün de Kuzey Kürdistan ve Türkiye'de halkların birbirine kırdırılmasının aracı olarak kullanılan bu savaşın durdurulmasının, başta bu savaşta en fazla zarar gören Kürt halkı olmak üzere tüm milliyetlerden halkların yararına olacağını düşünüyoruz.

Bu yüzden Apo'nun PKK'ye yaptığı çağrıyı, onun çizgisi ve mantığı temelinde, anlaşılır ve savaşın durdurulması açısından yararlı buluyoruz. Apo gerçekten de yürüyen savaşın durdurulmasını istiyor. Geldiği yerde PKK açısından bu savaşın sürdürülmesinin, T.C. dışındaki emperyalist ve bölgesel güçlerin, en başta İsrail'in desteğinde yürüyebileceğini ve onların da çıkarına hizmet edeceği değerlendirmesini yapıyor. Tercihi Kürtlerin gücünün T.C.'nin gücüne eklenmesinden yana. Bu, Türk devletinin de değerlendirmesi. Ve doğru bir değerlendirme.

Biz Apo'nun kendi örgütüne yaptığı bu iyiniyetli çağrıya T.C.'nin de doğru cevap vermesi gerektiğini düşünüyoruz. T.C., eğer gerçekten bu savaşın durmasını istiyorsa, kendi üzerine düşeni yapmalıdır.

T.C. İmralı tecrit sistemini lağvetmelidir. Apo'nun örgütü ile temas kanallarını sonuna kadar açmalıdır.

PKK savaşçılarının hukuki durumu açıklığa kavuşturulmalı, sivil siyasete katılmalarının yolu açılmalıdır.

DEM'e, HDK'ye vb. saldırılar derhâl durdurulmalıdır.

Türk devleti hem Kuzey Kürdistan'da hem Kürdistan'ın diğer alanlarında savaşa derhâl son vermeli, Güney Kürdistan ve Rojava'daki üslerini, askerlerini geri çekmelidir.

Devlet bunları yapar mı? Hepsini derhâl yapmaz, yapamaz. Fakat şimdiye kadarki silah bırakma, savaşı sonlandırma denemelerine göre bu yönde süreç içinde gelişmeler –PKK'nin silah bırakma, kendini feshetmesi hâlinde– daha mümkün görünüyor.

Gelinen yerde T.C.' nin PPK'nin silahlı mücadelesinin tasfiyesi, PKK'nin kendini lağvettiğini açıklamasına paralel olarak belli adımlar atmaya hazır olduğu (Umut hakkı'nın kullanılması, sivil siyasetin imkânlarının arttırılması vb.) görünüyor. Fakat bunun pazarlıklar sonucu olduğu algısın yaratılmadan yapılması şu an devletin esas derdi.

Tabii PKK'nin silah bırakması, kendini lağvetmesi bağlamında Rojava'da yürüyen mücadelenin durumu, ABD ve İsrail'in YPG'ne desteklerinin nasıl gelişeceği de önemli bir oynuyor, oynayacak.

Bitmiş değil, süren ucu açık bir süreç yaşanıyor.

Çağrı'ya ilk tepkiler

27 Şubat 2025: Cumhurbaşkanı Baş Danışmanı **Mehmet Uçum**'un yazılı açıklaması:

"***Öcalan'ın açıklaması baştan beri Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ve Sayın Bahçeli'nin ifade ettiği Devlet İnisiyatifinin çizdiği çerçeveye ve içeriğe uygun oldu.***

Açıklamada özü itibariyle; kimlik sorunu kalmadı, inkâr bitti, iki ulus yok, iki resmi dil yok, iki vatandaşlık yok, özerklik talebi yok, federasyon talebi yok, denildi. Üniter Devlete sahip çıkıldı. Türkiye'de inkâr ve redde dayalı ifade edilen iç Kürt sorunu çözülmüştür, konu demokrasidir, devletle ve toplumla bütünleşmektir, demokrasiyi geliştirmektir, vurgusu yapıldı.

Tüm grupların silahları bırakması ve terör örgütünün kendini feshetmesi kesin bir dille ifade edildi. *Bunun anlamı terör yoluyla Türkiye'ye dayatılan, Türkiye'yi bölmeyi amaçlayan ve bir emperyalist proje olan dış Kürt sorunun da bitme yoluna girmesidir, terör tamamen tasfiye edilince, bu da bitecektir ve bunun ilanı yapıldı.*

Bu çağrıya ne seviyede uyulup uyulmayacağı artık pratik bir sorundur, uymayanlar çıkarsa da sonuçlarına katlanacaktır.

Bu çağrı yapılmadan önce çağrıyı ve yeni dönemi çeşitli yöntemlerle sabote etmeye ve zehirlemeye çalışanların, ne kadar büyük bir provokasyon içinde olduğu da görüldü. Başaramadılar, bundan sonra da başaramayacaklar.

Pazarlıksız, kayıtsız ve şartsız çağrı olacak denmişti ve aynen öyle oldu.

Türkiye için artık yeni bir dönem başlıyor.

Bundan sonra demokrasiyi daha da geliştirmek ve güçlendirmek herkesin talebi ve sorumluluğu olduğu gibi Türkiye'nin bağımsızlığını, coğrafi bütünlüğünü ve siyasi birliğini korumak da herkesin ödevidir. Kimsenin kenara çekilmek, uzakta kalmak, karşıda durmak için bahanesi kalmadı.

Hep birlikte Türkiye'yiz, bunu artık her mecrada her alanda 86 milyonluk bir güç olarak göstermeliyiz.

Aynı gün: CHP Genel Başkanı **Özgür Özel**, sosyal medya hesabından şu paylaşımı yaptı: "*Terör örgütünün silah bırakması ve kendini feshetmesi çağrısı önemlidir. Bu çağrının gereklerinin, muhatapları tarafından yapılmasını ve on binlerce cana mal olan, ağır ekonomik ve toplumsal tahribat yaratan terörün ilelebet sonlanmasını temenni ediyoruz. Hiç şüphesiz meseleler temennilerle değil, güven ortamı tesis edilerek ve icraatlarla çözülür. Türkiye'nin tüm sorunlarının çözümü ancak iç barışın sağlanmasıyla mümkündür.* ***İç barış ise, otoriter bir sistemde değil, demokratik düzende, hukuk devleti ilkelerine uymakla, adalet ve eşitlikle sağlanır.***"

Aynı gün: İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu, sosyal medya paylaşımında "*Terörü bitirecek, şehitlerimizin ailelerinin ve gazilerimizin helalliğini alacak her girişim ülkemiz adına değerlidir ve önemlidir.* ***Bu vesileyle çağrıyı değerli buluyoruz. Ancak, sorumluluk sadece tek bir tarafın değil, bu ülkeyi yönetenlerin de omuzlarındadır"*** ifadelerini kullandı.

Aynı gün: İYİ Parti Başkanlık Divanının olağanüstü toplantı ertesinde açıklama yapan İYİ Parti Genel Başkanı **Müsavat Dervişoğlu**, "***Bu çağrı yalnızca PKK'ya yazıhanesini Irak'ın kuzeyinden Suriye'nin kuzeyine taşınması çağrısıdır"*** dedi.

28 Şubat 2025: Kanal 7'nin kuruluş yıldönümünde konuşan Recep Tayyip **Erdoğan**, Öcalan'ın çağrısı konusunda şu tavrı takındı: "*Cumhur İttifakı ortağımız sayın Devlet Bahçeli'nin cesur inisiyatifiyle başlayan, bizim kararlı tutumumuzla ilerletilen* ***terörsüz Türkiye çabalarında dün itibarıyla artık yeni bir safhaya geçilmiştir.*** *Önümüzde bin yıllık kardeşliğimizin arasına örülen* ***terör duvarının yıkılması hedefine giden yolda iyi bir adım atma fırsatı vardır****. Sükûnetle, sabırla ve samimiyetle yürütülmesinin en isabetli yöntem olduğu kanaatindeyiz.* ***Bu***

sorunun kalıcı, kati ve kesin olarak bitmesini istemeyenler çıkacaktır. Bu süreçte gelebilecek her türlü provokasyona karşı en üst seviyede dikkat sergileyecek, gereken tüm tedbirleri alacağız. Silah ve terör baskısı ortadan kalkınca, doğal olarak siyasetin demokratik alanı daha da genişleyecektir."

Erdoğan 1 Mart'ta İstanbul'da şehit aileleri ile iftar programında konuştu ve "*Bu girişimin içinde şehitlerimizin aziz ruhlarını muazzep edecek, sizleri üzecek, başınızı yere eğdirecek hiçbir şey yoktur, asla olmayacaktır.*" "***Uzattığımız elin havada bırakılması veya ısırılması hâlinde de demir yumruğumuzu daima hazır tutuyoruz"*** dedi.

28 Şubat 2025: Bahçeli, paylaştığı Ramazan mesajında "*Ne mutlu bizlere ki, sahte ayrımcılıkların, yapay anlaşmazlıkların, cepheleşme ve yanlış anlamaların milli hayatımızdan tamamıyla sökülüp atılacağı* ***kutlu bir dönemin eşiğindeyiz***" dedi.

Bahçeli 1 Mart'ta yaptığı yazılı açıklamada ***"27 Şubat 2025 tarihinde DEM heyeti tarafından kamuoyuna okunan ve İmralı'da kaleme alınan açıklama baştan sona değerli ve önemlidir"*** dedi.

Özetle Devlet ilk tepkisinde Çağrıyı kendi açısından talep edilenin alındığı bir açıklama olarak değerlendirmekte. "Değerli ve önemli" görmekte ve PKK'den gereğinin yapılmasını talep etmekte, yapılmazsa, "Sonucuna katlanırsınız" tehdidini yapmaktadır. Fakat eğer çağrıya uyulursa, "siyasetin demokratik alanının daha da genişleyeceği" açıklanmaktadır. Bu çağrının pazarlıklar temelinde ortaya çıkmış bir çağrı olmadığını özellikle vurgulamaktadır.

CHP, demokratikleşme için adımlar talep etmekte; İyi Parti ise çağrıyı PKK'nin *"yazıhanesini Kuzey Irak'tan Kuzey Suriye'ye taşıma"* açıklaması olarak değerlendirip ret etmektedir.

Egemenler arasındaki tartışma bundan sonra, muhalefetin "Cumhur İttifakı"nı "teröristler, gizli kapaklı pazarlıklar yaptınız", "açıklayın" şeklinde köşeye sıkıştırmaya çalışması; "Cumhur İttifakı"nın ise hayır öyle bir şey yok, kayıtsız koşulsuz teslimiyet, zafer var savunusu biçiminde yürüyecektir.

Kürt hareketinin bileşenlerinin tavrı

İlk açıklamalar Rojava'dan geldi:

28 Şubat 2025: ANF'e konuşan PYD lideri **Salih Müslim** şunları söyledi:

"***Önder Apo, tarihi bir çağrı yaptı ve top artık Türk Devleti'ndedir. Artık bundan sonrası karşı tarafa yani Türkiye Devleti'ne düşmektedir****. Önder Apo, PKK'nin kongresini gerçekleştirerek kendisini feshetme çağrısında bulundu. Bunun gerçekleşmesi için de Önder Apo'nun, PKK ile doğrudan temas hâlinde olması ve nasıl bir yol izleyeceklerini belirtmesi, bu kongrenin gerçekleşmesi için Türkiye'nin niyetini belli etmesi gerekmektedir.*

PKK, Önder Apo'nun fiziki özgürlüğünün sağlanmadan kongrenin gerçekleşmeyeceğini önceden belirtmişti. Bu nedenle acilen Önder Apo'nun koşullarının değişmesi, Önder Apo'nun İmralı'dan çıkması, fiziki özgürlüğün sağlanması gerekiyor *ki Önder Apo'nun attığı tarihi adımın devamı gelebilsin. Önder Apo, tarihi bir çağrı yaptı ve top artık Türk Devleti'ndedir. Böylece bu süreç de adım adım ilerlemiş olacaktır. Önder Apo, demokratik siyasetin kapısını açmıştır, gerisi Türk Devleti'nin atacağı adıma kalmıştır. Bu adımlar da zindanların boşaltılması, kayyumlara son verilmesi gibi durumların ortadan kaldırılmasıyla başlamalıdır. Adımlar, birlikte atılmalıdır.* ***Ayrıca bir günde sonuçlanması beklenilmeyen uzun bir zamana yayılacak bir süreç*** *olduğunu da söyleyebilirim.*

"Böylesi bir adımın gelişmesi de mutluluk vericidir. *Türk Devleti'nin Suriye'deki varlığı, Kürt halkının haklarına ulaşamaması doğrultusundaydı.* ***Böylesi bir sürecin gelişmesi demek Suriye'de de bir çözümün gerçekleşmesi anlamına gelecektir ve Türkiye'nin Suriye'ye müdahale etmemesi de olumlu gelişmelere vesile olacaktır.***"

"***Türk Devleti bir yandan saldırırken bir yandan da silahları bıraksınlar diyor. Saldırılar devam ederse PKK nasıl silah bırakacak?*** *Türk devletinin bu duruşu teslim olma çağrısıdır. Gerilla ve Kürt halkı bu teslimiyeti kabul etmez. Türk Devleti, silahların bırakılmasını istiyorsa, Önder Apo'nun tarihi açıklamasına kulak*

vermelidir. ***Türk Devleti Önder Apo'nun çağrısı ardından adım atmalıdır. Bu adımın ilk aşaması ateşkesin ilanıdır.*** *Pratikte bir ateşkesin yaşanması PKK'nin de diğer adımları atmasına yol açacaktır."*

Mazlum Abdi ise **28 Şubat**'ta yaptığı ilk açıklamasında:

*"****Sayın Öcalan'ın çağrısı PKK'yeydi, PKK gerillalarınaydı. Doğrudan bizim bölgemiz için değildi.*** *Güney Kürdistan'a ve diğer her yere gönderdiği mesajı bize de gönderdi. PKK ile Türkiye arasındaki ilişki ve barışın sağlanması, bölgemiz üzerinde de etkili olacaktır. Eğer bu* ***süreç başarılı olursa,*** *bunun bize olumlu bir etkisi olacak ve* ***Türkiye'nin bölgemize saldırmak için hiçbir bahanesi kalmayacak****."* dedi.

Yani Rojava çağrı olumlu, destekliyoruz, ama bize değil tavrında. Ve kongrenin toplanmasını Başkan Apo'nun fiziki özgürlüğü şartına bağladığını PKK'ye hatırlatıyor.

28 Şubat 2025'te Duvar gazetesinde **Selahattin Demirtaş'**ın şu tavrı yayınlandı:

"Devlet Bahçeli, Recep Tayyip Erdoğan ve Abdullah Öcalan'ın merkezinde oldukları yeni arayış, Ramazan ayına girerken ilk meyvesini verdi*. Her biri, temsil ettikleri kesimlerin en güçlü isimleri olan bu liderlere çok güvenen de var, güvenmeyip kaygı duyanlar da.*

Elbette her iki kesimin de haklı gerekçeleri var, bunu kimse inkâr edemez. Zaten barışın zorluğu tam da bu noktadadır; kalıcı barışa ancak toplumun çoğunluğunun güven duyacağı, inanacağı ve yürekten destekleyeceği bir süreçle ulaşılabilir.

Bir başka zorluk da ulusal, bölgesel ve küresel çıkar gruplarının savaşa endeksli her türlü kazanımını, konforunu ve çıkarını kaybetme telaşıyla yapılacak provokasyonlardır.

Bu zorlukları aşmak kolay olmasa da imkânsız değil. ***Öncelikle barışa inanan, barışı isteyen herkesin tüm iyi niyetiyle bu sorunların aşılması için elinden gelen gayreti göstermesi gerekir.***

Bu noktada, akla haklı bir soru gelebilir: "Tamam, elimizden geleni yapalım da ne olduğunu ne yapılmak istendiğini bilmiyoruz ki."

Ne yapılmak istendiğini, ben anlatmaya çalışayım.

Savaş, silah, şiddet, terör, kan, gözyaşı, ölüm ve yıkım bitsin isteniyor kardeşlerim, hepsi bu kadar. BİTSİN İSTENİYOR! Tabii gerekli tüm hukuki ve siyasi alt yapının TBMM zemininde oluşturulması kaydıyla.

"Bu, benim için yeterli değil" diyenlere şunları söyleyeyim:

– Değerli kardeşim, silahı ellerinde tutanlar artık savaşı bitirmeye karar veriyorsa, sen bunun tam olarak neyinden rahatsız oluyorsun?

– Yola siyasi, sivil mücadeleyle devam edilecekse, kendine güvenmiyor musun? ***PKK veya devletin silahına güvenerek siyaset yapıyorsan, elbette savaşın bitmesinden tedirgin olursun. Fakat her savaşın bir sonu vardır, kendini buna hazırlayarak barışı desteklemen en ahlaki, en doğru olanıdır.***

– "Ben Kürt'üm, benim haklarım ne olacak?" diyorsan, önce kendine güveneceksin. Deneyimlerine, birikimlerine, örgütlü ve politik halkına güveneceksin. Siyasi mücadele yolunun bir teslimiyet, yenilgi, kayıp olmadığını anlayarak inanarak yola devam edeceksin.

– "Ben Türk'üm, 'teröre' taviz verilirse, ülkem, devletim bölünmez mi?" diye korkuyorsan, sen de önce kendine ve sonra da bin yıllık kardeşin Kürt'e güveneceksin. Devlet Kürt'ün de devleti olursa adil, eşit, özgür bir yaşam mücadelesini siyasetle, barışçıl yollarla sürdürecek olan Kürt'ün yanında olursan, elinden tutarsan, bırak bölünmeyi, hep birlikte büyüyeceğimize inanmalısın.

– "Bu iş bu kadar basit mi, altında bir bit yeniği yok mu?" diye tereddütlüysen, sana da şunu söyleyeyim kardeşim: Bu iş bu kadar basittir. Ama bu "basit" şeyi gerçekleştirebilmek çok ciddi bir çalışmayı, çabayı ve planlamayı gerektirir.

Çözüm basittir ama ciddidir. Ciddidir çünkü burası Orta Doğu'dur, eller hâlen tetiktedir, hâlen kan akmaktadır. Ciddidir çünkü ölüm ciddidir ve ölümden daha ciddi tek bir şey varsa o da yaşam-

dır. Bu iki ciddi şeyden yaşamı egemen kılmaya çalışmak, dışarıdan göründüğü kadar kolay değildir.

Barıştan, barışmaktan korkma kardeşim. Türk, Kürt el ele vermekten, Türkiye'yi büyütmekten korkma. Bölgeyi barışa taşıyacak her adımı desteklemekten korkma. Korkma ki bu defa silahları susturup siyaseti konuşturabileli*m. Siyasi mücadeleyle de yoksulluğu, işsizliği, açlığı, adaletsizliği ve eşitsizliği hep birlikte yenelim. Savaşa harcanan milyarlarca doların doğrudan halka harcanmasını sağlayalım. Barışın aynı zamanda ekmek, aş, iş olduğunu unutmayalım.*

Erdoğan, Bahçeli ve Öcalan... Allah hepsine uzun ve sağlıklı ömür versin ama hayatlarının son dönemecinde Orta Doğu barışı, tarihi Kürt-Türk barışı için inisiyatif almış bu üç liderin başarılı olabilmeleri için ben elimden gelenin fazlasını yapacağım.

"Peki ya seçim?" diyorsan, o da senin işin, senin kararın, senin iradendir canım kardeşim. Sen halksın, son kararı sen verirsin. Kimse bugün senden Erdoğan'a, Bahçeli'ye veya DEM Parti'ye ya da CHP'ye oy vermeni istemiyor, barış ağacına bir damla suyu da senin vermen isteniyor.

Ben, Gabar'da nöbetteki asker kardeşimin de Kandil'deki öz kardeşimin de ölmesini istemiyorum. İkisi de birbirine kurşun atmayı bıraksınlar. Önce bin yılın hatırıyla doya doya Türk, Kürt birbirimize sarılalım, sonrası siyasi mücadelenin, siyasetçilerin işidir, bizim işimizdir.

Bu Ramazan ayı artık kalıcı barış, kardeşlik ve huzur getirsin. Bunun için hepimiz barışın yanında olalım.

Ben barışın yanındayım, başarana kadar."

Demirtaş sürecin Barış'la sonuçlanması konusunda bu kez çok daha umutlu ve bunu sağlamak için üzerine düşeni yapmakta kararlı. Sürecin başlangıcında ve gelişmesinde şimdiye kadar "Edirne"yi de dışta tutan Devlet'in tavrının değişip değişmeyeceğini göreceğiz. Ve devletin bu konuda tavrını değiştirmesi sürecin ilerlemesi noktasında önemli bir işaret olabilir. Demirtaş'ın serbest bırakılmasının önünde hukuken hiçbir engel yoktur. Tersine aslında serbest bırakılması hukukun gereğidir.

1 Mart 2025'te PKK Yürütme Konseyi şu yazılı açıklamayı yaptı:

"Yurtsever Halkımıza ve Demokratik Kamuoyuna" başlıklı açıklamada öne çıkanlar şunlar:

"Önder Abdullah Öcalan'ın 27 Şubat günü yaptığı "Barış ve Demokratik Toplum Çağrısı" başlıklı açıklama, tüm özgürlük ve demokrasi güçlerinin yolunu aydınlatan ***Çağın Manifestosu*** *niteliğindedir. Halkımıza ve insanlığa* ***böyle bir demokratik toplum manifestosu kazandırdığı için Önder Apo'yu saygıyla selamlıyoruz****.*

Söz konusu Çağrı ile Kürdistan ve Ortadoğu'da yeni bir tarihsel sürecin başladığı açıktır. *Bunun dünya genelindeki özgür yaşamın ve demokratik yönetimin gelişimi üzerinde de büyük etkisi olacaktır. Bu temelde sorumluluk hepimizindir; herkes görev ve sorumluluğuna sahip çıkmak ve gereğini yerine getirmek durumundadır.*

Kuşkusuz böyle bir Çağrı yapabilmek tarihi öneme sahipti; şimdi içeriğinin başarıyla pratikleştirilmesi de benzer öneme sahiptir. ***Biz PKK olarak söz konusu Çağrının içeriğine olduğu gibi katılıyoruz ve kendi cephemizden çağrının gereklerine uyacağımızı ve uygulayacağımızı belirtiyoruz. Fakat başarı için demokratik siyaset ve hukuki zeminin de uygun olması gerektiğinin altını çizmek istiyoruz*** *(...) Önder Apo'nun Barış ve Demokratik Toplum Çağrısı'nın hayata geçmesinin önünü açmak için,* ***bugünden geçerli olmak üzere ateşkes ilan ediyoruz****.* ***Üzerine saldırı olmadıkça hiçbir gücümüz silahlı eylem yapmayacaktır. Bundan öte silah bırakma gibi hususların pratikleşmesini ancak Önder Apo'nun pratik öncülüğü gerçekleştirebilir.***

Diğer yandan, Önder Apo'nun istediği şekilde parti kongresini toplamak için hazırız. Ancak bunun gerçekleşebilmesi için uygun güvenlikli ortamın oluşması ve kongrenin başarısı için de Önder Apo'nun bizzat

yönlendirmesi ve yürütmesi gerekir. Şimdiye kadar savaş yönetimini, tüm hata ve yetersizlikleriyle birlikte biz yaptık; ancak Barış ve Demokratik Toplum Döneminin yönetimini sadece Önder Apo yapabilir.

Somut gerçekler çok açık bir biçimde gösteriyor ki, Barış ve Demokratik Toplum Çağrısı'nın başarıyla hayata geçmesi, Kürt sorununun demokratik çözümü temelinde Türkiye'nin ve Ortadoğu'nun demokratikleşmesi ve küresel demokrasi hareketinin gelişmesinin önünün açılması için, ***Önder Abdullah Öcalan'ın fiziki özgür yaşar ve çalışır koşullara kavuşması, arkadaşları dâhil istediği herkesle engelsiz ilişki kurabilmesi gerekir. Bunun gereklerinin devletin ilgili kurumları tarafından yerine getirileceğini umut ediyoruz.***

Önder Apo'nun yaptığı Çağrı, kesinlikle bir son değil, tersine yepyeni bir başlangıçtır. *(...)*

Unutmayalım, Önder Apo her zaman yükün büyüğünü kendisi omuzlayarak yolumuzu aydınlattı ve bizlere öncülük etti. Şimdi ***'Barış ve Demokratik Toplum Çağrısı' ile yeni bir adım atıyor ve başta kadınlar ve gençler olmak üzere tüm ezilenler için yeni bir mücadele süreci başlatıyo****r. O hâlde, her türlü hile ve saldırıya karşı her zaman hazırlıklı olmak temelinde bu yeni sürecin özelliklerini doğru anlayalım ve görevlerini başarıyla yerine getirelim.* ***Demokratik örgütlülüğümüzü ve her alandaki özgürlük mücadelemizi Kürdistan'da, Ortadoğu'da ve dünyanın dört bir yanında büyük bir cesaret ve özveriyle geliştirelim."***

(...)

Yani kısaca: "Biji Reber Apo!", Çağrının içeriğine olduğu gibi katılıyoruz, silah bırakma, örgütü feshetme konusunda, bunlar Apo fiziki özgürlüğe kavuştuğunda, onun önderliğinde yapılacak kongrenin işi. Biz şimdi tek taraflı ateşkes ilan ediyoruz. Tabii bize saldıran olursa, kendimizi savunuruz.

Kürdistan Ulusal Kongresi (KNK) Yürütme Kurulu açıklamasında şunlar belirtildi:

"Dün, Kürt sorununa çözüm arayışında tarihi bir gün yaşandı. Kalabalık bir heyet İmralı Adası'na giderek Sayın Abdullah Öcalan'la görüştü. Heyet, Sayın Öcalan'ın "Barış ve Demokratik Toplum Çağrısı" başlıklı mesajını kamuoyuna duyurdu. Bu çağrının hedefi barıştır, Türkiye ve Kürdistan'da demokratik bir toplum inşa etmektir, demokratik siyaset yürütmektir, tüm Türkiye'yi demokratikleştirmektir ve Kürt sorununu barış ve diyalog yoluyla çözmektir.

Bu, birçok taraf için harekete geçme çağrısıdır. Türk devlet yetkililerine çağrımız, savaşı durdurmaları, demokratik siyasetin önünü açmaları, Sayın Öcalan'ın özgürce çalışabileceği koşulları yaratmaları, Kürt sorununun Meclis'e getirilerek demokratik yoldan çözülmesidir.

Bu çağrı, Kürt tarafına da demokratik siyaset doğrultusunda kendini yeniden örgütleme ve siyasetin önünün açılmasıyla silahları devreden çıkarma çağrısıdır.

Bölgede yaşanan Kürt sorununun çözümsüzlüğünün giderek ağırlaştığı, bölgede barış ve istikrarı tehdit ettiği göz önüne alındığında, uluslararası güç ve kurumları, dünya kamuoyunu bu konuya sahip çıkmaya ve demokratik çözümü desteklemeye çağırıyoruz.

Biz KNK olarak bu çağrıyı önemli ve tarihi olarak görüyor, destekliyoruz. Bu fırsatı değerlendirmek ve barışçıl ve demokratik bir çözüm için tüm kaynaklarımızı seferber etmek için çalışacağız."

Öncelikle Türk devlet yetkililerini bu tarihi fırsatı kaçırmamaya, bu çağrıya olumlu yanıt vermeye, demokratik siyasetin önünü açmaya, Kürt sorununu diyalog yoluyla çözmeye çağırıyoruz.

Şimdiye kadar gelişen uluslararası tepkiler olumluydu, ancak yeterli değil. Küresel güçleri harekete geçmeye ve barış ve diyalog için rollerini oynamaya çağırıyoruz, çünkü tek başına açıklamalar yeterli değil.

Tüm Kürt parti ve örgütlerini ve Kürdistan halkını bu hassas dönemde birlikte hareket etmeye, Barış ve Demokratik Toplum Çağrısı'nı desteklemeye, birliğimizi güçlendirmeye, barış ve demokrasi mücadelesini yükseltmeye çağırıyoruz."

3 Mart 2025: Kongra Gel Eş Başkanı **Remzi Kartal** Yeni Özgür Politika'da

yayınlanan söyleşisinde diğer şeylerin yanında şunları söylüyor:

"Türkiye için artık iki temel seçenek var: ***Ya Kürtlerle demokratik bir çözüm sürecine girerek, çatışmayı sonlandıracak, siyasal ve ekonomik olarak güçlenen bir ülke hâline gelecek****.* ***Ya da*** *çatışma ortamı devam edecek ve* ***Türkiye, kontrol edilemez bir parçalanma sürecine sürüklenecek.*** *Bu nedenle, bugünkü süreç geçmiştekilerden farklı olarak devleti zorlayan derin bir krizle karşı karşıya bırakıyor. Özgür Özel'in bahsettiği son bir yıldır İmralı'da yapılan görüşmeler de bu çerçevede şekilleniyor. Bu süreç bir yıl mıdır, daha uzun mudur elimizde net bir bilgi yok.*

Kürt sorununun çözümüne yönelik sizce Türkiye'de nasıl bir yaklaşım geliştirilmelidir? Hangi adımlar atılmalı?

Öncelikli adım, Önder Apo'nun fiziki özgürlüğünün sağlanmasıdır. *Ardından, bu konu hızla parlamentonun gündemine alınmalıdır. Önder Apo'nun çağrısına yanıt olarak* ***PKK tek taraflı ateşkes ilan etmesi tarihi bir fırsattır. Ancak devletin de bu adıma uygun hareket etmesi gerekmektedir. Ateşkese riayet edilmeli, askeri ve siyasi saldırılar durdurulmalıdır****. Süreci baltalayacak ve provoke edecek politikalardan kaçınılmalı, devlet bu konuda ciddi bir irade ortaya koymalıdır.* ***Ayrıca, siyasi alandaki baskıların sona ermesi gerekmektedir.*** *Siyasi partilere, belediyelere ve gazetecilere yönelik tutuklamalar, sürecin ilerlemesini engellemekte ve toplumsal güveni zedelemektedir.*

Sürecin kalıcı ve sağlıklı ilerleyebilmesi için Kürt sorununun yasal ve anayasal çerçevede çözümüne yönelik parlamentoda gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. *Önder Apo'nun mesajının tüm siyasi partilere yöneltilmesinin temel sebebi de budur: Parlamento, bu konuda sorumluluk almalı ve gerekli adımları atmalıdır.*

İlk yasal düzenleme, Önder Apo'nun özgürlüğüne ilişkin olmalıdır. *Bunu takiben, Kürtlerin ve demokrasi talebi olan tüm kesimlerin özgürlüklerini güvence altına alacak anayasal değişiklikler yapılmalıdır. Bu tür adımlar, kamuoyuna güven vererek sürecin daha hızlı ve etkili ilerlemesini sağlayacaktır. Ancak, bu süreci sadece devletten veya hükümetten beklemek yeterli değildir. Toplumsal ve siyasal tüm dinamikler hem parlamentoda hem de toplumun diğer alanlarında bu süreci desteklemelidir. Önder Apo'nun vurguladığı gibi, demokratik zihniyetin ve toplumsal inşanın güçlendirilmesi hayati önem taşımaktadır. Bu adımlar atıldığında, sürecin sağlam bir zeminde ilerlemesi ve kalıcı bir barışın inşası mümkün hâle gelecektir."*

DEM adına Eş Başkanlar Hatimoğulları ve Bakırhan'ın yaptığı değişik açıklamalarda, DEM olarak barışın sağlanması için DEM'in üzerine düşenleri yapmaya hazır olduğu belirtildi. Sürecin şeffaf yürümesi gerektiği hakkında uyarılarda bulunuldu. Çağrı'nın PKK'ye yapıldığı, Rojava'ya mektup gittiği ve fakat Çağrının Rojava'ya olmadığı vurgulandı. Çağrının sonunda Sırrı Süreyya Önder tarafından aktarılan açıklamanın Öcalan'ın el yazısı ile kaleme alınan açıklama taslağında yer aldığı ve fakat devlet görevlisinin "gerek yok" tavrı üzerine metinden çıkartıldığı. Devlet görevlisinin bu açıklamanın toplantıda sözlü olarak yapılacağını bildiği belirtildi. Bunun dışında Abdullah Öcalan'ın CHP'nin tavrına çok önem verdiği açıklandı.

Kürt hareketinin Çağrı konusundaki genel tavrı ona barışın sağlanması açısından büyük önem atfetmek; Çağrı'ya uyacakları, Çağrı'nın kendilerine yüklediği görevleri yerine getireceklerini açıklamak fakat esasında bu Çağrı'yla devletin istediğinin yerine getirildiğini, şimdi adım atma sırasının devlette olduğunu açıklamak şeklinde oldu.

Süreç'in geldiği yer şimdilik bu. Süreç hâlâ kırılgan.

Pazarlıklar önümüzdeki dönemde de sürecek. Özellikle Rojava sorunu'nun, PYD/YPG/SDG bir türlü yeni rejim içine monte edilerek çözülmemesi hâlinde, sürecin akamete uğraması mümkün.

Fakat bu kez sürecin sonunda, devletin vereceği küçük tavizlerle PKK'nin gücünün devlete eklemlenmesi ihtimali bundan önceki süreçlerden daha çok.

Devrimci Örgütlerin Uluslararası Koordinasyonu ICOR 5. Dünya Konferansını Gerçekleştirdi!

Üyesi olduğumuz *Devrimci Parti ve Örgütlerin Enternasyonal Koordinasyonu* (ICOR)'nun 5. Dünya Konferansına delegasyonumuzla katıldık. Önceki dünya konferanslarında olduğu gibi, bu konferansta da Afrika, Güney Amerika Asya ve Avrupa'dan komünist ve devrimci örgütlerin delegasyonları uluslararası alanda devrimci eylem birliklerini sağlamak ve asgari ortaklaşalıklar temelinde devrimci tavır belirlemek amacıyla karşıtlıkların da dile getirildiği canlı tartışmalar yürüttüler.

Konferans genel hatlarıyla gayet olumlu idi. Her örgütün tartışmalara aktif olarak katılmasının imkânları vardı. Biz de her noktada görüşlerimizi dile getirdik ve mücadelesini verdik. Bu çok cepheli bir mücadeleydi.

Tartışmaların yoğunlaştığı konular şunlardı:

— Filistin-İsrail savaşı bağlamındaki değerlendirmeler. İsrail'in Gazze saldırısı ve işgalinin mahkûm edilmesi, İsrail'in Gazze'de soykırım eylemi içinde olduğu konusunda görüş ayrılığı yok. Ancak, Hamas'a karşı yaklaşım, El Kassam Tugaylarının 7 Ekim saldırısının nasıl değerlendirilmesi gerektiği konusunda derin görüş ayrılığı mevcuttu. Asya ve Afrikalı örgütlerin çoğunluğu, bizim dışımızda Kuzey Kürdistan-Türkiyeli örgütler andaki durumda Filistinli örgütlerin mücadelesine "haklı mücadele" olarak sahip çıkılması gerektiği; eleştirinin ve kendini ayırmanın doğru olmadığını savunuyorlar. Hatta 7 Ekim saldırısına "bir kahramanlık öyküsü" olarak sahip çıkılması gerektiğini söylüyorlar. Hamas'ın sivilleri hedefleyen saldırılarına karşı tavır takınılması gerektiği konusundaki eleştirilerimizi reddediyor. Filistin Kurtuluş Cephesi'nin örgütlerinin sivilleri hedef alma gibi bir pratiklerinin olmadığını, bu konuda Siyonizm'in ve emperyalistlerin bilinçli yalan haber yaydığını ileri sürüyorlar. Her ihtimalde, İsrail saldırılarının hemen ardından Gazze işgali ve bombardımanını ret ve mahkûm eden ortak bir ICOR kararının çıkarılamamış olması büyük bir zaaf olarak değerlendirildi. Buna biz de katılıyoruz. Ancak, bu zaafa karşın, diğer taraftan bu önemli konuda kamuoyu önünde açık tartışma yürütülmüş olması son derece gerekli ve olumluydu. Komünist ve devrimci örgütlerin birliğinin görüş ayrılıklarının üzerini örtmeme, tam tersine açık ve kamuoyu önünde tartışma ilkesi üzerinde yükselmesi gerektiği görüşümüzü vurguladık. ICOR bu noktada doğru yoldadır.

— Bir yanda, Parti inşası konusunda Almanya Marksist-Leninist Partisi'nin (AMLP) Lenin'in "sanayinin en önemli alanlarında" örgütlenmek, sanayi proletaryasını kazanmak adına en büyük 500 çok uluslu tekeldeki sanayi işçilerin örgütlenmesine yoğunlaşma teorisine karşı durduk… Diğer taraftan, ideolojik-siyasi bir ayrım çizgisi olarak, özelde kendini "Maocu" olarak adlandıran örgütlerin proletarya partisinin öncülüğünü "ideolojik önderliğe" indirgeyen anlayışlara karşı tavır koyduk.

— İdeolojik-siyasi tartışmanın yoğunlaştığı bir diğer nokta bu konferansta da Almanya MLP'nin başı çektiği "yeni emperyalizm" teorisi ve bundan çıkarılan siyasi sonuçlar konusu oldu. Bu bağlamda ikili bir mücadelenin gerekliliği önümüzde duruyordu: Bir yanda, "Maocu" şablonlar çerçevesinden çıkamayan, bir yanda emperyalist ülkeler, diğer yanda "yarı-feodal, yarı-sömürge"

ülkeler olarak dünyayı açıklayan örgütlerin savunuları. Diğer yanda kapitalizmin geçmişe göre oldukça gelişmesine rağmen, bizim "orta derecede gelişmiş bağımlı kapitalist ülkeler" olarak değerlendirdiğimiz ülkelerin hemen hepsinin "emperyalistleştiği", bunların "yeni emperyalist ülkeler" olarak bir kategoride ele alınması gerektiğini savunan cephe.

Tartışmalar ertesinde ICOR 5. Dünya Konferansı en önemli belge olarak Sonuç bildirgesini karara bağladı. Yeni Koordinasyon komitesini seçti.

5. Konferansın aldığı iki önemli yapısal karar vardı: Bunlardan birincisi güncel siyasi gelişmelerle ilgili kararlarda yüzde 80 yerine yüzde 50 imzayı yeterli bulan tüzük değişikliğidir. Bu, özellikle Filistin-İsrail savaşı konusunda ortak bir karar çıkarılamamış olmasından çıkarılan ders olarak gündeme geldi. Bu değişikliğe karşın, temel ideolojik-siyasi konularda görüş birliğinin sağlanması gerektiğine ilişkin ICOR tüzük maddesi ve yaklaşımı değişmedi, olduğu gibi kaldı. İlkesel itirazlarımızın ve düzeltme önerilerimizin dikkate alınmasıyla imzalamış olduğumuz ICOR kararları parti medyasında kamuoyuna sunulmuştur.

İkinci önemli karar, ICOR kadın toplantıları ve konferanslarının ICOR'un genel çalışmasının ayrılmaz parçası olarak kabul edilmesiydi. Bu çerçevede alınan "ICOR kadın çalışmasının perspektifi" başlıklı kararın çevirisini ekte yayınlıyoruz.

ICOR 5. Konferansı kadar onun ardından gerçekleştirilen Lenin semineri de genel itibari ile olumlu geçti. Elbette ki, böylesi bir çerçevede var olan ideolojik-siyasi görüş ayrılıkları üzerine derinleştirici bir tartışma mümkün değil, ancak örgütlerin karşılıklı olarak birbirlerini tanıması, dolayısıyla farklı platformlarda ortak tartışma ve mücadele çizgisinin geliştirilmesine hizmet edebilir.

ICOR 5. Dünya Konferansının Sonuç bildirgesinin kısaltılmış biçimini yayınlıyoruz. Tam metni ve alınan tüm kararları info.icor sayfasından okumak mümkündür.

Beşinci Dünya Konferansının Sonuç Bildirgesi

ICOR ile ileriye!

KURTULUŞ, DEMOKRASİ, ÖZGÜRLÜK VE SOSYALİZM MÜCADELESİNDE! İLERİ!

ICOR, 01.09.2024

I. ICOR'un 5. Dünya Konferansı büyük bir **başarıyla** Eylül 2024'te Avrupa'da gerçekleşti. Toplam 32 delegasyondan oluşan 27 ülkenin delegeleri bu konferansta yer aldı ve yüzde 50'den fazla bir çoğunluk sağlandı. Beş konuk kuruluş ise Uluslararası Koordinasyon Komitesi ICC'nin daveti üzerine katılmıştır. ICOR'un 5. Dünya Konferansı, emperyalist dünya sisteminin hızla değişen koşullarında yoğun ve derin ideolojik-politik tartışmalarıyla öne çıktı. Bu, **karşılıklı saygı ve güven ilişkiye dayanan bir temel üzerine inşa edildi.** Konferansın tamamı, ICOR'un önündeki büyük görevler göz önüne alındığında, proleter tartışma kültürü için verilen mücadele ile karakterize edildi ve bu durumun önemi arttı.

II. Dünya Konferansı **sırasında Avrupa ve Asya Kıta Konferansları gerçekleştirildi. Afrika ve Amerika kıtasal toplantıları ise daha önce gerçekleşen Kıtasal Konferansların devamı niteliğindeydi ve Ortadoğu bölgesel toplantısı gerçekleşti**.

III. Katılımcı örgütlerin devrimci gençleri, son ICOR Dünya Konferansından bu yana hayatını kaybeden marksist-leninistleri ve devrimcileri yürekten **anarak** meşaleyi taşıma sözü verdiler.

IV. Giriş kararları ezici bir çoğunlukla kabul edildi. Ana Koordinatör, Avrupa ve Afrika Koordinatörleri ile Mali Görevli, divan olarak seçildi.

V. İlk iki günün merkezinde Ana Koordinatörün **açılış konuşması,** her delegasyonun ülke raporları ve **dünya ekonomik ve siyasi durumu** ile oybirliğiyle kabul edilen ICC raporunun tartışılması yer aldı.

1. Emperyalizm, insanlığı varoluşunu tehdit eden hayati krizlere sürüklüyor: büyüyen faşizm eğilimi, nükleer risk taşıyan bir üçüncü dünya savaşı tehlikesi ve küresel çevre felaketinin derinleşmesi.

2. Birçok ülkedeki dünya ekonomik ve finansal krizi ve kâr hırsı, işçi sınıfı, köylüler ve geniş kitleler üzerinde büyük bir etki yaratmaktadır. Enflasyon, yoksullaşma, artan hayat pahalılığı, düşen ücretler vb. kitlelerden daha fazla artı değer elde etmenin bir aracı olarak kullanılmaktadır. Devrimci partilerin, bu konuyu gündemlerinde daha fazla yer vermeleri gerekmektedir.

3. Tartışma, dünyanın yeniden paylaşımı için daha fazla savaşa yol açan eşitsiz gelişmeyi doğruladı. Bir dünya savaşı tehlikesi ve emperyalistlerin buna yönelik hazırlıkları giderek artıyor. Egemenler, ICOR örgütlerinin her yerde deneyimlediği toplumsal alternatif arayışını kitlesel olarak etkileyerek başka bir rotaya sokmaya çalışmaktadır.

4. Tüm örgütlerin emperyalist dünya sistemindeki hızlı ve büyük değişimlerin analizini derinleştirerek aktif olarak tartıştığı çok net hâle geldi. Yeni sömürge ezilen ve sömürülen ülkelerin yoldaşları ile kapitalist ve emperyalist ülkelerin yoldaşları, özellikle Afrika'da ABD emperyalizminin, AB emperyalizminin, Türkiye'nin ve Hindistan'ın yayılmacı veya emperyalist politikalarını kınadılar. Yeni emperyalist ülkelerin ortaya çıkışı tezi etrafında tartışmalar farklı konularda gündeme geldi.

5. Tartışmalar, geleceğe yönelikti ve marksist-leninist partilerin ve örgütlerin kitle mücadelelerinde, ayaklanmalarda ve devrimci durumlarda nasıl öncü bir rol oynayabileceklerine odaklandı. Kenya, Bangladeş, Sri Lanka ve Hindistan'dan yoldaşlar, son deneyimlerini paylaştı. Sonuç olarak devrimci parti inşasını güçlendirme gerekliliği üzerine bir tartışma yapıldı.

6. Toplam 32 ülke raporunun kısa sunumu tartışmayı zenginleştirdi ve birçok yoldaş son dünya konferansı ve kararlarından bu yana görevler ve deneyimler hakkında daha fazla rapor olması gerektiği konusunda hemfikir oldu. Birçok yoldaş emperyalizmin istikrarsızlığından, faşist ve sağa doğru gelişiminden, kitlelerin ve işçi sınıfının büyüyen mücadelelerini anlattı. Emperyalist ülkelerdeki faşist gelişme, diğer ülkelere karşı saldırganlık ve savaşa, ayaklanma ve devrimlerin bastırılmasına hazırlıktır.

7. Giriş konuşmasında son üç yıldaki güçlü işçi mücadelelerine genel bir bakış sağlandı. Ancak tartışmada, özellikle Volkswagen gibi uluslararası tekellerin üretim ağlarında işçi mücadelelerinin pratik koordinasyonu ve işbirliğinin yeterince gelişmediği de değerlendirildi. İşçi sınıfının öncü rolü olmadan proleter devrim olmaz ve ICOR örgütleri bunun için çalışmalıdır.

8. Ukrayna'daki savaş, emperyalist Rusya ile temel savaş kışkırtanı olarak NATO, AB ve ABD tarafından desteklenen işbirlikçisi Zelensky rejimi arasında haksız bir emperyalist ve emperyalistler arası saldırı savaşı olarak değerlendirildi ve mücadelenin bu güçlere karşı yöneltilmesi gerektiği vurgulandı. Bazı delegasyonlar Ukrayna'yı faşist bir hükümet olarak nitelendirdi. Lenin'in dediği gibi, savaş iç savaşa dönüştürülmelidir.

9. Küresel çevre felaketi ve çevre krizinin, hükümetlerin dünya çapında sağa doğru gelişmesi ve bunun yarattığı faşist tehlike nedeniyle daha da kötüleştiği konusunda mutabakat sağlanmıştır. Sadece insanlık ve doğanın birliğine odaklanan üretim, tüketim ve dağıtım paradigmalarının olduğu bir sosyalist toplum, insanlara bir gelecek sunabilir.

10. Yoldaşlar artan baskı, hapishane, işkence ve katliamlar hakkında bilgi vererek, acil kamu dayanışması ve güvenlik meseleleri konusunda bilinç oluşturma çağrısında bulundu.

11. Konferansta ICOR'un kitleleri sosyalist bir geleceğe çekmek ve onların soru ve ihtiyaçlarına cevap vermek için anti-revizyonist ve anti-reformist duruşu vurgulandı.

ICOR'un bugün temelde çok birleşmiş olduğu ve yeni olgular ve temel değişiklikler konusunda kapsamlı bir şekilde birlik arayışında olduğu gerçeğini göz ardı edemeyiz. Bu, ICOR'un açık bir kapı siyasetiyle karşıladığı diğer devrimci partiler için caziptir.

12. 5. Dünya Konferansı, tartışılan çeşitli konulara diyalektik yöntemi uygulama konusunda güçlü çabalar gösterdi ve çelişkilerde birlik ve mücadele belirleme ve çözüm konusunda kesin olmaya çalıştı.

13. Tartışma, proleter ideolojinin burjuva ideolojisine karşı savaşında önemli bir birleşme oldu ve "Lenin'in Öğretileri Yaşıyor!" seminerine iyi bir hazırlık sağladı.

VI. Katılımcılar, Filistin ile dayanışma etkinliği düzenledi. Hazır bulunan tüm ICOR örgütleri, sosyalizme giden yolda devrimci-demokratik bir bakış açısıyla Filistin kurtuluş mücadelesine tam destek verme konusunda anlaştı. Henüz çözüme kavuşturulmamış farklılıklar, ortak zemini ve birlikte örülen pratik dayanışmayı engellemedi.

VII. ICOR Kadınları, deneyimlerin paylaşıldığı ve kadınların kurtuluş mücadelesine dair perspektiflerin tartışıldığı ayrı bir toplantı düzenledi. Bu görüşmeler, 8 Mart'ta kadın hareketinin sosyalist kökleri için kampanya yürütme, kadın eylemleri ve grevlerine uluslararası delegasyonlar örgütleme, Dünya Kadınlar Konferansı ve teorik kadın seminerine destek verme, ayrıca ICOR kadın konferansları ve koordinasyonunu düzenleme gibi konularda bir bildirgede konferansa sunuldu.

VIII. ICOR devrimci gençlik örgütleri, çalışmalarını ilerletmek için bir toplantı gerçekleştirdi. Gençlik ile ilgili bir bildirge, net bir planla kabul edildi. ICOR, dünya konferansında gelecek nesil değişimi için daha genç bir temsiliyet gördü ve seçimlerde genç devrimcilerle organlarını yeniledi.

IX. ICOR'un çalışmaları için sonuçlar

Son Dünya Konferansı, bizi **hızlı, çoğu zaman öngörülemeyen değişimlere ve aynı zamanda devrimci gelişmelere** hazırladı**. Bu durum, üç yıl önce ayrıldığımızda gerçek olmaya başladı.**

ICOR**, pratik işbirliği ve koordinasyonunu daha da** geliştirmeli **ve atak kampanyalar yürütmelidir.**

a) ICOR, **işçi sınıfı arasında**, özellikle de büyük sanayi fabrikalarında ve sendikalarda **çalışma** konusunda deneyim paylaşımında bulunmak için uygun yollar bulacaktır.

b) 5. Dünya Konferansı, bir önceki Dünya Konferansı'nın **emperyalizm** ve emperyalist dünya sisteminin koşullarındaki değişiklikler hakkında **bilinç oluşturma** ve eğitimi yoğunlaştırma ve bu çalışmayı **faşizm** anlayışıyla genişletme kararını teyit eder.

c) Yeni bir **Ortadoğu Bölgesi** oluşturuldu ve bu bölge, ilk bölgesel konferansını gerçekleştirip bölgesel koordinatörlerini seçti.

d) 5. Dünya Konferansı, Filistin halkına yönelik Siyonist Apartheid rejimi tarafından gerçekleştirilen soykırıma karşı **Filistin kurtuluş mücadelesiyle kesintisiz dayanışmayı yoğunlaştırma** kararı aldı. Bu temel, protesto faaliyetlerinden Gazze'de bir hastanenin yeniden inşasına kadar uzanan kararlarla zenginleştirildi.

e) ICOR, 1-7 Ekim2024 tarihleri arasında **Filistin kurtuluş mücadelesiyle dayanışma haftası** düzenleyecektir.

f) **Filistin konulu çevrimiçi derginin ikinci baskısının** yayınlanması kararı yeniden teyit edilmiştir.

g) ICOR, **Türkiye'deki NATO 2026 zirvesine** karşı protestolar için uluslararası bir **anti-emperyalist destek kampanyası** düzenleyecektir.

h) ICOR örgütleri geniş anti-faşist ittifaklar için kampanya yürütür ve bizzat faşizme karşı aktif bir mücadele yürütür.

i) Gençlik örgütlerinden yoldaşların konferansa katılımı ICOR'u güçlendirecektir.

j) ICOR, popülerliğini artırmak ve yeni üyeler kazanmak için **sosyal medyayı** daha fazla kullanacak ve ICOR'un web sitesini geliştirecektir.

X. ICOR mali kaynaklarını faaliyetlerini, toplantılarını ve konferanslarını genişletmek için harcamıştır. Kitleler arasında bağış toplayarak ve ortak projeler gerçekleştirerek **mali çalışmaları** daha da geliştirmeliyiz. Tartışmalarda gelir elde etme

5. Dünya Konferansı Kararı

ICOR kadınları için perspektifler!

ICOR, 1. 9. 2024

Kriz içindeki emperyalist dünya sisteminin dünya kadınları üzerindeki ciddi sonuçları göz önünde bulundurularak, ICOR'un 5. Dünya Konferansı'nda ayrı bir kadın toplantısında kadınların ezilmesine karşı mücadeledeki deneyimler ve değerlendirmeler paylaşıldı. ICOR'un kadın kurtuluş mücadelesine yönelik bilinç yükseltici ve devrimci çalışmaları için aşağıdaki perspektifler geliştirildi:

Kadınların ezilmesi sistemin doğasında vardır, kadınların kurtuluş mücadelesinin çözümü ancak devrimci toplumsal dönüşümle mümkündür. Devrimin öncü gücü olarak işçi sınıfı ile kadın hareketi arasındaki ittifak pratikte güçlendirilmelidir.

ICOR olarak kadın hareketinde sosyalist perspektifi güçlendiriyor ve 8 Mart etrafında sosyalist gelenek ve kadın kurtuluş mücadelesinin kökleri hakkında geniş bir eğitim kampanyası örgütlüyoruz.

Kadınların kurtuluş mücadelesindeki önemli yıldönümleri ve olaylar ICOR'un teması hâline gelmelidir.

Kadın mücadelelerine, protestolara, grevlere ve konferanslara ortak ICOR delegasyonları, birbirlerinin mücadelesini güçlendirmek ve deneyim alışverişinde bulunmak için etkili bir araçtır.

ICOR kadınları militan kadın örgütleri (örneğin Kadın Siyasi Konseyi) tarafından düzenlenen etkinliklere katılmaktadır.

ICOR'un kadın özgürlüğü broşürü gibi yayınlar, kadın örgütlerinin teorik ve programatik gelişimine önemli bir katkı sağlamaktadır.

Kadınların özgürleşmesine ilişkin ICOR broşürü gibi yayınlar teorik ve programatik tartışmalara önemli bir katkı sağlamaktadır. Web seminerleri ağ kurma, deneyim ve pozisyon alışverişi için bir araçtır.

Kadın kitle hareketinin önemli bir niteliksel dayanışma eylemi olarak, Gazze'deki hastane projesi için bir ICOR kadın tugayı seferber edilmiştir.

Dünya Tabandan Kadınlar Konferansı, ICOR kadınları olarak desteklediğimiz ve görünür bir devrimci çekim merkezi oluşturmak istediğimiz dünya çapındaki kadın hareketinin önemli bir kazanımıdır. Dünya kadınlarının 2025 yılında Nepal'de düzenlenecek teorik semineri için aktif olarak seferber oluyoruz.

Kadın konferansları ve koordinasyonları ICOR'un niteliksel bir gelişimidir. ●

konusunda yaratıcı fikirler ortaya çıktı.

(...)

XIV. Konferans çok taraflı bir örgüt ekibi tarafından mükemmel bir şekilde organize edildi. Aralarında 21 uluslararası tugay mensubunun da bulunduğu 115 yoldaş ile çok taraflı işbirliğinde yeni bir düzeye ulaşıldı.

ICOR ile ilerleyin!

Kurtuluş, demokrasi, özgürlük ve sosyalizm için mücadelesinde ileri!

Sosyalizm ve komünizme doğru ileri!

Tüm ülkelerin işçileri, birleşiniz!

Tüm ülkelerin işçileri ve ezilen halklar, birleşiniz!

Tüm ülkelerin işçileri ve tüm ezilenler, birleşiniz! ●

TKP-ML 2. Kongresi'ni yaptığını duyurdu. Görüş değişiklikleri var! Ama temel pozisyonlarda geçmiş yanlışlardan köklü kopuş yok!

Aralık 2024'te TKP-ML 2. Kongresi'ni gerçekleştirdiğini kamuoyuna duyurdu. Bu kongrede temel sorunlarda çizgi değişikliğinin olup olmadığı elbette merak konusuydu. Web siteleri üzerinden kamuoyuna açmış oldukları belgeleri inceledik. Çizginin temel unsurlarında yapılan veya yapılmayan değişiklikler hakkında çıkardığımız sonuçları özet olarak okurlarımıza aktarmak istiyoruz.

Belgeleri incelediğimizde gördük ki, 2019'da bölünmeyle sonuçlanan 1. Kongre'nin yerine getiremediği görev gerçekleştirilmiş, bu ikinci Kongre "sosyo-ekonomik yapının analizi"nin yapıldığı ve "Tüzüğün güncellendiği" TKP-ML'nin program kongresi olmuştur. Resmî web sitelerinde 2024 Programı ve Tüzüğü yer alıyor. Dolayısıyla dileyen herkesin belgeleri incelemesinin imkânı mevcuttur.

Önce değişmeyenlerle başlayalım:

"Maoizm"den kopuş yok!

2. Kongre duyurusunda olduğu kadar, programın girişinde de vurgulandığı ölçüde "insanlığın kurtuluş yoluna ışık tutan **Marksist-Leninist-Maoist dünya görüşü"** tezinden herhangi bir vaz geçiş söz konusu değildir. TKP-ML her ne kadar "içinde bulunduğumuz çağ, "emperyalizm ve proleter devrimler" çağıdır." doğru tespitiyle kendilerini açıkça Maocu olarak tanımlayan "ortodoks" Maoculardan biraz farklı bir duruş gösterse de Marksizm-Leninizm-Maoizm üçlemesi üzerinde yükselen temel ideolojik pozisyonuyla açık revizyonist "Mao Zedung Düşüncesi" savunuculuğundan kopamadığını göstermektedir. Bu anlamda TKP-ML ve Bolşevikler ayrılığının ideolojik-siyasi hesaplaşma belgelerinde savunduklarımız esası itibariyle hâlâ geçerliliğini koruyor.

TKP/ML İkinci Kongresi utangaç Maocu pozisyonunu koruyor.

Genç ve yeni okurlarımız için kısaca: Biz Mao Zedung'u Çin devriminin tartışmasız önderi, büyük bir marksist-leninist devrimci olarak değerlendiriyoruz. Fakat, Mao Zedung büyük bir ML olmasına rağmen, bir dizi konuda ML'den sapma teşkil eden hatalar da yapmıştır ve bunların açık ve tutarlı bir özeleştirisi yoktur. Mao Zedung'un Marx, Engels, Lenin, Stalin ile aynı düzeyde ele alınması yanlıştır. Hele hele "Marksist-Leninist-Maoist dünya görüşü" dendiği yerde, "Maoizm, çağımızın Marksizm'idir" revizyonist tezi bir başka düzlemde yeniden üretilmiş olmaktadır, ki bunu da kökten reddediyoruz.

"Maoizm"den köklü kopuş gerçekleştirilemediği için, kuruluşundan kendi deyimleriyle "yarım asır sonra" da aynı yanlışları tekrarlayıp duruyorlar. TKP-ML 2. Kongresi belgelerinde tırnak içinde de olsa "Değişen Türkiye" gerçekliğini kabul ediyormuş gibi görünmelerine karşın, Türkiye'nin bugünün dünyasında emperyalist sistem içindeki konumu, sosyo ekonomik yapısı, devrimin yolu ve komünist partisi olma iddiasıyla çıkan bir partinin önünde duran temel görevin tespit edilmesi gibi temel noktalarda geçmişin yanlışlarından bir kopuşu da gerçekleştiremiyorlar.

Sosyo ekonomik yapı konusunda kısmi "değişiklik"

TKP-ML ikinci kongresi nihayet sosyo-ekonomik yapı tartışmasında kısmen de olsa yeni bir şey söyleme noktasına gelebilmiştir. O da "yarı-sömürge yarı feodal Türkiye" tespitinde **yarım** bir değişikliktir: "yarı sömürge" tespiti olduğu gibi kalmış, "yarı feodal" tespitinden vazgeçilmiş. Kongre duyuru bildirisinde bunu şöyle özetliyorlar:

*"2. Kongremiz ayrıca partimizin yarım asırı aşan mücadele tarihinde önemli bir tartışma konusu olan Türkiye'nin ekonomik ve sosyal yapısını analiz etti ve belli sonuçlara ulaştı. Partimizin 2. Kongresi, Türkiye'nin toplumsal formasyonunun **komprador kapitalist ve feodal kalıntıların hakim olduğu bir ekonomik yapıda** olduğunu, buna bağlı olarak Türkiye devriminin niteliği ve yolunun değiştiğini tespit etti."*

2019'daki 1. Kongrelerinde daha hâlâ Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısının "yarı sömürge-yarı feodal" olduğunu savunurken, "feodalizmin çözülme süreci"nde olduğunu söylüyorlardı. 2019'da bir yandan "nüfusun çok büyük bir kısmı büyük şehirlere taşınmıştır, dolayısıyla halk hareketlerinin ana gövdesi de büyük şehirlere kaymıştır" diyor ve buna rağmen "yarı-feodal" değerlendirmesinde inatla ısrar ediyorlardı. Şimdi nihayet feodalizmin "çözülme süreci"nin ülkeyi "yarı-feodal"likten çıkaracak derecede olduğunu söyleyebiliyorlar! Demek oluyor ki, bizim 1980'lerde söylediğimizi, ancak şimdi, 2024 sonunda söylüyorlar! Biz Kuzey Kürdistan-Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısında önemli bir değişiklik olarak bir tarım ülkesi olmaktan çıkıp "sanayi ülkesi" hâline doğru gelişmesini bilimsel verileriyle 80'lerden itibaren ortaya koyduk. Sadece biz değil, ülkelerin ekonomik ve sosyal gelişmelerini izleyen "bağımlı" ve "bağımsız" burjuva bilim kurumları/kuruluşları da bu gelişmeleri somut verileriyle ortaya koydu. T.C. devletinin bizzat kendisi kır-kent ilişkisini ve demografik gelişmeyi izliyor ve istatistikleri her yıl ortaya koyuyor. Bütün bunları da bir kenara bırakalım, "ideolojik körlük gözlüğü" takmış olmayan, ülke gerçekliğiyle biraz olsun ilgilenen hemen herkesin apaçık görebileceği bir durumda düne kadar "yarı-feodal yarı-sömürge" tekerlemesinde takılınıp kalınmış olmasına söyleyecek bir şey bulmak zordu ve zor doğrusu. Şimdi bu "yarı-feodal" kamburunu atmış durumdalar, ama "analiz" adına sosyo-ekonomik yapı konusunda gayri-bilimsellikten kurtulmuş değiller.

Programda sosyo ekonomik yapı konusundaki değişiklik şöyle anlatılıyor:

"21. yüzyılla birlikte emperyalizmin uluslararası iş bölümünü kendi sömürüsü ve çıkarları doğrultusunda yeniden örgütlemesiyle, aralarında Türkiye'nin de olduğu yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerin sosyal ve ekonomik yapısında önemli değişiklikler yaşanmıştır. Yarı-sömürge yarı-feodal sosyal ve ekonomik yapı; yarı-sömürge sosyal ve ekonomik yapıya evrilmiştir. İktidardaki büyük toprak ağalarının etkisi önemli oranda azalmıştır. İktidardaki komprador bürokrat burjuvazinin yerine, komprador burjuvazinin ağırlığı artmıştır.

(...)

Türkiye, günümüzde artı-değer sömürüsünün hâkim olduğu, feodalizmin kalıntılarının varlığını korunmakla birlikte önemli oranda gerilediği komprador kapitalizmin hakim olduğu bir sistemdir."

Buraya öncelikle şu notu düşelim: Geçmişteki bütün tartışmalarımızda bize karşı inatla savundukları ,emperyalizm bütün hat boyu gericidir- o nedenle feodalizmi çözmez, çözemez!' tezinden, iler-tutar yanı olmayan söz konusu teorik yanlıştan sessiz sedasız vaz geçilmiş. Bunun bir özeleştirisinin olup olmadığını merak ediyoruz doğrusu! Şimdiye kadar "özeleştiri" türünden bir şeye rastlamak pek mümkün olmadı, o nedenle çok da beklentiye girmiş değiliz.

Esas konumuza geri dönecek olursak: TKP-ML, önce T.C.'nin emperyalizme bağımlılık derecesini "emperyalizmin yarı-sömürgesi", somutta da ABD emperyalizminin "yarı-sömürgesi" olarak görme noktasında ısrar etmeye devam ediyor. Aradaki bağımlılık ilişkisi adeta biri emreder, diğeri itirazsız uygular türünden bir "efendi-uşak" ilişkisi olarak tanımlanıyor. Çizilen tabloya göre "Türkiye esas olarak ABD emperyalizminin boyunduruğu altındadır." O özellikle Ortadoğu'da ABD emperyalizmin çıkarları için önemli bir "rol oynamaktadır" vs. vb. Ve TKP ML için Türkiye'de egemen olan burjuvazi komprador burjuvazidir. Yani emperyalist devlet, şirket, tekellerin **acenteliğini** yapan bir burjuvazidir. O emperyalist efendilerinin söylediğinin dışına çıkamaz! Bu görüşün Türkiye gerçekliği ile ilgisi yoktur. Türkiye'de egemen olan burjuvazi çoktan "komprador burjuvazi" olmaktan çıkmıştır. Kendisi, kendi çıkarları doğrultusunda hareket eden tekelci burjuvazi hâline gelmiştir. Kuşkusuz emperyalist büyük güçlerin burjuvazisi ile göz hizasında yarışacak güçte değildir. Fakat artık emperyalistlerin her dediğini yapma zorunluluğundan uzaklaşan bir güce erişmiştir.

TKP ML ikinci Kongresi'nde KK/T de egemen olan burjuvaziyi komprador olarak niteledikten sonra, "komprador burjuvazi"yi "bürokrat komprador" ve "komprador" klikler olarak sınıflandırılıyor ve bunların hepsinin "emperyalizmin uşaklığını" yapma konusunda yarıştıklarını söylüyor. "son çeyrek asırlık tarihi R. T. Erdoğan önderliğinde Türkiye pazarının emperyalist sermayenin çıkarlarına göre şekillendirilmesi" üzerinde kurulduğu, bu dönemde sermayenin el değiştirdiği, bunun eski kompradorların ve bürokrat kompradorların yerine "yeni yetme kompradorların" geçmesi biçiminde olduğunu savunuyor.

Bu değerlendirmeler aynı şekilde, kesinlikle bu günün Türkiye gerçekliğiyle bağdaşmamaktadır.-KK/T dünya emperyalist sisteminin bir parçası, uluslararası bölünmede "gelişmekte olan ekonomiler" kategorisi içinde yer alan bir ülkedir. Hâlâ dünyaya egemen bir avuç emperyalist güç kategorisi içinde değil, bağımlı ülkeler kategorisi içinde yer alan bir ülkedir. Ancak buradan Türkiye'nin ABD'nin ya da bir başka emperyalist büyük gücün "yarı-sömürgesi", "uşağı" olduğu sonucu çıkarılamaz. T.C.'nin bağımlılık ilişkisi, "yarı sömürge" "yeni sömürge" biçiminde bir bağımlılık ilişkisi olmaktan çoktan çıkmış durumdadır. Bu bağımlılık salt ABD emperyalizmiyle de sınırlı değildir. Emperyalist dünya sistemiyle tam entegre olma durumuyla bağ içinde birçok emperyalist güçle bağımlılık ilişkisi içindedir. T.C. devletinin sahibi bağımlı olduğu emperyalist ülkeler değil, bizzat işbirlikçi tekelci büyük Türk burju-

vazisidir. 1990'ların ikinci yarısından beri hızla palazlanan işbirlikçi büyük Türk burjuvazisi emperyalist sistem içerisinde yerini sağlamlaştırırken, aynı zamanda dünya pazarında kendi çıkarları doğrultusunda hareket alanını genişletmeye çalışmaktadır. TKP-ML'nin iddiasının tersine son çeyrek asırda belirleyici olan, Türkiye'nin "emperyalist sermayenin çıkarlarına göre şekillenmesi" değil, **bilakis esasta ve öncelikle Türk burjuvazisinin çıkarlarına** göre şekillenmesi olmuştur. İşbirlikçi tekelci Türk burjuvazisi daha da büyüyerek kalıbına sığmama, dünya pazarına açılma konusunda epey yol katetmiştir. Günümüz emperyalist dünyasının çok kutupluluğundan da faydalanmaya çalışarak daha da ileriye gitme niyetindedir. Bu süreçte yer yer bağımlı olduğu emperyalist büyük güçlerle de kendi çıkarları çatıştığında "kafa tutmaya" çalışmaktadır. Bunun onlarca örneğini yaşadık, yaşıyoruz. Son on yılda ABD emperyalizmi Rojava'da PYD'yi korumaya çalışmasına karşın, Türkiye'yi zaptetmekte zorlanmıştır, zorlanmaktadır. Bugün Türk devleti ABD'ye rağmen Suriye'de Kürtlerin devletleşmelerine izin vermeyeceğiz çıkışında diretmektedir. Ve PKK'ye, YPG'ye ve PYD ye karşı sürekli saldırı içindedir. T.C.'nin güneyde "Kürdistan kurdurmayacağız" kararlı çığlıklarında başarılı olmasa dahi, gerçek şudur ki, T.C. "yarı sömürge"lik pozisyonunun gerektirdiği uşaklık durumundan öte bir hâl ve tavır sergilemektedir. Bunu bugün bütün dünya görüyor, fakat TKP-ML göremiyor!

Elbette ki, son tahlilde dünyada en büyük haydutların sözü geçerlidir. O nedenle, T.C. de gücünü aşan, bağımsız takılma hayalleri konusunda birçok hâlde boyunun ölçüsünü almakta, başta ABD olmak üzere büyük emperyalist güçlerin yaptırımlarına maruz kalmakta, geri adım atmak zorunda kalmaktadır. Fakat, Türk burjuvazisinin andaki konumu ne 2000'li yılların başlarındaki, ne de hele hele "yarı sömürge" değerlendirmesine haklılık kazandıran 1972'deki konumu değildir. O artık acentesi olduğu emperyalist devlet ve tekellerin değil, öncelikli olarak kendi sınıf çıkarlarını formüle eden ve onları gerçekleştirme doğrultusunda adımlar atan bir konumdadır. Askeri saldırganlık, Afrika ve Ortadoğu başta olmak üzere çeşitli bölgelerde etki alanlarını genişletme/yayılmacılık yönünde attığı adımlar... bütün bunlar aynı zamanda Türk büyük burjuvazisinin geldiği noktayı ve esas eğilimini de göstermektedir.

Türkiye'nin ekonomik alt yapısı açısından son 30 yılda katetmiş olduğu yol, tekelleşme oranı, savunma sanayiinde geldiği nokta hiç de küçümsenmeye izin vermiyor. Bunlar üzerine somut verilerle sürekli yazıyor, değerlendirmelerimizi devrimci kamuoyuna sunuyoruz.

TKP-ML'nin 2024 sonunda, son geldiği nokta, bütün bu gelişmelere hâlâ gözünü kulağını kapatarak, eski bildiğine sarılma noktasıdır. Sosyo-ekonomik yapı araştırması yapma adına sayfalar dolusu veri vb. Aktarıyorlar, fakat bu veriler vb. hep aynı "ezber"lerinin altını doldurma çabası olarak kullanılıyor. Çıkardıkları sonuç şöyle:

"Türkiye pazarının uluslararası sermayenin çıkarları doğrultusunda yeniden düzenlenmesi, kuruluşundan itibaren emperyalist sermayeye bağımlı bir ülke olarak, yarı-sömürge Türkiye'nin, "ihracata dayalı sanayileşme" modeli olarak propaganda edilen "kalkınma" söylemleriyle yarı-sömürge koşullarının güncellenmesi ve derinleşmesiyle sonuçlanmıştır. Kalkınma olarak propaganda edilen sanayileşme hedefi gerçekte emperyalist sermayenin talep ve ihtiyaçları doğrultusundadır ve buna uygun bir sanayileşmedir." (S. 100)

"Türkiye'nin sanayi üretimi esas olarak dışardan aldığı parçaları montajlayan bir üretime dayalıdır." (s. 102)

"Yerli ve Milli" Savunma Sanayi

Gelinen aşamada iktidar partisinin kitle desteğinin önemli araçlarından biri olarak kullanılan "yerli ve milli" otomobil ve İnsansız Hava Aracı (IHA), Silahlı Hava Aracı (SIHA) olarak propaganda edilen üretimin gerçekte, dışa bağımlı bir üretim olduğunu, montaj sanayinin ürünü oldugunu ifade

etmek gerekir. Bu gerçeğe rağmen iktidar, denetimindeki medya aracılığıyla bu alanlardaki üretimlerin "yerli ve milli" olduğunu propaganda etmektedir." (S. 105)

Son çeyrek asırda "yarı sömürge"lik durumu değişmemiş, hatta daha da derinleşmişmiş! Savunma sanayii dâhil olmak üzere, her şey "montaj sanayii" imiş. Yazık! Gerçekten yazık, özelde de komünizme ilgileriyle bu çevrelere katılan gençlerin bilinçlerinin bunlarla bulandırılıyor olmasına çok yazık!

"Halk savaşı"na ne oldu?

TKP-ML 2. Kongresi İbrahim Kaypakkaya önderliğinde partinin kuruluşundan bu yana devrimin yolu olarak savunulduğu biçimiyle "halk savaşı"ndan vaz geçmiş durumdadır. Kongr'nin yapmış olduğu en önemli değişikliklerden biri de bu olmuştur. Bu konuda da esasta, geçen Kongre'deki kendi yarattıkları çelişkiyi kaldırma hamlesini gerçekleştirerek, yarım bıraktıkları şeyi tamamlamış durumdalar. Bölünmeyle sonuçlanan 1. Kongrelerinde "halk hareketlerinin ana gövdesi de büyük şehirlere kaymıştır" tespiti yapılmasına rağmen, "devrimin yolu uzun süreli halk savaşıdır", "şehirlerin kırlardan kuşatılması" siyasetinden vaz geçmemişlerdi. Şimdi artık "Devrimimizin izleyeceği yol Demokratik Halk Devrimi'dir." diyor ve altını şöyle dolduruyorlar:

"Türkiye'de Demokratik Halk Devrimi şehirlerden kırsal bölgelere doğru gelişecektir. Bunun iki nedeni vardır.

Birincisi, Türkiye'de nüfusun ezici bir çoğunluğunun şehirlerde, yarısının ise büyük şehirlerde yaşamasıdır.

İkinci nedeni ise Demokratik Halk Devrimi'nin görevlerinin kapsamındaki değişimdir. Feodal üretim ilişkilerinin kalıntılar halinde var olması, DHD'nin görevlerini azaltmış ve sınırlarını daraltmıştır. Türkiye'de demokratik devrim, ulusal devrimle ayrılmaz bir şekilde birleşmiştir. Türkiye'ye özgü olan şey demokratik devrimin görevleri ile emperyalizme karşı ulusal devrimin görevlerinin birleşmiş olmasıdır."

"Türkiye'de Demokratik Halk Devrimi kendine has özgünlükler taşıyacaktır. Silahlı mücadele ve özgün olarak gerilla savaşı önceki örneklerin aynısı olmayacaktır. Türkiye'nin kendine has özellikleri, bulunduğu bölge itibariyle farklılıkları vardır. Devletin merkezi otoritesi, militarist gelişkinliği önemli seviyededir. Kitlelerin talepleri biçim olarak farklıdır. Köylülüğün sosyal yaşamı değişim göstermiştir. Toprak ve tarıma dayalı çelişkiler gücünü korurken işçi sınıfının nicel ve nitel gelişkinliği artmıştır."

Programın hiçbir yerinde "halk savaşı" kavramı geçmiyor. Böylelikle de, her yeni seçilen MK'nın bir önceki MK'yı "halk savaşı"nı yürütmeme konusunda eleştirdiği "gelenek"ten bir nevi kurtulunmuş olunuyor. Fakat, sorun bununla bitmiyor elbette. TKP-ML devrimin görevleri ve devrimin yolu konusunda temelden yanlış pozisyonlarda durmaya devam ediyor. Baştan yanlış analiz yapılınca, başka türlüsünün olması da zaten beklenemezdi. Bu yanlışları ana başlıklar olarak şöyle sıralayabiliriz:

— Türkiye'yi emperyalizmin "yarı sömürgesi" olarak gördüklerinden, bunun bir sonucu olarak Demokratik Halk Devrimi'nin görevlerini yanlış tanımlıyorlar: "Demokratik Halk Devrimi sürecinde ise baş çelişki, komprador kapitalizm, feodal kalıntılar ile geniş halk yığınları arasındaki çelişkidir." diyorlar. Eğer burjuvazi komprador nitelikte ise, ülke yarı sömürge konumunda ise, ülkenin bu durumda bağımlı olunan emperyalist güçlere karşı da yürütülecek bir anti-emperyalist, ulusal kurtuluş devrimi gündemde olmak zorundadır. Biz, demokratik devrimde anti-emperyalist mücadelenin rolünün "ulusal kurtuluş" anlamında değil, ancak dolaylı olarak "bağımlılıktan" kurtuluş olacağını savunuyoruz. Türkiye'de işçi sınıfı ve emekçilerin baş düşmanı şu veya bu emperyalist dış güç değil, egemen işbirlikçi Türk burjuvazisidir, onun devleti T.C. devletidir.

— "Halk Savaşı" stratejisinden vaz geçilmesine karşın, Türkiye'de en başından

itibaren esas mücadele biçiminin "silahlı mücadele" olduğu savından da vazgeçilmiyor. Türkiye gerçekliğinden uzak, yanlış bir siyaset! Bugün Türkiye'de devrimci durum yok! Komünist ve devrimci hareketin geniş kitlelerle bağları son derece zayıf. Genel olarak devrimci ve komünist örgütlenmeler en güçsüz, en zayıf dönemlerinden birini yaşıyorlar. Kürt ulusal kurtuluş hareketini bir kenarda tutarsak, işçi sınıfı hareketi ve ezilenlerin hareketleri en alt seviyelerde cereyan ediyor. Böyle kalmaz elbette, değişir! Fakat, komünistler gelecekte olabileceklere bugünün gerçekliğinden hareket ederek çare aramak zorundadırlar. Andaki durumda "silahlı mücadele esastır" tespiti işçi sınıfı ve halk yığınlarının içinde bulunduğu durumu da tamamen hiçe sayan "sol"cu bir tespittir. TKP-ML bunu "küçük gruplar, büyük cüretler" temelinde, gerilla mücadelesinin devrimin başından sonuna kadar uygulanabilir olduğu" şeklinde açıklıyor. Pratikte ise bunların web siteleri üzerinden propagandasını yaptıkları "belediye otobüsü yakma", "mahallede uyuşturucu çetelerine karşı" darbeler türünden eylemler olduğunu görüyoruz. Özelde maceracı gençlik üzerinde etkili olabilen, ancak halk yığınlarından kopuk, küçük burjuva sol-maceracı eylemlerin bu şekilde savunulması ve uygulanmasının ne adına olursa olsun faydadan çok zararı vardır. Sonuçta devrimin silahlı mücadeleyle olacağı doğru ml önermesinin, Mao Zedung'un "iktidar namlunun ucundadır!" isabetli şiarının kötü bir karikatürü olmaktan öte gidememektedir.

— TKP/ML 1972 çizgisinin yanlışlarına sarılmakla kalmıyor, sözde çok savundukları "İbrahim Kaypakkaya"nın daha da gerisine düşüyor. İbrahim Kaypakkaya'da Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin özel bir yeri ve buna uygun parti yapılandırması, "Doğu Anadolu Bölge Komitesi" vardı. İbrahim Kaypakkaya'nın revizyonizm- oportunizmle mücadele içindeki en önemli kazanımlarından biri onun ulusal sorun bağlamındaki doğru pozisyonlarıdır. Biz bunlara sahip çıktık ve daha da ilerlettik, T.C.'nin iç sömürgesi olan Kuzey Kürdistan'ı adlandırdık ve buna uygun olarak kendi merkezi, yayın organı ve örgütleriyle Kuzey Kürdistan Bolşevik Partisi'nin inşası görevini önümüze koyduk. TKP/ML programı ve tüzüğünde ise **bu konuda parti yapılandırması-örgütlenmesiyle ilgili** bir şey yoktur! İbrahim Kaypakkaya'nın savunduğu "DABK" dahi yoktur!

Devrimci durum değerlendirmesine ne oldu?

Temel görüşlerden bir diğerinde değişiklik olup olmadığını şimdiye kadar kamuoyuna açıklanmış belgeler temelinde değerlendirmemiz mümkün olmadı. Bu da yine Bolşevikler olarak ayrılığımızdan beri tartışma ve ayrışma noktası olan "Yarı feodal-yarı sömürge ülkelerde devrimci durumun sürekliliği" yanlış teziyle ilgilidir. Programda bununla ilgili bir şey söylenmediğine göre, herhalde vaz geçmiş durumdalar. Fakat, tüm diğer noktalarda olduğu gibi, burada da yapılan değişikliklerin hangi tartışmalar temelinde olduğu, geçmişte savunulan görüşleri nasıl değerlendirdiklerini vb. öğrenmek mümkün olmuyor. Özeleştiri ise herhâlde TKP-ML'nin lügatinde olmayan bir kavram, bir edim olarak kalıyor.

Sonuçta yine değişen pek bir şey yok! deme noktasına geliyoruz. 1980'lerde, 90'larda yaptığımız ideolojik-siyasi hesaplaşmalar özde güncelliğini koruyor.

20 Ocak 2025 ●

Not: Biz bu yazımızda tkpml.com sitesinde yayınlanmış olan "2024 Programı", Komünist 79 olarak yayınlanmış olan "Emperyalizm ve Dünya Halklarının Mücadelesi ve "Yeni Türkiye": Fırtınaya Hazırlanmak! TARİHİN DOĞRU TARAFINDA OLMAK" başlıklı 203 sayfalık "Analiz"i ve "Yaşasın 2. Kongremiz!" başlıklı kongre duyurusunu temel aldık. Bütün alıntılar bu kaynaklardandır.

KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELÊN BINDEST YEKBÛN

stêrka bolşewîk

WEŞANA VEDORA MARKSÎST-LENÎNÎST (KURDİSTANA BAKUR)

NEWROZ 2025: KÜRTLERE DAYATILAN TESLİMİYETE, ULUSAL ZULME, ŞOVENİZME, REFORMİZME KARŞI MÜCADELEYE SARILMA GÜNÜDÜR!

AGİRÊ NEWROZÊ Jİ BO ŞOREŞÊ GÛR BİKE!

NEWROZ PÎROZ BE!

Newroz, sömürgeciliğe, asimilasyona, baskıya, zulme karşı, Kürt ulusunun kendi kimliğine sahip çıkma günüdür. Kürdistanlı emekçi kitlelerin devrim bayrakları altında birleştirilmesi için mücadele günüdür. Newroz, her alanda kitlelere devrim/sosyalizm propagandasının yapıldığı ve Newroz ateşinin devrim ateşine dönüştürüldüğü gündür. Kürt ulusu, Kürdistan'ın dört parçasında ve Kürtlerin yaşadığı her yerde, 21 Mart'ı Newroz bayramı olarak kutluyor. Zulüm var oldukça, Kürt ulusu ezildikçe, Newroz çağdaş Dehâklara karşı, çağdaş Kawaların isyanının tazelendiği, isyan ateşlerinin harlandığı gün olarak gündemde kalacak, öyle kutlanacaktır.

Bu Newroz'u da dört parçaya bölünmüş Kürdistan'da Kürt ulusu ve diğer ulus ve milliyetlerin en temel haklarının sömürgeci-faşist devletler tarafından zorla gasp edildiği, katliamların, asimilasyonun, tam teslim alma çabalarının sürdüğü... koşullarda karşılıyoruz.

Kendisinden önceki tüm T.C. hükümetleri gibi AKP savaş hükümeti de, her geçen gün saldırılarını yoğunlaştırıyor. Kuzey Kürdistan'da, evinden, yerinden, canından, kimliğinden, onurundan yoksun bırakılmaya çalışılan bir halk var. Kürt halkına reva görülen aşağılanmadır, zulümdür, kimliğini yok etme siyasetidir. Kendi ulusal haklarından yoksun bırakılmaya çalışılan bir halk var. Kendi ülkesinde, diliyle, kültürüyle eşit yurttaş olarak özgürce yaşama hakkı gasp ediliyor. 41 yıldır süren bu savaşta binlerce Kürt öldürüldü. Binlerce Kürt, devlet cinayetlerinin kurbanı oldu. Köyler yakıldı, yüz binlerce insan göç ettirildi. Hapishaneler tıka basa Kürtlerle dolduruldu. Ve savaş Güney ve Batı Kürdistan'a taşındı.

●●●●

Bugün faşist Türk devleti, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine teslimiyet politikasını dayatıyor.

1 Ekim 2024'te, sömürgeci T.C. devleti, Devlet Bahçeli aracılığı ile yeni bir tasfiye planını yürürlüğe soktu. Kürt ulusal hareketine dayatılan teslimiyet siyasetinin çıkış noktasında, dünyada, Ortadoğu'da ve ülkelerimizdeki durumun T.C. egemenleri tarafından değerlendirilmesi var. Emperyalist dünya güç dengelerinin belirleyici ölçüde değişmiş olması sonucunda yeniden paylaşım süreci yaşıyor. Şimdilik esasta temsilci savaşları-ticaret savaşlar vb. olarak yürüyen yeniden paylaşım dalaşında bütün emperyalist ve gerici güçler hızla yeni bir dünya savaşına hazırlanıyorlar. Bütün ülkeler dişine tırnağına kadar silahlanıyor. İç cephenin gelecek savaş için sağlamlaştırılması bütün emperyalist ve gerici devletler için temel siyaset. Kendisi emperyalist emellere ve bir dizi emperyalist edime sahip Türk burjuvazisi de dünyanın yeniden paylaşım dalaşında söz sahibi aktörlerden bir olmaya çalışıyor. Türk burjuvazisinin iç cepheyi sağlamlaştırmasında en önemli sorun ve engel çözülmemiş Kürt sorunudur. Bu sorun da Türk burjuvazisi için PKK'nin tasfiyesi. Onun yürüttüğü silahlı mücadelenin sonlandırılması birincil hedeftir. Güncel olarak Filistin'deki gelişmeler ve siyonist İsrail'in, ABD'nin desteğinde politik coğrafyayı değiştirmesi T.C.'yi alarma geçirdi. İsrail, Filistin'de alan genişletmeyi sürdürdü, daha önce bizzat kendilerinin çizdiği sınırlar yerle bir edildi. İsrail devleti adına konuşanlar Ortadoğu'da bir Kürt devletinin gerekli olduğunu, Kürt devletinin kurulmasının İsrail'in varlığı açısından elzem olduğunu açıkladılar. İsrail'in Kürt sorununda net olarak bu siyaseti ortaya koyduğu bir ortamda, Ortadoğu'da sınırların değiştirilmeye başlandığı ve bir Kürt devletinin kurulma zamanı gelmiştir dendiği noktada, T.C. sözcüleri, "Beka sorunumuz var!" değerlendirmelerini, çığırtkanlığını yükselttiler. Onların "Beka sorunu" dedikleri sorun bir Kürt devletinin kurulmasından duydukları kaygının ifadesidir.

Sömürgeci T.C. devleti, Batı Kürdistan'da bir Kürdistan devletinin kurulma imkânının ortaya çıkmasını, kendileri açısından bir tehdit olarak algıladı. Kürt devletinin kurulması sadece Türkiye açısından değil, İran için de bir tehdittir. Kürt devletinin kurulması, bugünkü siyasi coğrafyanın bütünüyle değişmesi anlamına gelecektir. Yine böyle bir oluşum Kürt nüfusunun önemli bir bölümünün yaşadığı Kuzey Kürdistan'da da mevcut statükoyu değiştirmeye köklü etkide bulunabilirdi ve bu sömürgeci faşist T.C. devleti açısından kesinlikle kabul edilebilir bir durum olamazdı!

Sömürgeci Türk devleti, bir Kürt devletinin kurulma ihtimalinin olduğunu gördüğü noktada, "iç cepheyi sağlamlaştırma" siyasetini ortaya attı. İç cepheyi sağlamlaştırma, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de savaşın sonlandırılması ve aynı zamanda Rojava'da da Kürtleri silahsızlandırmadır. Savaşın sonlandırılması aynı zamanda YPG/SDG'nin de ayrı devlet olmasının engellenmesidir. Onun için bu koşullarda T.C. devleti daha önce devreden çıkardığı Öcalan kartını yeniden açtı.

Bahçeli'nin ağzından dillendirilen Kürt hareketini teslim alma siyaseti bir devlet siyaseti idi. İmralı'da Öcalan ile yapılan görüşmelerde, savaşın bitirilmesi, silahların gömülmesi ve örgütün feshettirilmesi Öcalan'a kabul ettirildi. Sömürgeci devletin bu siyaseti, Kürt ulusunun ulusal kurtuluş mücadelesinin bugünkü öncüsünü teslim alma, bitirme siyasetidir. T.C. devleti, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de silahlı mücadeleyi bitirdik, dışarda da var olanı yok edeceğiz, diyor! Ya teslim olacaklar ya da biz gömeceğiz. Yeni sürecin mantığı budur.

DEM heyeti Öcalan'la birinci görüşmesinden sonra, İyi Parti dışındaki partilerle görüşmelerinin ardından Güney Kürdistan'da KDP ve KYB yetkilileri ile görüşmeler yürüttü. 27 Şubat'ta DEM heyeti yeniden Öcalan'la görüştü ve akşam Öcalan'ın "Barış ve Demokratik Toplum Çağrısı" çağrısı okundu. T.C. devleti, Öcalan üzerinden, "*Varlığı zorla sona erdirilmemiş her çağdaş cemiyet ve partinin gönüllü olarak yapacağı gibi devlet ve toplumla bütünleşme için kongrenizi toplayın ve karar alın;*

tüm gruplar silah bırakmalı ve PKK kendini feshetmelidir" çağrısı yaptı. Bu "Çağrı" aslında Devlet Bahçeli'nin "el sıkması"nın ve ardından gelen "Çağrı"sının öncesinde kotarılmış bir "Çağrı"dır.

Kürt hareketinin sözcüleri, "Önder Apo"nun istediği şekilde parti kongresini toplamaya hazır olduklarını, kongrenin toplanabilmesi için güvenlikli ortamın oluşması ve kongrenin bizzat Öcalan tarafından yönlendirilmesi gerektiğini açıkladı.

Kürt hareketi açısından Rojava bir fırsat penceresi idi önemli bir kazanımdı. Çağrı ertesinde SDG ile HTŞ arasında sekiz maddelik bir anlaşma imzalandı. Bu anlaşma bizzat ABD emperyalistlerin onayı ve T.C.'nin de bilgisi dâhilinde imzalanan bir anlaşmadır.

Kürt medyasının dillendirmeye çalıştığı gibi 27 Şubat'ta açıklanan "Çağrı" asrın "Çağrı"sı vb. değildir. Öcalan üzerinden dillendirilen yeni siyaset ile son Kürt isyanı da sonlandırılmak istenmektedir. "Çağrı" bu tasfiyenin çağrısıdır.

Sömürgeci T.C. devleti, tasfiye siyasetini yürürlüğe koymak için hızlı adımlarla ilerliyor. RTE, eğer teslim olmazsanız, silahlarınızı teslim etmezseniz ve örgütünüzü feshetmezseniz *"Taş üstünde taş, omuz üstünde baş kalmaz"* diyor.

●●●●

Kürt hareketinin sivil toplumcu çizgisinin temelleri 1993'te atıldı. Kürt ulusal hareketi, T.C.'nin bugünkü sınırlarını sorgulamayan, ayrılma ve ulusal devlet kurma hedefini bir kenara bırakmış olan, sivil toplumcu, reformist bir çizgiye evrimlendi. Bu siyaset temelinde savaşın sürdürülmesinin mantıkî temeli ortadan kalkmıştı. Bu çizginin talepleri silahsız mücadele ile de kazanılabilirdi. Öcalan bu yüzden daha önce de defalarca silahlı mücadeleyi sonlandırmak için devletle pazarlıklar yürüttü. Silahlı çatışmaların sonlandırılması çabaları fakat savaşın sürdürülmesinden çıkarı olan güçler tarafından hep sabote edildi. Her savaş belli bir siyasetin devamı olarak yürütülüyor. Öcalan'ın siyaseti, savaşın artık varılmak istenen hedefe varmada bir yararının olmadığı, tersine zarar verdiği bir siyaset. Hâl böyle olduğu için yürüyen savaşın sonlandırılması, en başta alanda savaşın esas kurbanı durumunda olan Kürt işçi ve emekçileri açısından doğrudur. Bu savaşın sonlandırılması yönünde çağrı ve çaba bu yüzden yanlış değildir. Yanlış, silahların susması ve yürüyen bu savaşın sonlandırılmasının T.C.'ye, Ortadoğu'ya ve hatta dünyaya barış ve demokrasi getireceği iddialarıdır. Gerçek anlamda barış ve demokrasi, bunların düşmanı olan kapitalist sistemin devrimle yıkılması ile kazanılabilir. Ve er geç kazanılacaktır.

PKK önderliğindeki ulusal hareket, bir bütün olarak emperyalizme karşı yönelen bir ulusal hareket değildir. PKK'nin çizgisi en başından itibaren emperyalizmle uzlaşmaya hazır, burjuva milliyetçi, reformist bir çizgidir. 27 Şubat'tan sonraki gelişmeler de, bu çizginin niteliğini pratikte her devrimcinin görebileceği açıklıkta göstermiştir, göstermektedir. PKK, 1993'ten beri Kürt ulusal hareketinin mücadelesini, sömürgeci devletlerin temellerine dokunmaksızın sistem içinde çok geri düzeyde kimi ulusal haklar, en ileri noktasında bölgesel özerklik için mücadele olarak yürütüyordu. PKK'nin çizgisi, T.C.'nin varlığını koruduğu şartlarda, kimi anayasal değişikliklerle, yerel yönetimlerin yetkilerinin genişletilmesi vb. ile Kürt sorununa "çözüm" getirmeye çalışan; T.C. egemenlerinin PKK ile anlaşmaya yanaşmadığı şartlarda, bunu sağlayabilmek için de emperyalistlerle açıkça işbirliğine yönelen ve emperyalistlerden kendi mücadelelerine destek isteyen bir çizgi idi. Bu çizgi, gelinen aşamada sömürgeci devletin isteği doğrultusunda tasfiyeyi kabullenen, bir çizgi hâline gelmiştir.

Kurtuluşun yolu, kurulduğundan bu yana halklar hapishanesi olan faşist T.C.'nin yıkılmasından geçer. Osmanlı'dan devraldığı Ermenilere yönelik soykırımdan sonra, Kürt isyanlarını kanla bastıran, Kürtlerin ulus olarak varlığını inkâr eden, bütün ulus ve milliyetlerden insanlar, baskı, zulüm altında

yaşamaya mahkûm eden, Türkleştirme, zora ve kandırmaya dayanan asimilasyon politikası sürekli bir biçimde sürdüren faşist Türk devletidir. Kuzey Kürdistan-Türkiye'de değişik ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerin yıkması gereken bu devlet, bütün ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerin ortak can düşmanıdır. Kurtuluşa varmak için ilk adım olarak bu devlet yıkılmalıdır.

Kürt sorunun gerçek çözümü zoraki birliğin ortadan kaldırılması, uluslar arasında eşitliğin sağlanması, zorunlu devlet dilinin ortadan kaldırılması ve Kürt ulusunun nasıl yaşayacağına kendisinin karar vereceği şartların yaratılmasına bağlıdır. Kürt ulusunun ayrılıp ayrı devlet kurma hakkını savunmanın, bugün ulusal sorunda marksist-leninist, olmanın temel ölçülerinden biridir. Bu hak savunulmadan, Kürt ulusundan işçi ve emekçilerin, Türk ulusundan işçi ve emekçilere karşı olan güvensizliği ortadan kaldırmak mümkün değildir. Bu güvensizlik ortadan kaldırılmadan da, işçi ve emekçileri ortak sınıf örgütlerinde bir araya getirmek mümkün değildir. Değişik ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçileri ortak sınıf savaşımında birleştirmek isteyenler bu hakkı kayıtsız-koşulsuz savunmak zorundadırlar.

●●●●

Komünist ve devrimciler sömürü çarkları üzerine işleyen bir sistemde, zalimlerle mazlumların, ezenlerle ezilenlerin, köleyle köle sahibinin barış içinde yaşamasının boş laf olduğunun bilincindedirler ve onlar bu doğru düşünceyi emekçilere taşıma/kavratma sorumluluğuna sahipler.

Komünist ve devrimciler, savaşın, zulmün, açlığın, işkencenin, sefaletin, rezaletin, sömürücülerin zindanlarına insanları tıkmanın son bulması için; toplumda huzur ve gerçek barışın sağlanabilmesi için sömürü sisteminin tüm kurum ve kuruluşlarıyla ortadan kalkması gerektiğini biliyorlar. İşçi ve emekçi sınıfları gerçek bir barış için mücadeleye çağırıyorlar, bunun için örgütlemek istiyorlar.

Faşist Türk devletinin zulmüne karşı mücadele yürütmek, her demokratın, devrimcinin, komünistin görevidir. Fakat bu mücadele, ancak devrimci bir temelde yürütüldüğü zaman, gerçek kurtuluşa götürebilir. Emperyalizm çağında ulusal mücadele, işçi sınıfı önderliğinde devrim-sosyalizm perspektifi ile ve emperyalizme karşı mücadele olarak yürütülmelidir. Böyle bir mücadelenin yürütülmediği şartlarda, gerçek bir kurtuluş mümkün değildir.

Kürt ulusunun ayrılıp ayrı devlet kurma hakkını savunan, çeşitli ulus ve milliyetlerden devrimcilerdir, komünistlerdir. Bundan dolayı da Kürt ulusunun gerçek kurtuluşu; ulusal kurtuluşun işçi sınıfı önderliğinde, her türlü burjuva anlaşmalardan uzak, faşist T.C. devletinin devrimle yıkılmasındadır! Onun için biz, Bolşevikler, 2025 Newroz'unda da faşist T.C.'nin Kürdistan'da yürüttüğü haksız savaşın gerçekten durdurulmasının tek yolunun savaşın nedeninin ortadan kaldırılması olduğunu söylüyoruz. Bugün yürüyen savaşın nedeni Kuzey Kürdistan'ın zorla T.C. sınırları içinde tutulması, ilhak ve işgalin sürmesi, Kürt ulusunun ayrılma hakkının gasp edilmiş olmasıdır. Bu yüzden de Kürdistan'da gerçek kurtuluş; faşist T.C. devletinin, işçilerin, köylülerin demokratik devrimi ile yıkılması, Kürt ulusunun ayrılma hakkını özgürce kullanabileceği şartların yaratılması ile olacaktır.

Biz bu Newroz'da da Kürt işçilerini, emekçilerini Newroz ateşi ile devrim ocağını körüklemeye çağırıyoruz! Kurtuluşun tek ve gerçek yolu olan devrim için mücadele saflarında birleşmeye, örgütlenmeye çağırıyoruz!

- **Bıji Newroz'a şoreş!**
- **Bımre koleti, bıji azadî!**
- **Yaşasın Kürt ulusunun ayrı devlet kurma hakkı!**
- **Yaşasın Kürt, Türk, Ermeni, Arap, Çerkez ve diğer tüm milliyetlerden işçi sınıfı ve emekçilerin özgürlük, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinde birliği!**

“Hasret” yoldaşımız aramızdan ayrıldı

Geçen yıl aralık ayında geçirdiği bir kalp krizi sonucu bitkisel hayata giren yoldaşımız Naciye Akçay aylar süren müdahalelere rağmen kurtarılamayarak aramızdan ayrıldı. O geçmişte bir taraftarımız, bir yoldaşımızdı. Devrim ve sosyalizm taraftarı bir çalışan emekçiydi. Bir anne, eş ve yoldaştı, ölüm onu aramızdan koparıp aldı. Üzüntümüz ve acımız büyük. Naciye yoldaşımız neşe dolu bir insandı. İnsan sevgisiyle dolu, yoldaşlarını ve dostlarını her zaman iyi karşılar paylaşımcı bir kişiydi. Evi ve sofrası her zaman yoldaşlarına ve dostlarına açıktı. Kimseyi incitmez ve kırmazdı, herkesi hoş tutmaya çalışırdı. Çalışma arkadaşlarıyla ilişkilerinde dürüstlük, hakkaniyet, dostluk hâkimdi. Çünkü bizzat emekçiydi. Birkaç kuruş görünce burnu Kaf Dağı’na çıkan sonradan görmelerden olmadı hiçbir zaman. Alçak gönüllüydü. Bunu hastalığı döneminde onu her zaman yalnız bırakmayan yerli ve yabancı iş arkadaşlarından ve dostlarından duyduk, şahit olduk.

Değerli dostlar,

Doksanlı yılların başında gerek örgüt içi belirli çekişmeler ve kırgınlıklar gerekse devrimci mücadelenin gerilemesinden olumsuz etkilenerek bizlerle bir dönem bağları kesildi. Fakat ölümünden bir yıl kadar önce sevgili eşi Kemal aracılığıyla yeniden ilişkilerimiz gelişti, ama ne yazık ki uzun sürmeden bu talihsizliği yaşadık. İlişkilerimiz kesildiği dönemde de yoldaşımız ve eşi her zaman inandığı davanın ve yoldaşlarının samimi dostu oldu. Çevresinde tanıştıkları devrimci dost ve arkadaşlara kendilerinin Bolşevik Partizan taraftarı olduklarını belirterek, bizlerle olan gönül bağını hiçbir zaman kaybetmediler.

Değerli dostlar,

O’nun yaşamını yitirmesi ile devrimci ölümlerin dayanılmaz ağırlığını bir kez daha içimizde yaşadık, yaşıyoruz. Bizler sevgili “Hasret” yoldaşımızın, geçmişte yaptığı fedakârlığı, dostluğu ve dayanışmayı hiçbir zaman unutmayacağız. Buradan başta sevgili eşi ve can yoldaşı Kemal ve biricik kızı ve torunu olmak üzere, ailesinin ve bütün sevenlerinin acısını paylaşıyor, hepimizin başı sağ olsun diyoruz.

Naciye yoldaşımıza bizler “Hasret” diyorduk.

Ahmet Arif ölümü şöyle betimliyor:

… Ölüm bu, / Fukara ölümü / Geldim, geliyorum demez. / Ya bir kuşluk vakti, ya akşam üstü, / Ya da seher, mahmurlukta, / Bakarsın, olmuş olacak. / Bir hastan vardı umutsuz, / Hayreti uykularda, / Hayreti soğuk sularda. / Gayrı, iki korku çiçeğidir gözleri, / İki mavi, kocaman korku çiçeği, / Açar, derin kuyularda…

BP NRW [Kuzey Ren Vestfalya] taraftarları
Mart 2024

"İşçi sınıfı ve emekçiler egemen kapitalist sınıfın kendi içindeki iktidar kavgasının tarafı ve parçası olmamalıyız. Çıkalım sokaklara... Ama İmamoğlu için değil. CHP kuyruğunda değil. Kendi somut sınıf taleplerimiz için çıkalım! İşçi sınıfı ve emekçilerin kurtuluşu, egemen sınıfın şu veya bu kesiminin iktidarında değil, kendi sınıf iktidarındadır. Görev, bunun için bilinçlenmek, örgütlenmek, örgütlenmektir. Bugün işçi sınıfı ve emekçileri, egemen sınıfın kendi içindeki iktidar mücadelesinin kuyruğuna takmada aracı olan güya "sosyalist", "sol", pratikte bugün CHP kuyrukçuluğu yapan partileri de işçi ve emekçiler elinin tersiyle itmeli, burjuvaziden bağımsız örgütlenmeli, kendi bağımsız sınıf mücadelesini yükseltmeli, kendi yolunda, halk demokrasisi, sosyalizm, komünizm yolunda yürümelidir. Bu yolun ve mücadelenin yol göstericisi Bolşevik partilerimizdir. İşçileri ve emekçileri kendi sınıfı çıkarları, kendi sınıf iktidarları için mücadelede Bolşevik partilerimize güç vermeye, desteklemeye, örgütlenmeye çağırıyoruz."

BOLŞEVİK PARTİZAN